

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Πρακτικός Οδηγός

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Πρακτικός Οδηγός

KEEP ON: Αποτελεσματικές Πολιτικές για τη διάρκεια και βιωσιμότητα έργων που υλοποιούνται στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το KEEP ON είναι ένα έργο του Προγράμματος **INTERREG Europe**, το οποίο χρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**.

Συντονιστής έργου: INORDE-Institute for Economic Development of Ourense Province, Spain

Σύνταξη: Daniel Angelina Jelincić και Dragons Glivetić

Συνεισφορά: Sanja Tišma

TABLE OF CONTENTS

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	5
ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΟΥ	6
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	6
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ	7
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	7
II. ΤΙ ΕΝΝΟΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΟ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ;	8
ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΣΥΝΕΧΗ ΑΛΛΑΓΗ	8
ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ vs. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	9
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΑΕΙΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	10
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	21
III. ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ;	22
IV. HOW-TOS ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	24
ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	24
Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	24
ΑΜΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	24
ΛΙΑΝΙΚΗ	35
ΔΙΑΜΟΝΗ ΚΑΙ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ	35
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	39
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ/ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ	43
ΕΡΜΗΝΕΙΑ	44
ΤΕΛΗ ΧΡΗΣΤΗ	47
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ;	49

ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ	49
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	53
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ;	61
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ	73
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ;	81
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΙΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ;	86
ΚΑΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	86
ΥΠΕΡΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	91
ΧΡΗΣΗ ΨΕΥΔΩΝ Ή ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	91
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Ή ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	92
ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΝΑΔΙΚΟΤΗΤΑ	95
ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	96
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ;	96
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	97
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	103
ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	106
ΕΡΜΗΝΕΙΑ	109
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	114
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	116
ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ;	119
V. ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ;	121
10 ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	122
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	123

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Για τις περισσότερες χώρες, οι κρατικοί προϋπολογισμοί αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησης για την προστασία, τη διατήρηση και τη συντήρηση έργων πολιτιστικής κληρονομιάς (Συμβούλιο της Ευρώπης 2013). Εκτός από την εθνική χρηματοδότηση, η Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Κληρονομιά επωφελείται από μια σειρά πολιτικών, προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων της ΕΕ. Επιπλέον, εκατομμύρια δαπανήθηκαν για ιδρύματα/έργα πολιτιστικής κληρονομιάς από δημόσιες πηγές σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Ωστόσο, τι συμβαίνει όταν η ΕΕ/δημόσια χρηματοδότηση τελειώνει; Δεν υπάρχουν διαθέσιμες μελέτες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα έργα διατηρούν τα αποτελέσματά τους και εξασφαλίζουν μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, ωστόσο μια κοινή και επαίσχυντη απάντηση θα ήταν: "όταν τελειώσει το έργο, όλα τελειώνουν". Οι ανησυχίες σχετικά με την διάρκεια και τη βιωσιμότητα είναι σημαντικές, διότι τα μη βιώσιμα έργα μπορούν να οδηγήσουν σε απώλεια επενδύσεων. Παραδόξως, λίγα πολιτιστικά ιδρύματα σκέφτονται ακόμα ρητά για τη βιωσιμότητα. Ο σχεδιασμός βιωσιμότητας πρέπει να ξεκινήσει πολύ πριν την υλοποίηση του έργου και πρέπει να αντιμετωπιστεί προσεκτικά από τις αρχές χρηματοδότησης στα έγγραφα πολιτικής τους. Από την άλλη πλευρά, είναι επίσης σημαντικό να ενεργοποιηθούν οι ιδιωτικοί πόροι εκτός από τις δημόσιες πηγές χρηματοδότησης, ιδίως ενόψει της απότομης μείωσης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σε πολλά κράτη μέλη, παράλληλα με τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης.

Η ιδέα του έργου KEEP ON είναι σύμφωνη με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο της στρατηγικής "Ευρώπη 2020", της ατζέντας της ΕΕ για την ανάπτυξη και την απασχόληση για την τρέχουσα δεκαετία. Μόνο αποτελεσματικές παρεμβάσεις που έχουν μακροχρόνιο αντίκτυπο στην Περιφερειακή Ανάπτυξη μπορούν να διασφαλίσουν την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020".

Το θέμα που εξετάζει το έργο KEEP ON ("δημόσιες πολιτικές που υποστηρίζουν την αυτο-βιωσιμότητα πολιτιστικών έργων και θεσμών") είναι σχετικό με το πρόγραμμα INTERREG EUROPE και τον επιλεγμένο ειδικό στόχο 4.1: Βελτίωση των πολιτικών φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Θεωρούμε τη διάρκεια στο χρόνο και την αυτο-βιωσιμότητα ως οριζόντια ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν από όλες τις πρωτοβουλίες που υποστηρίζονται από τις δημόσιες πολιτικές. Τα θέματα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, διότι σε αυτόν τον συγκεκριμένο τομέα, ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός (συμπεριλαμβανομένου του επιχειρηματικού σχεδιασμού και της διατήρησης της επίδρασης του έργου μακροπρόθεσμα) δεν είναι πάντοτε διαθέσιμος.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η ιδέα του έργου προέρχεται από την PROJECTIFF, εταιρεία συμβούλων που ειδικεύεται σε έργα INTERREG. Το 2016, η PROJECTIFF επικοινωνήσε με τους φορείς-εταίρους της από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, προσκαλώντας τους να συμμετάσχουν σε μια ιδέα έργου επικεντρωμένη στην αυτο-βιωσιμότητα των θεμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ως αποτέλεσμα της επιτυχημένης δικτύωσης, το έργο KEEP ON συγκέντρωσε εταίρους από χώρες της Νότιας Ευρώπης που έχουν εξαιρετικά πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, αλλά και τις πιο ευάλωτες οικονομίες (Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Ελλάδα), συνοδευόμενες από την Πολωνία (τον μεγαλύτερο δικαιούχο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ), τις Κάτω Χώρες (μοντέλο πολιτιστικής πολιτικής με μεγάλη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων) και έναν συμβουλευτικό εταίρο από την Κροατία.

Οι φορείς-εταίροι που είναι κατάλληλες δημόσιες αρχές: INORDE - Ινστιτούτο για την Οικονομική Ανάπτυξη της Επαρχίας Ourense, Ισπανία, Περιφέρεια Świętokrzyskie στην Πολωνία, Δήμος Den Bosch στις Κάτω Χώρες, Δήμος Παγγαίου από την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Ελλάδα) και Ινστιτούτο IRMO για την Ανάπτυξη και τις Διεθνείς Σχέσεις, δημόσιο ερευνητικό ίδρυμα από την Κροατία, με μια εκτεταμένη εμπειρία στο σχεδιασμό πολιτικής και ερευνητικές μελέτες που σχετίζονται με τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη χρηματοδότηση του πολιτισμού. Υπάρχουν επίσης ιδιωτικές μη κερδοσκοπικές οντότητες που εμπλέκονται, όπως η ADRAT - Development Association της περιοχής Alto Tâmega από την Πορτογαλία και ο αναπτυξιακός φορέας LAMORO από την Ιταλία.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Ο γενικός στόχος του KEEP ON να είναι η βελτίωση των δημόσιων πολιτικών στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς όσον αφορά στην παροχή έργων υψηλής ποιότητας που επιτρέπουν στα αποτελέσματα να παραμείνουν βιώσιμα με εύλογη δημόσια χρηματοδότηση και έχουν μακροχρόνιες επιπτώσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση, επηρεάζοντας τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και κερδίζοντας τη δέσμευση τους ότι το ζήτημα της βιωσιμότητας και αυτάρκειας είναι ζωτικής σημασίας για να επιτύχει μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των έργων πολιτιστικής κληρονομιάς και γι' αυτό το λόγο είναι προτιμότερο να αντιμετωπιστούν μέσα σε εργαλεία πολιτικής και σχετικά έγγραφα.

Περαιτέρω στόχοι του έργου είναι:

- να αυξήσει τη γνώση, να εμπλέξει, να συνεργαστεί και να ενδυναμώσει τους διαχειριστές πολιτιστικών έργων και χώρων, δηλαδή τις τοπικές αρχές, τις ΜΚΟ και τους φορείς που διαχειρίζονται τους πόρους πολιτιστικής κληρονομιάς, ώστε να εξετάσουν προσεκτικά το θέμα της διάρκειας και της αυτό-βιωσιμότητας των έργων και θεμάτων της πολιτιστικής κληρονομιάς τους,

- να συνεργαστεί με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, αλλά και με εθνικούς / περιφερειακούς / τοπικούς φορείς που ασχολούνται με την πολιτιστική κληρονομιά, να ανταλλάσσουν γνώσεις και εμπειρίες από το έργο KEEP ON, να συνεργάζονται και να ενσωματώνουν στο KEEP ON τις συμβουλές και τις προτάσεις τους στο μέγιστο δυνατό βαθμό,
- να ενημερώνει το ευρύ κοινό και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που δεν αναφέρονται παραπάνω, για το έργο KEEP ON.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Το έργο KEEP ON χρηματοδοτείται από το INTERREG Europe, ένα από τα βασικά μέσα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης που υποστηρίζει τη διασυνοριακή συνεργασία και βοηθά τις περιφερειακές και τοπικές αρχές σε ολόκληρη την Ευρώπη να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν καλύτερες πολιτικές. Η συνεργασία και η εμπλοκή της κοινότητας ενσωματώνονται σε δύο βασικές υπηρεσίες υποστήριξης του INTERREG Europe, με στόχο την ενίσχυση της κατανόησης και της κριτικής σκέψης, δημιουργώντας χώρο για νέες ιδέες, διαφορετικές προοπτικές και συλλογική μάθηση.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ο κύριος στόχος της έρευνας ήταν να προσδιοριστούν παραδείγματα καλών πρακτικών και να προωθηθούν διδάγματα που μπορούν να αντληθούν από διαφορετικά εμπλεκόμενα μέρη. Στην έρευνά μας, χρησιμοποιήσαμε μικτές μεθόδους, εφαρμόζοντας τόσο πρωτογενείς όσο και δευτερογενείς μεθόδους συλλογής δεδομένων.

Το πρώτο βήμα για τη διεξαγωγή της έρευνας ήταν η ανάλυση 6 εργαλείων πολιτικής σε σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά από έξι χώρες εταίρους και ο προσδιορισμός των υφιστάμενων μέτρων και του τρόπου με τον οποίο εξετάζεται η αυτο-βιωσιμότητα στο πλαίσιο του εγγράφου του εργαλείου πολιτικής. Με κύριο στόχο τη συλλογή ορθών πρακτικών για τη διάρκεια και την αυτο-βιωσιμότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς, με επίκεντρο την ποιοτική πληροφόρηση και όχι τα στατιστικά στοιχεία, μια περαιτέρω έρευνα βασίστηκε στις έρευνες με πολιτιστικούς φορείς, οι οποίες διεξήχθησαν από τους εταίρους του έργου. Μια άλλη μέθοδος για τη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων σχετικά με τις ορθές πρακτικές για τη διάρκεια και την αυτο-βιωσιμότητα των έργων πολιτιστικής κληρονομιάς ήταν η ανάλυση προηγούμενων πολιτιστικών έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο καθενός από τα προαναφερθέντα έξι εργαλεία πολιτικής από έξι χώρες εταίρους. Κύριος στόχος ήταν η εκ των υστέρων αξιολόγηση επιλεγμένων έργων αναζωογόνησης πολιτιστικής κληρονομιάς (αναστηλώσεις, κ.α.), προκειμένου να κατανοηθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους και η συμβολή τους στην τοπική κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.

Στο τελευταίο στάδιο των έργων, οι εταίροι συζήτησαν και συμφώνησαν τα έργα από κάθε χώρα εταίρο, αντιπροσωπεύοντας τα βασικά παραδείγματα καλών πρακτικών που θα

παρουσιάζοντουσαν σε ένα έγγραφο "Συλλογή παραδειγμάτων καλών πρακτικών διάρκειας στο χρόνο και αιφροδικότητας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" και τα περισσότερα από αυτά παρουσιάζονται επίσης σε αυτόν τον οδηγό, ανταποκρινόμενα στις αντίστοιχες προκλήσεις και απειλές που αντιμετωπίζει η πολιτιστική κληρονομιά.

Για αυτόν τον οδηγό αποφασίσαμε να επεκτείνουμε τον ορίζοντα προβάλλοντας επίσης περιπτώσεις από άλλες χώρες στην ΕΕ και σε όλο τον κόσμο, που θα αντιπροσωπεύαν διαφορετικούς τρόπους αντιμετώπισης προκλήσεων και απειλών που προσδιορίζονται. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη διεξαγωγή της βιβλιογραφικής έρευνας μέσω διαδικτυακής αναζήτησης ιστοτόπων, συμπεριλαμβάνοντας επιστημονικές εργασίες, άρθρα, αναφορές, online περιοδικά, βιβλία και άλλες σχετικές πηγές.

II. ΤΙ ΕΝΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΟ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ;

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΣΥΝΕΧΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η ποικιλομορφία των ορισμών της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι εκτεταμένη και το νόημα πίσω από αυτό (στημ. τον ορισμό) αλλάζει συνεχώς με την πάροδο του χρόνου, επηρεασμένο από διαφορετικά πλαίσια και μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα. Αρχικά, κάλυπτε μόνο απτή κληρονομιά, κτίρια, μνημεία, τοποθεσίες, αλλά με το πέρασμα του χρόνου επεκτάθηκε πέρα από τις απτές μορφές και σε όλες τις άυλες διαστάσεις. Τώρα, ο ορισμός της κληρονομιάς είναι απαραίτητα ευρύς, καλύπτοντας "μια έκφραση των τρόπων ζωής που αναπτύχθηκαν από μια κοινότητα και μεταφέρονται από γενιά σε γενιά, συμπεριλαμβανομένων των εθίμων, των πρακτικών, των τόπων, των αντικειμένων, των καλλιτεχνικών εκφράσεων και των αξιών." (ICOMOS, 2002). Περαιτέρω, θεωρείται επίσης ως "μια ομάδα πόρων που κληρονομήθηκε από το παρελθόν που οι άνθρωποι αναγνωρίζουν, ανεξάρτητα από την ιδιοκτησία, ως αντανάκλαση και έκφραση των συνεχώς εξελισσόμενων αξιών, πεποιθήσεων, γνώσεων και παραδόσεων τους. Περιλαμβάνει όλες τις πτυχές του περιβάλλοντος που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπων και τόπων μέσα στο χρόνο." (Σύμβαση FARO, Συμβούλιο της Ευρώπης, 2005). Ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να αντιληφθεί κανείς έναν ορισμό της πολιτιστικής κληρονομιάς ως ένα στατικό φαινόμενο, αλλά μάλλον ως μια δυναμική διαδικασία συνεχούς εξέλιξης που διαμορφώνεται από τα μεταβαλλόμενα πλαίσια και τις προσδοκίες και τις αντιλήψεις της κοινωνίας.

Σήμερα, πολλοί θεωρούν πέρα από τους τυπικούς ορισμούς και αντιλαμβάνονται την πολιτιστική κληρονομιά ως ζωτικό πόρο για την κοινωνικοοικονομική και βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία μπορεί να συμβάλει σημαντικά σε πιο έξυπνες, φιλικές προς το περιβάλλον, κοινωνικά ευαισθητοποιημένες και πιο ανοιχτές κοινωνίες (δίχως αποκλεισμούς). Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, ο παρών οδηγός στοχεύει να καταδείξει τις βασικές πρακτικές που οδήγησαν σε πιο βιώσιμη και περισσότερο διαρκή

πολιτιστική κληρονομιά, αντιμετωπίζοντας με επιτυχία τις προκλήσεις και τις απειλές που παρατηρούνται στις οικονομικές, κοινωνικο-πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές πιέσεις. Επιπλέον, ελπίζουμε ότι θα χρησιμεύσουν ως εμπνευσμένες κατευθυντήριες γραμμές που μπορούν να βοηθήσουν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τους φορείς λήψης αποφάσεων να κατανοήσουν το πλήρες δυναμικό της πολιτιστικής κληρονομιάς και ενδεχομένως να βελτιώσουν τις τοπικές και περιφερειακές πολιτικές στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ωστόσο, με οποιονδήποτε τρόπο αντιλαμβανόμαστε την κληρονομιά, όποιο ορισμό θεωρούμε ως τον πιο ακριβή, η πολιτιστική κληρονομιά κατέχει πάντα πολιτιστικές και ιστορικές αξίες που υπερβαίνουν όλους τους ορισμούς και τα όρια και τις αξίες που η ίδια η κοινωνία τοποθετεί στα στοιχεία της κληρονομιάς. Ως εκ τούτου, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, η κληρονομιά περιλαμβάνει πάντα τις οικουμενικές αξίες που αξίζει να διατηρηθούν, αντιπροσωπεύοντας ένα ουσιαστικό συστατικό της ανθρωπότητας.

ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΜΟΝΙΑΣ VS. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η βιώσιμη ανάπτυξη έχει οριστεί με πολλούς τρόπους, αλλά ο πιο συχνά αναφερόμενος και παγκοσμίως γνωστός ορισμός προέρχεται από την έκθεση Brundtland: "βιώσιμη ανάπτυξη είναι ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες."

Σε ό, τι αφορά στην πολιτιστική κληρονομιά, κατά τον ίδιο τρόπο, η βιώσιμη πολιτιστική κληρονομιά σημαίνει διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς για τις μελλοντικές γενιές, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται ισορροπία και αρμονία μεταξύ της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ανθρώπων που θα ήθελαν να την βιώσουν.

Η πολιτιστική κληρονομιά και η αειφόρος ανάπτυξη συνδέονται στενά. Οι στόχοι της αειφόρου ανάπτυξης βοηθούν στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς για τη διατήρηση της ταυτότητάς μας. Από την άλλη πλευρά, τόσο η υλική όσο και η άυλη πολιτιστική κληρονομιά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως καταλύτης για τη αειφόρο ανάπτυξη και μπορούν να συμβάλουν έντονα στην κοινωνική συνοχή και την ενίσχυση της αίσθησης της ταυτότητας, ενθαρρύνοντας τις τοπικές κοινότητες και τους νέους να ασχοληθούν με το περιβάλλον τους. Επιπλέον, η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να θεωρηθεί ως ζωτικός πόρος για την παραγωγή και την ανταγωνιστικότητα και εμπνευστής για την εισαγωγή φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων.

Ο γενικός στόχος είναι να χρησιμοποιηθεί η πολιτιστική κληρονομιά ως κινητήρια δύναμη για την αειφόρο ανάπτυξη από την άποψη της ύπαρξης μιας βιώσιμης προσέγγισης στην αναγέννηση των Πόλεων, των αστικών και αγροτικών τοπίων που αποτελούν μέρος της κληρονομιάς, στη χρήση καινοτόμων λύσεων προσαρμοστικής (επαν)ανάπτυξης κατά την αποκατάσταση (αναστήλωση, κ.α.) της υλικής κληρονομιάς και των ιστορικών κτιρίων, με τρόπο που απομειώνει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και στην εφαρμογή

ολιστικής προσέγγισης στην ενιαία διαχείριση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, συμβάλλοντας έτσι έντονα στη συνολική οικονομική, πολιτιστική, κοινωνική και περιβαλλοντική αειφορικότητα, και στη σημαντική βελτίωση της ζωής και της ευημερίας των ανθρώπων.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΑΕΙΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Η θεώρηση για τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της πολιτιστικής κληρονομιάς γίνεται γενικώς σε κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο. Η κληρονομιά, με τον ίδιο τρόπο όπως και ο πολιτισμός γενικά, έχει τις εγγενείς και λειτουργικές αξίες της. Στην πρώτη περίπτωση, η εστίαση είναι συνήθως στην αξία της κληρονομιάς που αντικατοπτρίζεται στις καλλιτεχνικές, αισθητικές, πνευματικές και σχετικές με την ταυτότητα εκφράσεις της. Στη δεύτερη, διαφορετικές εκφράσεις είναι υπό εξέταση, ανάλογα με το (σπμ. κυρίαρχο) αναπτυξιακό θέμα, όπως η οικονομία, η εκπαίδευση, η υγεία, το αστικό τοπίο κ.λπ., όπου η δημόσια αξία μπορεί να μετρηθεί διαφορετικά (δηλ. μέσω του δείκτη ευτυχίας, του δείκτη υγείας, του δείκτη προστασίας του περιβάλλοντος, του δείκτη δημιουργικότητας, κ.λπ.). Ωστόσο, όταν αντικατοπτρίζεται από την άποψη της χάραξης πολιτικής, η αξία συχνά μειώνεται στις μετρήσιμες εκροές της, προκειμένου να τεκμηριωθούν τα καθοριστικά κριτήρια για τις κατανομές της δημόσιας χρηματοδότησης, καθώς το δυσχερές περιβάλλον δημόσιων δαπανών αυξάνει περαιτέρω την πίεση στα πόρους κληρονομιάς για να αποδείξει την αξία που δημιουργούν (Bakshi & Throsby, 2010).

Συχνά, στην πράξη, οι ειδικοί της πολιτιστικής κληρονομιάς επικεντρώνονται μόνο στις εγγενείς αξίες της πολιτιστικής κληρονομιάς (κληρονομιά αυτή καθαυτή), διασφαλίζοντας ότι οι κατάλληλες δραστηριότητες διατήρησης εφαρμόζονται σύμφωνα με τα υψηλότερα πρότυπα. Όσο και αν αυτό είναι υψίστης σημασίας, απαιτεί πάντα μεγάλες οικονομικές επενδύσεις και μπορεί, ταυτόχρονα, να έρχεται σε σύγκρουση με άλλες πτυχές της κληρονομιάς (π.χ. κοινωνικές ή περιβαλλοντικές). Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η αειφορία της κληρονομιάς πρέπει να προσεγγιστεί με ολιστικό τρόπο, διασφαλίζοντας ότι όλες οι άλλες πτυχές (κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές) εκπροσωπούνται εξίσου και διαχειρίζονται σωστά. Μόνο στην περίπτωση αυτή μπορούμε να θεωρήσουμε όχι μόνο *αποτελεσματική* διαχείριση της κληρονομιάς αλλά και *αποδοτική*. Έτσι, ενώ η διασφάλιση της σωστής διατήρησης μπορεί να σημαίνει αποτελεσματική διάρκεια στο χρόνο και διάρκεια του πόρου κληρονομιάς, δεν περιλαμβάνει απαραίτητως τον καλύτερο δυνατό οικονομικό τρόπο επίτευξής του, ο οποίος μπορεί στην πραγματικότητα να αποτελεί απειλή για τη βιωσιμότητα της κληρονομιάς. Με τον ίδιο τρόπο, οι ιδανικές δραστηριότητες διατήρησης μπορεί μερικές φορές να εμποδίσουν τους ανθρώπους να χρησιμοποιούν πόρους πολιτιστικής κληρονομιάς, δεδομένου ότι δεν ανταποκρίνονται στις καθημερινές τους ανάγκες, οι οποίες διαφέρουν σημαντικά από την αρχική λειτουργία του πόρου κληρονομιάς. Πάλι, τίθεται σε κίνδυνο η ιδέα της αειφορικότητας της κληρονομιάς καθώς και της ανθεκτικότητας/διάρκειας της. Παρόμοια παραδείγματα της πολυπλοκότητας της επίτευξης βιωσιμότητας και διάρκειας στο χρόνο της κληρονομιάς μπορεί να

περιλαμβάνουν διλήμματα όπως για παράδειγμα το αν θα διατηρηθεί η μοναδική ιστορική εικόνα του στοιχείου της κληρονομιάς ή αν θα επιλεγεί η αποδοτική κατανάλωση ενέργειας του πόρου. Ή στην προσπάθεια να διατηρηθεί η βιώσιμη χρήση του στοιχείου κληρονομιάς, μπορούν να εκφραστούν διλήμματα σχετικά με τη σημασία του θετικού οικονομικού ισοζυγίου ενός πόρου κληρονομιάς, έναντι της δημόσιας λειτουργίας του. Έτσι, είναι προφανές ότι η βιωσιμότητα και η διάρκεια της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν είναι αυτοτελείς έννοιες, αλλά συχνά περιλαμβάνουν μια διαδικασία διαπραγμάτευσης μεταξύ των διαφόρων πτυχών της. Ως εκ τούτου, κρίνεται ως αναγκαία η προσέγγιση του θέματος με ολιστική άποψη.

Σε γενικές γραμμές, οι προκλήσεις παρατηρούνται συνήθως στις κοινωνικό-πολιτιστικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές πιέσεις για τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της κληρονομιάς. Έτσι, οι κοινωνικό-πολιτιστικές προκλήσεις συνήθως συνεπάγονται **εκσυγχρονισμό** (ο οποίος συχνά θέτει σε κίνδυνο τις παραδοσιακές αξίες της κληρονομιάς) και την **αντίληψη του κοινού** για τις αξίες της κληρονομιάς (η ενισχυμένη αντίληψη για την αξία της κληρονομιάς συνήθως επέρχεται μόνο αφού συνειδητοποιηθεί η οικονομική της αξία). Από οικονομική άποψη, συνήθως αναφερόμαστε στο **έλλειμμα χρηματοδότησης**, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε συντήρηση χρησιμοποιώντας ανεπαρκή υλικά ή εξοπλισμό, έλλειψη ειδικών συντήρησης ή κακό έλεγχο ή/και (κακή) διαχείριση των στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς. Έτσι, η βιωσιμότητα της κληρονομιάς μέσω της οικονομικής βιωσιμότητας συνεπάγεται την επιτυχή αντιστοίχιση των διαθέσιμων κεφαλαίων με όλα τα απαιτούμενα έξοδα καθώς και μηχανισμούς για την υπέρβαση της πιθανής έλλειψης κεφαλαίων. Οι **περιβαλλοντικές πιέσεις** μπορεί να είναι τόσο φυσικές όσο και κοινωνικές, π.χ. σεισμοί, εκπομπές CO₂, πλημμύρες, χωροκατακτητικές ρίζες φυτών, έλεγχος επισκεπτών, λεηλασίες. Τέλος, η κληρονομιά χρησιμοποιείται συχνά ως πολιτικό μέσο χειραγώγησης της ταυτότητας και της αίσθησης ιδιοκτησίας. Οι συνήθεις πολιτικές προκλήσεις για τη βιωσιμότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς αφορούν στην "**ανεπιθύμητη**" κληρονομιά που συνήθως συνδέεται με πόρους της αποικιακής κληρονομιάς, κληρονομιά από εποχές δικτατορίας ή πρώην πολιτικά συστήματα που προκαλούν απωθητικά ή ανάμεικτα συναισθήματα τα οποία οδηγούν σε χαμηλής ποιότητας δραστηριότητες διασφάλισης και διατήρησης αυτών των στοιχείων κληρονομιάς ή μπορεί να εκφραστούν με θρησκευτική ή εθνοτική μισαλλοδοξία προς ορισμένα στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι καθοριστικές - λειτουργικές αξίες που κατέχουν τα στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς θεωρούνται συχνά όχι μόνο ως ευκαιρία για εδαφική ανάπτυξη, αλλά πρέπει επίσης να διασφαλίζουν τη διατήρηση των αξιών της πολιτιστικής κληρονομιάς των αναπτυξιακών αυτών στοιχείων. Πρόκειται για επιστημονικές, αισθητικές, πολιτιστικές/ιστορικές, εκπαιδευτικές, οικονομικές και σχετικές με το τοπικό αξίες, τη μοναδικότητα και τη σημασία της για την τοπική κοινωνία. Ως εκ τούτου, υπάρχουν περαιτέρω προκλήσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας αυτών των αξιών. Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται αυτές οι αξίες.

Πίνακας 1. Αξίες Πολιτιστικής Κληρονομιάς

<p>Επιστημονική Αξία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - δυνατότητες του περιουσιακού στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς για την προσφορά επιστημονικής έρευνας, - ύπαρξη των επιστημονικών εργασιών που δημοσιεύθηκαν σχετικά με τον πόρο της πολιτιστικής κληρονομιάς, κ.λπ.,
<p>Αισθητική Αξία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - αισθητικές αξίες που προσφέρονται από τα στοιχεία της κληρονομιάς (π.χ. γραφική θέα για να απολαύσετε καλλιτεχνική αξία) και τις λεπτομέρειες της διατήρησής τους,
<p>Πολιτιστική / Ιστορική Αξία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - συνδέσεις των πόρων της πολιτιστικής κληρονομιάς με πολιτιστικές εκδηλώσεις, την παρουσία τους σε έργα τέχνης, μύθους, θρύλους και ιστορίες ή σε ανθρώπους και γεγονότα που έχουν ιστορική σημασία, - πιθανή σημασία του στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς με θρησκευτική ή πνευματική ζωή κ.λπ.,
<p>Αξία Τοπίου</p>	<ul style="list-style-type: none"> - σύνδεση του στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς με το ευρύτερο τοπίο, εγγραφή του σε εθνικά / διεθνή μητρώα ως πολιτιστικό τοπίο, κ.λπ.,
<p>Μοναδικότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - έχοντας μοναδικά χαρακτηριστικά και την πιθανή εγγραφή του για τη μοναδικότητά του (εθνικά / διεθνή μητρώα, UNESCO, άλλα),

<p>Εκπαιδευτική Αξία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - η χρήση του στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς για εκπαιδευτικούς σκοπούς,
<p>Οικονομική Αξία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - η χρήση του στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς για τουριστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες (π.χ. χειροτεχνία, επιχειρήσεις παραγωγής αναμνηστικών κ.λπ.) ή διάφορες άλλες υπηρεσίες (π.χ. υπηρεσίες επισιτισμού, ξενοδοχεία, τρόφιμα και ποτά), ή η χρήση του σε προωθητικό / διαφημιστικό υλικό,
<p>Αξία για την τοπική κοινότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - στενή σύνδεση της τοπικής κοινωνίας με τον πόρο της πολιτιστικής κληρονομιάς και ένταση αυτής της σχέσης κ.λπ.

Οι προκλήσεις που σχετίζονται με τις αναφερόμενες αξίες, μπορεί να κυμαίνονται από την **κακή συντήρηση**, που μπορεί να επηρεάσει την αισθητική αξία του πόρου, **την υπερ-εκμετάλλευση για τουριστικούς σκοπούς**, η οποία ενδεχομένως να βλάπτει όχι μόνο τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά να επηρεάζει και τις ζωές των φορέων της κληρονομιάς (πολιτών) και μερικές φορές ακόμη και να οδηγεί σε αναπλάσεις (στα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς), τη **χρήση ψευδών ή λανθασμένων ιστορικών δεδομένων** που χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικούς ή επιστημονικούς σκοπούς, ακόμη και με στόχους πολιτικής χειραγώγησης, την **οργάνωση εκδηλώσεων πολιτιστικής κληρονομιάς ή παρουσίαση μη αυθεντικής κληρονομιάς** που δεν έχει σχέση με την πολιτιστική / ιστορική αξία του στοιχείου, **διαμάχες σχετικά με τη μοναδικότητα** των καταχωρημένων στοιχείων κληρονομιάς, την **απώλεια της ευαισθητοποίησης σχετικά με την ιδιοκτησία** και τη **σύνδεση της τοπικής κοινότητας** με την πολιτιστική κληρονομιά.

Δυστυχώς, υπάρχουν πολλά παραδείγματα κακών πρακτικών σε όλο τον κόσμο, απειλώντας τις αξίες της πολιτιστικής κληρονομιάς, τις αισθητικές, πολιτιστικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές της αξίες, θέτοντας σε κίνδυνο ορισμένους από τους μοναδικούς τόπους παγκόσμιας κληρονομιάς ή άλλα πολιτιστικά στοιχεία. Ακολουθώντας δίνονται παραδείγματα καθεμιάς από αυτές τις προκλήσεις.

Η **κακή διατήρηση** των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να επηρεάσει σημαντικά όχι μόνο τη βιωσιμότητά τους, αλλά και να προκαλέσει την πλήρη απώλεια των

αξιών τους. Σε περίπτωση αποκατάστασης/αναστήλωσης, η απάντηση σε αυτή την πρόκληση είναι η συμμετοχή των σχετικών εμπειρογνομόνων στις εργασίες αποκατάστασης και η χρήση κατάλληλων υλικών και τεχνικών στη διαδικασία αποκατάστασης. Ένα παράδειγμα κακής πρακτικής μπορεί να είναι ενδεικτικό. Στην κεντρική πλατεία της πόλης του Ζάγκρεμπ, πρωτεύουσα της Κροατίας, στην πρόσοψη του "Ρορονιέ house" υπάρχει ένα ανάγλυφο μήκους πέντε μέτρων "χωρικοί" σκαλισμένο στην πρόσοψη του κτιρίου, το αριστούργημα του πιο διάσημου γλύπτη της Κροατίας, Ivan

Meštrović. Κατασκευασμένο το 1907, αυτό είναι το μοναδικό έργο του γλύπτη που γίνεται σε ζωγραφισμένα κεραμικά. Το ανάγλυφο δε συντηρήθηκε από την τοποθέτησή του και λόγω των καιρικών συνθηκών άρχισε να επιδεινώνεται η κατάστασή του, και έτσι, η αισθητική του αξία τέθηκε σε κίνδυνο. Επιπλέον, το 2009, οι εργαζόμενοι μιας εταιρείας που ειδικεύεται στην υπαίθρια διαφήμιση μεγάλου μεγέθους, κατά την εγκατάσταση του μεγάλου διαφημιστικού πίνακα στο "Ρορονιέ house" έβλαψαν το έργο τέχνης κάνοντας τις τρύπες επάνω σε αυτό. Το επόμενο έτος, το έργο αποκατάστασης του έργου του Meštrović έγινε από το Κροατικό Ινστιτούτο Συντήρησης, με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού της Δημοκρατίας της Κροατίας.

Source: <https://hr.wikipedia.org>

Τα πιο επισκέψιμα αξιοθέατα και οι πόλεις του κόσμου γίνονται θύματα του **υπερβολικού τουρισμού** που τα μετατρέπει σε τουριστικά θεματικά πάρκα, καταστρέφοντας το τοπικό τους περιβάλλον. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν πάρα πολλοί επισκέπτες σε έναν συγκεκριμένο προορισμό και συχνά, οι τουρίστες ξεπερνούν σε αριθμό ακόμη και τους κατοίκους της περιοχής. Η πόλη του Ντουμπρόβνικ, ένας από τους πιο γνωστούς τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς στην Κροατία και Τόπος Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, έχει πέσει θύμα του υπερτουρισμού εδώ και χρόνια. Τον Αύγουστο του 2016, περισσότεροι από 10.000 επισκέπτες αγόρασαν εισιτήρια για τα Τείχη της Πόλης

του Ντουμπρόβνικ, ένα από τα καλύτερα διατηρημένα συστήματα οχύρωσης στην Ευρώπη, που χρονολογείται από τον 13ο αιώνα. Την ίδια χρονιά, η UNESCO απείλησε να αφαιρέσει το Ντουμπρόβνικ από τον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Αυτό οδήγησε τις τοπικές αρχές να αναλάβουν ορισμένα επείγοντα μέτρα και εργαλεία για να περιορίσουν τον αριθμό των τουριστών στην πόλη, όπως ο περιορισμός του αριθμού των επισκεπτών σε 8.000 ανά ημέρα, υποστηρίζοντας ότι όταν περισσότεροι από 8.000 επισκέπτες βρίσκονται μέσα από τα Τείχη της Παλιάς Πόλης, η καταστροφή γίνεται αναπόφευκτη. Τοποθετήθηκαν κάμερες παρακολούθησης για την καταμέτρηση ατόμων που εισέρχονται και εξέρχονται από το οχυρωμένο συγκρότημα, περιορίστηκε ο αριθμός των επισκεπτών από κρουαζιερόπλοια κ.λπ. Παρόλο που η UNESCO απομάκρυνε το Ντουμπρόβνικ από τον κατάλογο των τόπων πολιτιστικής κληρονομιάς που διατρέχουν κίνδυνο, ο υπερβολικός τουρισμός εξακολουθεί να υπάρχει στο Ντουμπρόβνικ και ορισμένες συνέπειες είναι μη αναστρέψιμες. Έτσι, ο υπερ-τουρισμός έδιωξε τους ντόπιους κατοίκους από την παλιά πόλη και σήμερα μόλις λίγο περισσότερο από 1.500 κάτοικοι ζουν στην Παλιά Πόλη, σε σύγκριση με τους 5.000 κατοίκους το 1991. Ο υπερ-τουρισμός επιβαρύνει επίσης την υποδομή της πόλης και απειλεί τη φυσική και πολιτιστική της κληρονομιά από το μεγάλο αριθμό τουριστών που διέρχονται από την πόλη, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της περιόδου υψηλής αιχμής, όταν χιλιάδες επισκέπτες περπατούν στον παλιό ασβεστολιθικό δρόμο στο ιστορικό κέντρο και τα μεγάλα Τείχη της Πόλης.

Source: www.thedubrovniktimes.com

Αφού οι ερευνητές του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης και του Βασιλικού Βοτανικού Κήπου του Εδιμβούργου διεξήγαγαν τη μελέτη που διερεύνησε τα εκθέματα των δειγμάτων Φυσικής Ιστορίας σε μουσεία, διαπίστωσαν ότι το 50% αυτών, που κρατούνται στα μουσεία του κόσμου, πιθανότατα ονομάστηκαν λανθασμένα, το οποίο είναι ένα πρόβλημα όσον αφορά στις εκπαιδευτικές και επιστημονικές αξίες. Το κύριο πρόβλημα είναι ότι τα

μουσεία παρουσιάζουν **λανθασμένα δεδομένα**, έτσι οι παγκόσμιες συλλογές Φυσικής Ιστορίας, σε όλο τον κόσμο, παρέχουν τα λανθασμένα δεδομένα, εμφανίζοντας ονόματα δειγμάτων, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, κάτι που θέτει υπό αμφισβήτηση την εκπαιδευτική τους αξία και έναν σημαντικό εκπαιδευτικό ρόλο που είναι η ουσία της ύπαρξης των μουσείων.

Source: <http://www.ox.ac.uk>

Τα καρναβάλια σε όλο τον κόσμο έχουν προέλευση που χάνεται στους αιώνες και αποτελούν μέρος της ταυτότητας της ανθρωπότητας και της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Αν και θεωρείται μια καθολική, χριστιανική γιορτή που τελειώνει την Καθαρά Τρίτη σε πολλές χώρες (στημ. Shrove Tuesday (Τρίτη της Άφρασης) / Η Τυρινή Κυριακή πριν την Καθαρά Δευτέρα στην Ελλάδα), οι ανθρωπολόγοι θεωρούν γενικά ότι το Καρναβάλι να είναι συνέχεια των αρχαίων εορτασμών του τέλους του χειμώνα και την επικείμενη άφιξη της άνοιξης, μια παράδοση που ανάγεται στη μεσαιωνική Ευρώπη. Ωστόσο, οι ακριβείς ημερομηνίες αυτών των παραδοσιακών εορτασμών μπορεί να διαφέρουν για λίγες μέρες, αλλά όλες συνήθως αρχίζουν στα μέσα Φεβρουαρίου και τελειώνουν τη νύχτα πριν τη Σαρακοστή (στημ. Ash Wednesday (Τετάρτη της Τέφρας) / το αντίστοιχο της Καθαράς Δευτέρας στην Ελλάδα).

Υπάρχει επίσης μια μακρά παράδοση για τον εορτασμό των καρναβαλιών στην Κροατία, βαθιά ριζωμένη στην παράδοση της χώρας, με το πιο σημαντικό που λαμβάνει χώρα στον κόλπο Kvarner. Μια μικρή πόλη στη βόρεια ακτή ενός κόλπου Kvarner, η Novi Vinodolski έχει επίσης μια μακρά παράδοση της γιορτής καρναβαλιού, που ονομάζεται "Novljanski Mesopust" η οποία είναι επίσης καταχωρημένη ως προστατευόμενο πολιτιστικό αγαθό της Δημοκρατίας της Κροατίας. Το "Mesopust" ξεκινάει Πέμπτη, τρεις εβδομάδες πριν την Τετάρτη της Τέφρας (το αντίστοιχο της Καθαράς Δευτέρας στην Ελλάδα) σύμφωνα με το Καθολικό ημερολόγιο, διαρκεί έως την Τετάρτη της Τέφρας και περιλαμβάνει μια σειρά

από εκδηλώσεις που αντιπροσωπεύουν μακρόχρονες παραδόσεις και έθιμα της περιοχής. Δεδομένου ότι το Νοβί Vinodolski είναι επίσης ένας δημοφιλής τουριστικός προορισμός που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Κροατικής Ακτής, έχει περισσότερους επισκέπτες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Προκειμένου να προσφέρει στους τουρίστες την εμπειρία ενός παραδοσιακού εθίμου της περιοχής, η πόλη Νοβί Vinodolski διοργανώνει το Διεθνές

καλοκαιρινό Καρναβάλι τον Ιούλιο με αυτόν τον τρόπο **διοργανώνοντας την εκδήλωση Πολιτιστικής Κληρονομιάς** το καλοκαίρι μόνο και μόνο για να προσελκύσει περισσότερους επισκέπτες και να τους προσφέρει μια μοναδική εμπειρία. Με αυτόν τον τρόπο, το καλοκαιρινό Καρναβάλι χάνει την πολιτιστική / ιστορική του αξία αφού δεν ακολουθεί την παράδοση των καρναβαλιών τους χειμερινούς μήνες, δίχως κανένα υπόβαθρο στην ιστορική κληρονομιά της πόλης.

Source: www.novi-vinodolski.hr

Αναγνωρισμένο ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το Ταζ Μαχάλ, που χτίστηκε στην Άγρα μεταξύ 1631 και 1648, είναι μία από τις πιο αναγνωρίσιμες εικόνες της Ινδίας και είναι ένα από τα παγκοσμίως θαυμαστά αριστουργήματα της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Το Ντουμπάι έχει αποκαλύψει σχέδια για την κατασκευή ενός αντιγράφου του Ταζ Μαχάλ, που ονομάζεται Ταζ Αραβία, στο πλαίσιο του έργου Falconcity of Wonders. Το Taj Arabia σχεδιάζεται να είναι τρεις έως τέσσερις φορές μεγαλύτερο από το πρωτότυπο και θα ενσωματώνει επίσης τους διάσημους κήπους Mughal και άλλα αρχιτεκτονικά ορόσημα του αρχικού τόπου πολιτιστικής κληρονομιάς. Το σχέδιο για την αντιγραφή του Μνημείου

Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO στο Ντουμπάι, έχει προκαλέσει έντονη κριτική στην Ινδία, ιδίως μεταξύ των πολιτών της Agra. Το Ταζ Μαχάλ αντιπροσωπεύει το καλύτερο αρχιτεκτονικό και καλλιτεχνικό επίτευγμα μέσα από τέλεια αρμονία και εξαιρετική δεξιοτεχνία σε μια ολόκληρη την Ινδο-ισλαμικής αρχιτεκτονική. Το αρχικό Ταζ Μαχάλ στην Άγρα της Ινδίας, πήρε πάνω από 22 χρόνια για να χτίσει τον 17ο αιώνα. Έτσι, πολλοί θεωρούν ότι η δημιουργία ενός αντιγράφου, κατασκευασμένου από γυαλί, στην πόλη του Ντουμπάι, αντιπροσωπεύει μια ακατάλληλη και υποτιμητική πράξη αντιγραφής μιας εξαιρετικής, παγκοσμίως σημαντικής δημιουργίας πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιπλέον, αυτό το είδος παρουσίασης ενός από τους σημαντικότερους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς στον κόσμο είναι ένα κακό παράδειγμα της διοργάνωσης μιας **μη αυθεντικής κληρονομιάς** χωρίς καμία σχέση με τις πραγματικές ιστορικές ή πολιτιστικές της αξίες. Το έργο του Ταζ Αραβία είχε ανακοινωθεί ότι θα ανοίξει πριν χρόνια, αλλά το προγραμματισμένο άνοιγμα έχει καθυστερήσει και το έργο δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Source: www.emirates247.com

Το 2009, το "ετήσιο καρναβαλίστικο πανηγύρι παρέλασης κωδωνοκρουστών από την περιοχή Καστάβ" (Bell ringers) εγγράφηκε στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της UNESCO για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ανθρωπότητας. Το Bell ringers (Zvončari) αναφέρεται στις ομάδες ανδρών της περιοχής Kastav, που βαδίζουν μέσα από τα δικά τους και τα γύρω χωριά σε πομπές μέσω παραδοσιακών διαδρομών, μήκους

αρκετών χιλιομέτρων κατά τη διάρκεια της αποκριάτικης περιόδου (μεταξύ 17 Ιανουαρίου και Τετάρτης της Τέφρας). Όλοι έχουν κάπες από δέρμα προβάτου γυρισμένες μέσα-έξω και κώδωνες, από όπου και πήραν το όνομά τους. Κουδουνίζουν με τα κουδούνια κουνώντας τα σώματά τους με διάφορους τρόπους, πράγμα που απαιτεί κάποια ικανότητα και σωματική αντοχή. Θεωρείται ότι δεν μπορεί ο καθένας να γίνει κωδωνοκρούστης. Όταν αυτή η πολύτιμη άυλη κληρονομιά εγγράφηκε στον κατάλογο της UNESCO, προέκυψε πρόβλημα μεταξύ των κωδωνοκρουστών από διαφορετικά χωριά επειδή δεν ήταν σαφές ποιων οι κωδωνοκρούστες ήταν στη λίστα (τρία διαφορετικά χωριά). Έτσι, μια "κακή διατύπωση" προκάλεσε **διαμάχες** μεταξύ των διαφορετικών ομάδων κωδωνοκρουστών, αντί να αφυπνίσει την αίσθηση της υπερηφάνειας για την αναγνώρισή της ως προστατευόμενης κληρονομιάς του κόσμου.

Source: <https://croatia.hr>

Η **απώλεια της επίγνωσης** σχετικά με τη σημαντικότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς και της αίσθησης του που ανήκει, βρίσκεται στον πυρήνα του βανδαλισμού στα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι πίνακες γκράφιτι είναι μια από τις πιο σοβαρές απειλές για την απτή πολιτιστική κληρονομιά σε όλο τον κόσμο. Πολλές τοποθεσίες πολιτιστικής κληρονομιάς στο Δελχί της Ινδίας βανδαλίζονται, αντιμετωπίζονται ως καμβάδες, καταστρέφονται από γκράφιτι ή σκαλίζονται από τους χούλιγκαν. Τα αιχμηρά σκαλίσματα στα Τείχη του Φρουρίου Golconda και στο Charminar στην Ινδία είναι το παράδειγμα μιας σοβαρής καταστροφής της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθιστώντας πολύ δύσκολη τη διατήρηση των χώρων και τη διατήρηση της πρωτοτυπίας του χρησιμοποιούμενου υλικού. Η Εθνική Περιοχή Διατήρησης Red Rock Canyon στο Λας Βέγκας, αντιμετωπίζει μια από τις πιο ανησυχητικές απειλές για την κληρονομιά τους, γκράφιτι ψεκάζονται πάνω

Βραχογραφίες ιθαγενών που απέμειναν από τους Ινδιάνους της Αμερικής, από τους γνωστούς προϊστορικούς πολιτισμούς που ζούσαν στην περιοχή χιλιάδες χρόνια πριν.

Εκτός από τις εργασίες αποκατάστασης και την αφαίρεση γκράφιτι από τα μνημεία

Copyright: Las Vegas Sun

πολιτιστικής κληρονομιάς, ένας άλλος τρόπος για να μειωθεί ο βανδαλισμός είναι με την εκπαίδευση των επισκεπτών, καθώς και την ανάπτυξη ευαισθητοποίησης μεταξύ των νέων και των κατοίκων της περιοχής σχετικά με τη σημαντικότητα της διατήρησης της κληρονομιάς τους ως μέρος της ταυτότητάς τους.

Ακόμη και όταν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα ενός συγκεκριμένου στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς, που σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιβαλλοντικές πιέσεις και ότι εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση για τη συντήρησή του, με ισχυρή σύνδεση της κοινότητας με αυτό, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι εξασφαλίζεται η διάρκεια στο χρόνο και η διάρκεια του στοιχείου αυτού. Το πόσο καιρό ένα στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς θα διαρκέσει στο χρόνο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο διαχείρισης του. Έτσι, η διάρκεια στο χρόνο θεωρείται συστατικό μέρος της βιωσιμότητας και μέχρι στιγμής έχει αποδειχθεί ότι είναι το μείζον ζήτημα για το μεγαλύτερο μέρος των στοιχείων της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδίως στις χώρες που είναι σε μετάβαση. Το ζήτημα της κατάλληλης **διαχείρισης** της πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτεί διαφορετικές δεξιότητες που σχετίζονται με τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και δεξιότητες που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, την ανάπτυξη προϊόντων που σχετίζονται με την κληρονομιά, το μάρκετινγκ, τη διαχείριση επισκεπτών / κοινότητας / εργαζομένων, την ερμηνεία, την αξιολόγηση, κ.α. Η εξασφάλιση της διάρκειας στο χρόνο στην πραγματικότητα σημαίνει ότι δεν είναι προτιμότερο να υπερτερεί μια δεξιότητα έναντι μιας άλλης, αλλά να βρίσκεται η σωστή επιλογή και ισορροπία που θα συμφιλιώνει όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής ενός στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, πιθανή πρόκληση για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της διάρκειας στο χρόνο της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να παρουσιαστεί στην προσπάθεια να αντιγραφεί η ίδια συνταγή (σ.μ. από άλλους πόρους κληρονομιάς, άλλες περιοχές) που θα είναι μεταβιβάσιμη σε όλα τα πιθανά πλαίσια. Όσο η δυνατότητα μεταφοράς (σ.μ. Μιας πρακτικής) είναι μια επιθυμητή έννοια, δεδομένου ότι επωφελούμαστε από την ανταλλαγή εμπειριών, οι μικροδιαφορές στο περιεχόμενο και το πλαίσιο μπορεί να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα. Αυτό επισημαίνει μια άλλη σημαντική πρόκληση, αυτή

της **τυποποίησης**. Είναι δυνατόν, αλλά η υπερβολική τυποποίηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε στέρξη καινοτόμων λύσεων, οι οποίες μερικές φορές οδηγούν σε ανταγωνιστικότητα και μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά την ίδια τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Από την άποψη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης μιας περιοχής, η πολιτιστική κληρονομιά δεν θεωρείται πλέον ως οικονομική επιβάρυνση και μόνο ως "ηθική υποχρέωση" της κοινωνίας, αλλά θεωρείται μάλλον ως πιθανή κινητήρια δύναμη για την περιφερειακή ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση, παρέχοντας ευκαιρίες για καινοτομίες, επιχειρηματικότητα και βιώσιμη ανάπτυξη. Ο τουρισμός, ως ένας από τους κύριους τομείς της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης, χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά ως βασικούς παράγοντες για την ελκυστικότητα ενός προορισμού και πολλοί τουρίστες επιλέγουν τον ταξιδιωτικό τους προορισμό λόγω της κληρονομιάς που προσφέρει. Σύμφωνα με την έκθεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από το 2014, το 27% των ταξιδιωτών της ΕΕ αναφέρει ότι η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί βασικό παράγοντα για την επιλογή ενός ταξιδιωτικού προορισμού. Το 2013, το 52% των πολιτών της ΕΕ επισκέφθηκε τουλάχιστον ένα ιστορικό μνημείο ή τόπο και το 37% ένα μουσείο ή γκαλερί στις αντίστοιχες χώρες τους, ενώ το 19% επισκέφθηκε ένα ιστορικό μνημείο ή τόπο σε άλλη χώρα της ΕΕ¹. Έτσι, η πολιτιστική κληρονομιά διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην τουριστική βιομηχανία, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη πόλεων και περιφερειών. Ιδιαίτερα οι περιφερειακές οικονομίες που αντιμετωπίζουν δύσκολους καιρούς μπορούν να επωφεληθούν σε μεγάλο βαθμό από την πολιτιστική τους κληρονομιά ως παράγοντα συνεισφοράς στην περιφερειακή ανάπτυξη, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και προσελκύοντας επισκέπτες, συμβάλλοντας έτσι τόσο στις οικονομικές όσο και στις κοινωνικές πτυχές της ανάπτυξής τους.

Εκτός από τον τουρισμό, η «βιομηχανία» της πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών αναστήλωσης και συντήρησης σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, αποτελεί σημαντική πηγή εισοδήματος. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία της Κατασκευαστικής Βιομηχανίας, το 2013 η αναστήλωση και η συντήρηση αντιπροσώπευαν το 27,5% της αξίας της Ευρωπαϊκής κατασκευαστικής βιομηχανίας².

¹ European Commission, Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe, COM(2014). 477 final

² Ibid.

Η πολιτιστική κληρονομιά δεν είναι σημαντική μόνο για την οικονομική πτυχή της ανάπτυξης, αλλά συμβάλλει επίσης έντονα στην κοινωνική συνοχή, ενδυναμώνοντας την αίσθηση της ταυτότητας και του τι διαθέτουν.

Τέλος, η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αειφόρο ανάπτυξη, χρησιμοποιώντας μια βιώσιμη προσέγγιση για την αναγέννηση των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενεργειακά αποδοτική αναπροσαρμογή των κτιρίων πολιτιστικής κληρονομιάς, προωθώντας τον βιώσιμο τουρισμό, φέρνοντας τον πολιτισμό και το περιβάλλον μαζί, συμβάλλοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη πόλεων και περιφερειών σε όλη την Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο.

III. ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ;

Στη συζήτηση για τη βιωσιμότητα, είναι υψίστης σημασίας να υπάρχει ολιστική θεώρηση, καθώς η εξασφάλιση μόνο μιας πτυχής της βιωσιμότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να είναι επιζήμια για μια άλλη πτυχή της. Έτσι, τα κριτήρια επιλογής ήταν ουσιώδη για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της πολιτιστικής κληρονομιάς και, κατά τον καθορισμό αυτών, ελήφθη υπόψη το φάσμα των διαφόρων στοιχείων κληρονομιάς στη σχετική περιοχή αναφοράς.

Η βιωσιμότητα και η διάρκεια στο χρόνο της πολιτιστικής κληρονομιάς γενικά μπορεί να προσεγγιστεί από κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική και περιβαλλοντική άποψη. Έτσι, το πρώτο σύνολο κριτηρίων επικεντρώθηκε ακριβώς σε αυτά τα κριτήρια, εξετάζοντας την ποιότητα των δραστηριοτήτων συντήρησης και τις επιπτώσεις στη μακροπρόθεσμη διατήρηση και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, το οικονομικό δυναμικό και τη βιωσιμότητα των έργων πολιτιστικής κληρονομιάς και τυχόν αρνητικές επιπτώσεις της πολιτιστικής κληρονομιάς στο περιβάλλον.

Το δεύτερο σύνολο κριτηρίων ήταν πιο συγκεκριμένο και επικεντρώθηκε λεπτομερώς στην πολιτιστική αξία του στοιχείου κληρονομιάς, ερευνώντας όλα τα συστατικά του. Δεδομένου ότι η βιωσιμότητα μπορεί να γίνει αντιληπτή σε πολλές διαφορετικές διαστάσεις, είναι δύσκολο να επιτευχθεί πλήρης βιωσιμότητα, σε όλες τις πτυχές της. Έτσι, τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να είναι βιώσιμα π.χ. με την οικονομική έννοια, αλλά ταυτόχρονα να μην εξασφαλίζουν πολιτιστικές αξίες κληρονομιάς ή να μην έχουν νόημα για την τοπική κοινότητα που κανονικά θα έπρεπε να είναι ο άμεσος ωφελούμενος αυτής.

Για να δοθούν απαντήσεις σε ποιο βαθμό και σε ποια στοιχεία είναι βιώσιμο ένα συγκεκριμένο υλικό ή άυλο περιουσιακό στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς, ήταν απαραίτητο να τεθούν τα ακόλουθα ερωτήματα, αναλύοντας το συνδυασμό διαφορετικών αξιών:

- Είναι αυτό το στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς ένας πολύτιμος πόρος για την επιστήμη και τις επιστημονικές έρευνες;
- Είναι τα αισθητικά χαρακτηριστικά της κληρονομιάς καλά διατηρημένα και μοναδικά, αντιπροσωπεύοντας ένα περιουσιακό στοιχείο ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας, έχοντας την αισθητική ποιότητα που προκαλεί απόλαυση; Έχουν αναπτυχθεί οι τρόποι διατήρησης της αισθητικής της αξίας;
- Παρέχουν, ο ιστορικός χαρακτήρας και το περιεχόμενο της συγκεκριμένης κληρονομιάς, σύνδεση με το παρελθόν και μία αίσθηση συνέχειας; Είναι σημαντικός πόρος για τη διαφύλαξη της μνήμης του τόπου και της ανθρώπινης μνήμης, προσθέτοντας ιδιαίτερη σημαντικότητα στην πολιτιστική ταυτότητα των ανθρώπων;
- Πώς συνδέεται με το ευρύτερο τοπίο; Ενεργεί σε σχέση με το περιβάλλον του;
- Διαθέτει μοναδικά χαρακτηριστικά; Έχουν ορισμένα από τα χαρακτηριστικά του έχουν τη δυνατότητα εγγραφής του περιουσιακού στοιχείου κληρονομιάς σε οποιαδήποτε εθνικά/διεθνή μητρώα ή μητρώα της UNESCO για τη μοναδικότητά του;
- Αναγνωρίζεται ότι διαδραματίζει σημαντικό εκπαιδευτικό ρόλο, χρησιμοποιείται για ποικίλους εκπαιδευτικούς σκοπούς;
- Συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας; Ενισχύει τη σύνδεση των κατοίκων της περιοχής με την κληρονομιά τους, προκαλώντας μια αίσθηση υπερηφάνειας και συναίσθησης του τι διαθέτουν; συμβάλλει στην προώθηση της τοπικής κοινότητας, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή;
- Συμβάλλει στην επιχειρηματική δραστηριότητα (π.χ. χειροτεχνία, επιχειρήσεις, παραγωγή σουβενίρ κ.λπ.), ή διάφορες άλλες υπηρεσίες (π.χ. επισιτιστικές υπηρεσίες, ξενοδοχεία, τρόφιμα και ποτά); Συμβάλλει στην απασχόληση του τοπικού πληθυσμού; Συμβάλλει στην αγροτική, αστική ή περιφερειακή ανάπτυξη, δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για τους πολίτες της περιοχής; Αποτελεί κινητήρια δύναμη για την οικονομική, τουριστική και κοινωνική ανάπτυξη της κοινότητας; Συνεργάζονται με τους επιχειρηματίες, τη βιομηχανία φιλοξενίας, τις δημιουργικές βιομηχανίες, τον τεχνίτη και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους;

Τέλος, το τελευταίο σύνολο κριτηρίων εξέτασε τη δυνατότητα μεταφοράς της υπάρχουσας πρακτικής σε άλλα περιβάλλοντα μέσω των οργανωτικών μοντέλων τους, της διαδικασίας χάραξης πολιτικής, της χρήσης συγκεκριμένων εργαλείων ή του τρόπου με τον οποίο διαχειρίζονται πιθανούς κινδύνους.

IV. HOW-TOS ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο έγινε μια επισκόπηση των πιθανών προκλήσεων βιωσιμότητας και της διάρκειας στο χρόνο της κληρονομιάς. Σε αυτό το κεφάλαιο, η πρόθεση είναι να προσδιοριστούν κάποιες λύσεις. Ενώ ο κατάλογος των λύσεων δεν είναι πλήρης, καθώς θα ήταν αδύνατο και θα περιόριζε τους καινοτόμους τρόπους που μπορεί κανείς να εφαρμόσει, ωστόσο παρέχει πιθανές εμπνευσμένες αρχές που αποδείχθηκαν ότι λειτουργούν σε συγκεκριμένες συνθήκες. Δεδομένου ότι κάθε χώρος πολιτιστικής κληρονομιάς εξαρτάται από συγκεκριμένο πλαίσιο, οι φορείς και οι διαχειριστές των πόρων πολιτιστικής κληρονομιάς θα πρέπει να εξετάσουν την προσαρμοστικότητα των προτεινόμενων αρχών στα δικά τους συγκεκριμένα πλαίσια.

Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και η διαχείρισή της είναι δαπανηρή. Εάν γίνει σωστά, απαιτεί μεγάλα ποσά κεφαλαίων, καθώς συχνά απαιτεί συγκεκριμένες τεχνικές, υλικά καθώς και δεξιότητες για να κρατήσει το περιουσιακό στοιχείο όσο πιο κοντά στην αρχική του κατάσταση, η οποία είναι ταυτόχρονα κατάλληλη για την τρέχουσα χρήση του. Θέτει οικονομικές προκλήσεις, οι οποίες συγκαταλέγονται στις κορυφαίες προκλήσεις που σχετίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά. Η πρακτική, ευτυχώς, δείχνει ότι μπορούν να αξιοποιηθούν διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης για την εξασφάλιση κάλυψης των δαπανών τόσο για τη διατήρηση της κληρονομιάς όσο και για τη λειτουργία της. Οι πιο συνηθισμένες είναι: άμεση χρηματοδότηση, λιανική πώληση, διαμονή και επισιτιστικές υπηρεσίες, ιδιωτική μίσθωση, εκδηλώσεις, ερμηνεία και τέλη χρηστών.

ΑΜΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Αυτή η κατηγορία συνεπάγεται συνήθως χρηματοδότηση από τον **δημόσιο προϋπολογισμό** για την πολιτιστική κληρονομιά και συχνά βασίζεται κυρίως σε αυτήν. Το έργο KEEP ON συνέλεξε προηγουμένως παραδείγματα καλών πρακτικών της βιωσιμότητας της κληρονομιάς στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης του έργου, με την οποία αποδείχθηκε ότι αυτή η κατηγορία για το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς είναι απαραίτητη. Η διαχείριση γίνεται κυρίως μέσω εθνικών / περιφερειακών / τοπικών διαγωνιστικών διαδικασιών που προκηρύσσονται από δημόσιους αντιπροσωπευτικούς φορείς. Οι τύποι υποστήριξης είναι κυρίως επιχορηγήσεις.

Εκτός από τις επιχορηγήσεις που χορηγούνται από το δημόσιο, η άμεση χρηματοδότηση μπορεί επίσης να συνεπάγεται **ιδιωτικές επιχορηγήσεις** ή επιχορηγήσεις που προσφέρονται από **ιδρύματα**. Τα κονδύλια της ΕΕ είναι ένα από αυτά τα είδη επιχορηγήσεων που χορηγούνται σε υπερεθνικό επίπεδο.

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΕ ΕΝΑΝ ΤΟΠΟ ΕΞΟΥΣΙΑΣ: ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΒΙΩΣΕΙ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΤΟ CHECINY ROYAL CASTLE

Το Βασιλικό Κάστρο στο Chęciny χτίστηκε σε ένα λόφο του Κάστρου πάνω από την πόλη, στα τέλη του 13ου και αρχές του 14ου αιώνα. Ο κύκλος των εξωτερικών αμυντικών τειχών, οι δύο πύργοι, η Βασίλη και η θεμελίωση των οικιστικών κτιρίων διατηρούνται πλήρως μέχρι σήμερα, χάρη στη διαδικασία αποκατάστασης και αναστήλωσης του κάστρου και των πέριξ αυτού κατασκευών. Επί του παρόντος, είναι ένα από τα πλέον πολύ-επισκέψιμα μνημεία αυτού του τύπου στην Πολωνία.

Προκειμένου να διαφυλαχθεί αυτή η μοναδική κτιστή κληρονομιά και να διατηρηθεί η άυλη και ιστορική κληρονομιά της περιοχής, διατηρώντας τα στοιχεία της ζωής στους μεσαιωνικούς χρόνους, η Κοινότητα Chęciny ξεκίνησε ένα έργο αποκατάστασης και αναζωογόνησης του κάστρου. Ένας άλλος στόχος του έργου ήταν να αυξηθεί η ελκυστικότητα του κάστρου ως ορατού πολιτιστικού τουριστικού προορισμού, δημιουργώντας αυθεντικές εμπειρίες επισκεπτών, όπως ζωντανές παρουσιάσεις των μεσαιωνικών δραστηριοτήτων, οργάνωση της πολιορκίας του κάστρου Chęciny, διάφορα εργαστήρια και άλλες υποστηρικτικές δραστηριότητες επισκεπτών στο κάστρο (π.χ. "Νυχτερινή Περιήγηση"). Τα έργα αυτά ενίσχυσαν την άυλη κληρονομιά συντηρώντας και αναζωογονώντας τη σχετική κτιστή κληρονομιά (το κάστρο). Με αυτόν τον τρόπο, έχει δημιουργηθεί μια βιώσιμη καμπύλη, στην οποία η άυλη κληρονομιά υποστηρίζει την υλική κληρονομιά και αντίστροφα.

Ο αριθμός επισκεπτών τριπλασιάστηκε μετά την υλοποίηση του έργου, γεγονός που επηρέασε σημαντικά το ποσό του παραγόμενου εισοδήματος και την οικονομική ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας. Το έργο χρηματοδοτήθηκε μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος για το Świętokrzyskie Voivodeship 2007 – 2013.

www.zamek.checiny.pl

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Χρησιμοποιείτε τα διαθέσιμα κονδύλια της ΕΕ για την αποκατάσταση και την αναζωογόνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (σε αυτή την περίπτωση: ΕΤΠΑ, ΠΕΠ για το Świeżtokrzyskie Voivodeship 2007 – 2013).
- ✓ Αξιοποιείτε την αποκατάσταση / αναστήλωση της υλικής κληρονομιάς ως καταλύτη για την ενίσχυση της άυλης κληρονομιάς και αντίστροφα, και χρησιμοποιείτε την άυλη κληρονομιά για να αυξήσετε την ελκυστικότητα του τόπου κληρονομιάς.
- ✓ Συμμετοχή σχετικών εμπειρογνομώνων στις εργασίες αποκατάστασης, χρήση κατάλληλων υλικών και τεχνικών για τη διασφάλιση της διατήρησης της κληρονομιάς.

Η άμεση χρηματοδότηση αφορά επίσης στην **κληρονομιά** (π.χ. κληρονομούμενα πολιτιστικά στοιχεία) όταν τα αυτά τα στοιχεία πολιτισμού μεταβιβάζονται απευθείας από έναν ιδιοκτήτη σε άλλο. Περαιτέρω, ένας από τους συνηθισμένους τρόπους άμεσης χρηματοδότησης σχετίζεται με **χορηγίες** και **δωρεές**, οι πρώτες που απαιτούν κάποιο είδος δράσης σε αντάλλαγμα της παρεχόμενης χρηματοδότησης (π.χ. διαφήμιση, τέλη

είσοδου χωρίς χρέωση), ενώ οι δεύτερες αποδεσμεύονται από κάτι τέτοιο. Οι δωρεές μπορούν να περιλαμβάνουν μεγαλύτερα ποσά, που συνήθως αναμένονται από ιδιωτικές εταιρείες, αλλά και μικρότερα ποσά που δωρίζονται από την άμεση συμμετοχή των πολιτών. Ο συνήθης τρόπος συλλογής μικρών δωρεών είναι μέσω κουτιών δωρεάς στην είσοδο / έξοδο ενός περιουσιακού στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ - ΖΩΝΤΑΝΙΑ ΣΤΟ FUNNYHOWFLOWERSDO THAT.CO.UK

Source: www.nationalgallery.org.uk

Το 2016, το Funnyhowflowersdothat.co.uk, μια πρωτοβουλία του Συμβουλίου λουλουδιών της Ολλανδίας, ενός ανεξάρτητου ιδρύματος, ο οργανισμός που χρηματοδοτείται από εγχώριους και ξένους καλλιεργητές που είναι μέλη της Royal FloraHolland και από εμπορικές εταιρείες που είναι πελάτες της Royal FloraHolland, υποστήριξε γενναιόδωρα την Έκθεση Ολλανδικών Λουλουδιών της Εθνικής Πινακοθήκης. Αυτή η υποστήριξη βοήθησε στην ανάδειξη για πρώτη φορά σε 20 χρόνια, εμβληματικών Ολλανδικών έργων ζωγραφικής με θεματική τα λουλούδια, από τις αρχές του 17ου έως τα τέλη του 18ου αιώνα.

Για να συμπληρώσει την έκθεση, το Funnyhowflowersdothat.co.uk δημιούργησε μια αξιοσημείωτη ζωντανή λουλουδένια αναπαραγωγή του έργου του Ambrosius Bosschaert του Πρεσβύτερου, μια νεκρή φύση λουλουδιών σε ένα βάζο Wan-Li (A Still Life of Flowers σε βάζο Wan-Li).

Μια ταινία μικρού μήκους που δημιουργήθηκε από το Funnyhowflowersdothat.co.uk δείχνει πώς 30 ανθοπώλες χρησιμοποίησαν πάνω από 26.000 βλαστούς για να δημιουργήσουν μία (σ.μ. ζωντανή λουλουδένια) οθόνη, η οποία βρισκόταν σε ύψος 8,2 μέτρων (σ.μ. και αναπαραστάσε τον πίνακα του Ambrosius Bosschaert του

Πρεσβύτερου). Αυτό το βίντεο το παρακολούθησαν περισσότερες από 13.000 φορές μέσα στα κοινωνικά κανάλια και η περιοδεία Periscope της γκαλερί είχε 632 μοναδικούς θεατές και 7.656 ακόλουθους. Συνολικά, οι προβολές της οθόνης στα κοινωνικά μέσα ξεπέρασαν τις προσδοκίες.

Η γκαλερί φιλοξένησε ένα εργαστήριο floral design που δίδαξε για το στυλ και τη σύνθεση των Ολλανδικών πινάκων ζωγραφικής νεκρής φύσης και οι συμμετέχοντες δημιούργησαν τις δικές τους floral ρυθμίσεις για να πάρουν στο σπίτι. Πάνω από 170 άτομα συμμετείχαν σε διαγωνισμό για να κερδίσουν μια θέση σε αυτό το εργαστήριο.

Αυτή η συνεργασία προωθήθηκε σε όλα τα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης και η γκαλερί είδε αύξηση των επισκεπτών της έκθεσης με τη λουλουδένια οθόνη, κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, 5.454 ατόμων σε σύγκριση με το προηγούμενο Σαββατοκύριακο.

www.nationalgallery.org.uk

www.funnyhowflowersdothat.co.uk

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Βρείτε ένα χορηγό που σχετίζεται με μια συγκεκριμένη πτυχή του έργου σας.
- ✓ Να είστε δημιουργικοί και να αναζητάτε καινοτόμες λύσεις για την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Να δημιουργείτε ελκυστικές εκδηλώσεις που απευθύνονται στο ευρύ κοινό (εργαστήριο floral design σε αυτή την περίπτωση).

Ένας ειδικός τύπος χορηγίας / δωρεάς είναι η ιδιότητα μέλους που συνδέεται με μια πολιτιστική κληρονομιά (π.χ. Σύλλογος Φίλων μουσείων) που προσφέρεται στο κοινό της, οι οποίοι, σε αντάλλαγμα για την αμοιβή μέλους αποκτούν ειδικό καθεστώς (π.χ. προσκλήσεις σε εγκαίνια).

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΟΥΣ TATE – ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ένα από τα μακροβιότερα καθιερωμένα συστήματα μελών μουσείων στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι η ιδιότητα μέλους Tate, που χρονολογείται από το 1958. Το κίνητρο για την ένταξη στο club υπερβαίνει κατά πολύ τους καθαρά οικονομικούς λόγους και

βρίσκεται στα οφέλη που έχουν τα μέλη, όσον αφορά στην κοντινότερη προσέγγιση της τέχνης και της οργάνωσης και του έργου της.

Source: www.tate.org.uk

Τα μέλη της Tate συμβάλλουν σημαντικά στο έργο της Tate, στις εκθέσεις, τις συλλογές και τα προγράμματά της με ένα αξιοσημείωτο έσοδο που παράγει η Tate κάθε χρόνο μέσω των συνδρομών των μελών. Η ιδιότητα μέλους της Tate εξασφαλίζει πολλές εξαιρετικές εμπειρίες και οφέλη στους κατόχους της. Τα μέλη της Tate έχουν απεριόριστη ελεύθερη είσοδο σε κάθε έκθεση στις τέσσερις γκαλερί Tate και την πρόσβαση στα εντυπωσιακά Δωμάτια των Μελών στο Tate Modern και το Tate Britain, τα οποία είναι εξαιρετικά μέρη για χαλάρωση σε έναν ήρεμο χώρο και στο Tate Modern με εκπληκτική θέα στο Λονδίνο. Υπάρχει επίσης το περιοδικό Tate Etc. και τα μέλη που πληρώνουν επιπλέον προσκαλούνται σε ειδικές προβολές και αποκλειστικές εκδηλώσεις.

Άλλα οφέλη περιλαμβάνουν έκπτωση στο κατάστημα Tate, δωρεάν είσοδο για έως και έξι παιδιά ηλικίας 16 ή κάτω και πρόσβαση προτεραιότητας, επιτρέποντας στα μέλη να εξερευνήσουν μεγάλες εκθέσεις σε ειδικές Ώρες Μελών, όταν το μουσείο είναι ήσυχο.

www.tate.org.uk

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Αναζήτηση καινοτόμων προσεγγίσεων για την προσέλκυση κοινού.
- ✓ Χρησιμοποίηση της ελκυστικότητας του τόπου/χώρου για τη δημιουργία μοναδικών εκδηλώσεων και την παροχή εξαιρετικών υπηρεσιών στους πελάτες, κερδίζοντας έτσι την αφοσίωσή τους και εξασφαλίζοντας τα πρόσθετα κεφάλαια για το ίδρυμα/κληρονομιά.
- ✓ Δημιουργήστε ειδικά στοχευμένα προϊόντα, που απευθύνονται σε διαφορετικούς επισκέπτες.

Εκτός αυτού, οι **δραστηριότητες συν-επωνυμίας** μπορούν να θεωρηθούν ως ένας ειδικός τύπος χορηγίας που συνεπάγεται συμφωνίες συνεργασίας ενός στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς με ιδιωτική εταιρεία ή άλλο πολιτιστικό ίδρυμα που αλληλο-προωθούνται.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ETSY - ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΗ

Source: <https://blog.etsy.com>

Το 2015 το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στη Νέα Υόρκη και η ηλεκτρονική αγορά Etsy συνεργάστηκαν για να ξεκινήσουν μια συνεργασία Omni channel εμπνευσμένη από τον φυσικό κόσμο και τη συλλογή του μουσείου.

Οι σχεδιαστές χονδρικής Etsy κλήθηκαν να δημιουργήσουν τα προϊόντα περιορισμένης έκδοσης για το κατάστημα δώρων του μουσείου, εμπνευσμένα από μια περιήγηση πίσω από τα σκηνικά των συλλογών του μουσείου. Η γραμμή περιλάμβανε πάνω από 140 αντικείμενα που δημιουργήθηκαν από 22 καλλιτέχνες Etsy και πωλήθηκαν τόσο στο κατάστημα δώρων του μουσείου όσο και στο Διαδίκτυο.

<https://blog.etsy.com/en/inspired-by-the-american-museum-of-natural-history/>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε πιθανές δραστηριότητες συν-επωνυμίας σε συνεργασία με καλλιτέχνες, σχεδιαστές, επιχειρήσεις, δημιουργικές βιομηχανίες.
- ✓ Χρησιμοποιήστε καινοτόμες προσεγγίσεις για να δημιουργήσετε μοναδικά προϊόντα που συνδέονται με την κληρονομιά σας για να προωθήσετε το έργο σας, να διευρύνετε το κοινό σας και να εξασφαλίσετε πρόσθετα έσοδα.

Όταν πρόκειται για την εξασφάλιση χορηγιών / δωρεών από ιδιωτικές εταιρείες, είναι συχνά χρήσιμο να συνδέσετε κάποια από την πτυχή της επιχείρησής τους με μια πτυχή της πολιτιστικής κληρονομιάς, ώστε να μπορούν να ταυτιστούν με τους στόχους της κληρονομιάς με μεγαλύτερη ευκολία. Ορισμένα ψυχολογικά ζητήματα μπορεί να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο σε αυτό, ώστε οι χορηγίες να είναι ευκολότερες εάν στοχεύουν στην ενίσχυση της εικόνας της εταιρείας, η οποία μπορεί να είναι κάπως κακή λόγω του τύπου της επιχείρησής της (π.χ. εταιρείες καπνού ή εταιρείες που βλάπτουν το περιβάλλον). Η σημασία των ψυχολογικών πτυχών στη συγκέντρωση χρημάτων από δωρεές μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάνοντας τη διαδικασία της δωρεάς διαφανή και ορατή ανά πάσα στιγμή καθώς επιτυγχάνονται οι καθορισμένοι στόχοι. Αυτό αυξάνει την πιθανότητα δωρεάς.

„I LUOGHI DEL CUORE” („ITALIAN PLACES I LOVE”) – ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Το έργο «I luoghi del cuore» (Places I love) που ξεκίνησε το 2003 από το διάσημο ιταλικό ινστιτούτο CSO Fondo per l'ambiente Italiano (FAI) σε συνεργασία με την Τράπεζα Intesa Sanpaolo (χορηγός έργου), επικεντρώνεται στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της εθνικής κληρονομιάς. Στόχος του έργου ήταν η

αποτελεσματική συμμετοχή ολόκληρου του πληθυσμού – ανεξαρτήτως ηλικίας και εθνικότητας – με την προώθηση της ευαισθητοποίησης της καλλιτεχνικής, μνημειακής και φυσικής κληρονομιάς.

Το έργο αποτελείται από δύο φάσεις. Πρώτον, σε μια περίοδο έξι μηνών, οι άνθρωποι καλούνταν να ψηφίσουν για το αγαπημένο τους μέρος στην Ιταλία, τον τόπο που αγαπούσαν και θα ήθελαν να δουν προστατευμένο. Μπορούσαν να το κάνουν τόσο σε online σύνδεση όσο και σε τυπωμένες κάρτες σε τοποθεσίες της FAI και στα γραφεία της Intesa Sanpaolo bank. Η FAI στη συνέχεια απαρίθμησε τις καταχωρήσεις που έλαβε και επέλεξε ορισμένα μέρη για να εργαστούν. Χάρη στην καταγραφή προτιμήσεων, κάποια από αυτά θα αποκατασταθούν στη συνέχεια, σε συνεργασία με τον αρμόδιο τοπικό φορέα και τη συμβολή της τράπεζας, ενώ άλλα θα παραπεμφθούν για την προσοχή των ενδιαφερομένων αρχών.

Μέσα από μια προσεκτικά σχεδιασμένη εκστρατεία των μέσων ενημέρωσης για την ευαισθητοποίηση για την Ιταλική πολιτιστική κληρονομιά και την ευκολία εμπλοκής στην καταγραφή προτιμήσεων, ένα ευρύ κοινό είχε εμπλακεί.

Από το 2003, με τη βοήθεια αυτής της πρωτοβουλίας και την οικονομική υποστήριξη της FAI και της Intesa Sanpaolo bank, έχουν χρηματοδοτηθεί 119 διαφορετικά έργα πολιτιστικής κληρονομιάς σε 19 ιταλικές περιφέρειες.

www.fondoambiente.it/il-fai/grandi-campagne/i-luoghi-del-cuore

Source: www.fondoambiente.it

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε τη συνεργασία με τον επιχειρηματικό τομέα / οικονομία, εμπλέκοντας και τις δύο πλευρές στην υλοποίηση των έργων.
- ✓ Κατανοήστε την ανάγκη της χώρας ή μιας περιοχής, εμπλέξτε ενεργά την τοπική κοινότητα ή ένα ευρύ κοινό, ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής του έργου σας, αυξάνοντας την ευαισθητοποίησή τους για τη σημασία και τις δυνατότητες της κληρονομιάς τους.
- ✓ Σχεδιάστε και εφαρμόστε μια κοινή εκστρατεία μάρκετινγκ σε συνεργασία με τον χορηγό του έργου σας.

Κάπως πιο καινοτόμος τύπος χορηγίας / δωρεάς παρατηρείται σε εκστρατείες **crowdfunding** που συγκεντρώνουν μικρά χρηματικά ποσά από μεγάλο αριθμό ανθρώπων, συνήθως μέσω του Διαδικτύου. Συνήθως δίνουν κάτι σε αντάλλαγμα μετά την επίτευξη του καθορισμένου στόχου (π.χ. δωρεάν εισιτήρια εισόδου). Τυπικές πλατφόρμες crowdfunding είναι Indiegogo (www.indiegogo.com), Justgiving (www.justgiving.com), FundingHero (www.fundinghero.com), Gofundme (www.gofundme.com), Kickstarter (www.kickstarter.com), Fundly (www.fundly.com), μερικές από αυτές περισσότερο ή λιγότερο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση έργων πολιτιστικής κληρονομιάς.

RRS DISCOVERY CONSERVATION PROJECT-CROWDFUNDING ΔΙΑΣΩΣΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Το Royal Research Ship (RRS) Discovery είναι ένα από τα σημαντικότερα ιστορικά πλοία της Βρετανίας, καταχωρημένο ως μέρος του Εθνικού Ιστορικού Στόλου του Ηνωμένου Βασιλείου. Χτίστηκε το 1900 για την πρώτη Ανταρκτική αποστολή του καπετάνιου Ρόμπερτ Φάλκον Σκοτ. Με τα μοναδικά σχεδιαστικά χαρακτηριστικά του, ως το πρώτο πλοίο ειδικά σχεδιασμένο για επιστημονική έρευνα και για εργασία στις πολικές περιοχές, είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα της ναυπηγικής βιομηχανίας στη Βρετανία και το μοναδικό διατηρημένο παράδειγμα των ξύλινων τρικάταρτων ιστιοπλοϊκών πλοίων που κατασκευάστηκαν στη Βρετανία.

Λειτουργεί από το Dundee Heritage Trust, ένα μικρό ανεξάρτητο φιλανθρωπικό ίδρυμα που μιμήθηκε την εκστρατεία crowdfunding "RRS Discovery Conservation Project", με στόχο να συγκεντρώσει £40.000 ως πρόσθετη χρηματοδότηση για τις βασικές εργασίες επισκευής και συντήρησης που πρέπει να γίνουν για να διατηρηθεί αυτή η μοναδική κατασκευασμένη κληρονομιά. Σε αντάλλαγμα για δωρεές, το Dundee Heritage Trust προσέφερε διάφορους τύπους ανταμοιβών στους δωρητές, όπως μια

εικόνα Α4 των ιστίων του πλοίου και της εξάρτησης από μια εναέρια προοπτική, που τραβήχτηκε από drone, πρόσβαση σε μικρές, αποκλειστικές ξεναγήσεις στις ξηρές αποβάθρες του Discovery, αποκλειστικό δείπνο επί του σκάφους για μέχρι 12 άτομα, κλπ.

Η εκστρατεία ήταν επιτυχής, συγκεντρώθηκαν £41.795 σε 35 ημέρες, με 250 υποστηρικτές.

www.rrsdiscovery.com

Source: www.rrsdiscovery.com

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Οργανώστε μια εκστρατεία crowdfunding.
- ✓ Προσφέρετε κάτι σε αντάλλαγμα στους πιθανούς χρηματοδότες σας.
- ✓ Να ευαισθητοποιήσετε τους ντόπιους πολίτες για την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς που έχουν και να κερδίσετε έτσι την υποστήριξή τους.
- ✓ Χρησιμοποιήστε καινοτόμες προσεγγίσεις για να δημιουργήσετε μοναδικά προϊόντα που συνδέονται με την κληρονομιά σας για να προωθήσετε το έργο σας, να διευρύνετε το κοινό σας και να εξασφαλίσετε πρόσθετο έσοδο.

ΛΙΑΝΙΚΗ

Οι δραστηριότητες λιανικής πώλησης συχνά προσφέρουν πρόσθετες ευκαιρίες χρηματοδότησης. Αυτά συχνά περιλαμβάνουν εμπορεύματα σουβενίρ, συνήθως αλλά όχι πάντα απαραίτητα συνδεδεμένα με ένα στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως μικροσκοπικά αντίγραφα, οδηγούς, καρτ-ποστάλ, αφίσες, μπλουζάκια, ημερολόγια, κούπες, μολύβια, μπρελόκ ή άλλα χειροποίητα αγαθά (Timothy & Boyd, 2003). Αυτός ο τύπος προϊόντων spin-off είναι σημαντικός για ολόκληρη την κοινότητα, δεδομένου ότι συχνά τα παράγουν τοπικά.

ΔΙΑΜΟΝΗ ΚΑΙ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ

Δεν μπορούν όλα τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς να προσφέρουν δραστηριότητες στέγασης και επισιτισμού, δεδομένου ότι εξαρτώνται από το πλαίσιο. Εάν ωστόσο είναι δυνατόν, μπορεί να αποτελεί μια σημαντική πηγή χρηματοδότησης που επεκτείνει την παραμονή των επισκεπτών παράλληλα με την κατανάλωσή τους. Συνήθως περιλαμβάνουν ιστορικά σπίτια σε αγροτικές περιοχές ή ιστορικά ξενοδοχεία (Art/Historic hotels) σε αστικό περιβάλλον. Οι δυνατότητες διαμονής τους δεν είναι απαραίτητως μεγάλες, αλλά απευθύνονται σε πιο εύπορους επισκέπτες/τουρίστες. Η χρηματοδότηση που σχετίζεται με τη διαμονή μπορεί περαιτέρω να εμπλουτιστεί οικονομικά με πρόσθετη προσφορά εκδηλώσεων (π.χ. διοργάνωση συνεδρίων, μαθημάτων, εργαστηρίων, συνεδρίων), τα οποία χρεώνονται ξεχωριστά.

Όταν πρόκειται για την υπηρεσίες επισιτισμού, αυτές μπορεί να αποτελούν πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης για ένα στοιχείο κληρονομιάς που προσφέρει μια ποικιλία υπηρεσιών (π.χ. εστιατόρια, σνακ-μπαρ, καφετέριες, καταστήματα παγωτού). Από την άποψη της βιωσιμότητας, η αυθεντική προσφορά τροφίμων που συνδέεται θεματικά με ένα πολιτιστικό στοιχείο μπορεί να είναι μια ενδιαφέρουσα λύση.

PARADOR DE SANTO ESTEVO - ΟΤΑΝ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΥΝΑΝΤΙΟΥΝΤΑΙ

Η επαναχρησιμοποίηση του ιστορικού και θρησκευτικού κτιρίου στις αγροτικές περιοχές είναι σήμερα ένα από τα επείγοντα θέματα για τη διαφύλαξη της κληρονομιάς. Το έργο της αποκατάστασης και επαναχρησιμοποίησης του παλαιού μοναστηριού στην περιοχή Ribeira Sacra στην Ισπανία, επαναπροσδιορίζοντας αυτό το ιστορικό κτίριο για τις υπηρεσίες φιλοξενίας, ήταν μια απάντηση στο πρόβλημα της δημιουργίας μιας νέας χρήσης αυτού του ιστορικού χώρου και της διασφάλισης μιας πολύτιμης ιστορικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, εξασφαλίζοντας παράλληλα το δρόμο για τη βιωσιμότητά του.

Το μοναστήρι του Σάντο Εστέβο είναι ένα από τα πιο εξέχοντα και θεαματικά δείγματα

μιας πλούσιας μνημειακής κληρονομιάς της Γαλικίας. Με διάφορα στυλ, από το ρωμανικό έως το μπαρόκ και το γοτθικό και με την προέλευσή του που πιστεύεται ότι χρονολογείται από τον 6ο και 7ο αιώνα, ανακηρύσσεται ιστορικό-καλλιτεχνικό μνημείο το 1923. Με την αποκατάστασή του, την επαναχρησιμοποίησή του για εμπορικούς σκοπούς αλλά διατηρώντας τα μοναδικά χαρακτηριστικά μιας Ρωμανικής και μπαρόκ αρχιτεκτονικής, το έργο εξασφάλισε τη διαφύλαξη αυτής της πολύτιμης ιστορικής και θρησκευτικής κληρονομιάς. Επιπλέον, σε συνεργασία με τους διάφορους πολιτιστικούς φορείς, ένα ξενοδοχείο φιλοξενεί πλήθος διαφορετικών πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως εκθέσεις, συναυλίες, παραστάσεις κ.λπ. Με αυτόν τον τρόπο, το έργο έχει επίσης αντίκτυπο σε μια ισχυρότερη πολιτιστική ανάπτυξη σε αυτόν τον τομέα, φέρνοντας την ιστορία και την τέχνη μαζί με σκοπό την αναζωογόνηση και τη διαφύλαξη του πολιτισμού ως κινητήρια δύναμη για μια ευρύτερη ανάπτυξη μιας τοπικής κοινότητας και για την τουριστική ανάπτυξη ολόκληρης της περιοχής.

Το ξενοδοχείο διοικείται από μια δημόσια, κρατική αλυσίδα πολυτελών ξενοδοχείων, Paradores, ως εκ τούτου είναι μια συγκεκριμένη μορφή μιας κερδοφόρας επιχείρησης, που ανήκει και διευθύνεται από μια κρατική εταιρεία υπεύθυνη για τη διαχείριση και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Οι εργασίες αποκατάστασης που σχετίζονται με την αποκατάσταση του κτιρίου γίνονται σε συντονισμό με την Διοίκηση της Περιφέρειας. Αυτός ο τύπος αναδιαμόρφωσης μιας θρησκευτικής κληρονομιάς μπορεί να μεταβιβαστεί σε όλο τον κόσμο, εξαιρουμένων χωρών με παρόμοιες αξίες, αλλά διαφορετικές απόψεις για τη θρησκεία και τη θρησκευτική κληρονομιά.

www.parador.es/es/paradores/parador-de-santo-estevo

Parador Santo Estevo – πώς συνεργάζονται τουρισμός και κληρονομιά;

Συνέντευξη της Santiago Carrera Cal, υπεύθυνης του Parador Santo Estevo (Απρίλιος 2019)

Αντιμετωπίζετε επιτυχώς τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη διατήρηση των στοιχείων πολιτιστικής σας κληρονομιάς (π.χ. οικονομική στενότητα, εκσυγχρονισμός, τουρισμός);

Το Paradores de Turismo είναι μια δημόσια ξενοδοχειακή αλυσίδα της οποίας οι αξίες περιλαμβάνουν τη διατήρηση ιστορικών κτιρίων και την προώθηση του τουρισμού, του πολιτισμού, της οικονομίας και της γαστρονομίας στις ζώνες όπου βρίσκονται. Στους λογαριασμούς λειτουργίας των εγκαταστάσεων υπάρχει ένας λογαριασμός που προορίζεται για την επισκευή και τη συντήρηση των κτιρίων.

Τα διαθέσιμα κεφάλαιά σας καλύπτουν όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για τη διατήρηση του στοιχείου πολιτιστικής σας κληρονομιάς;

Μέρος των κεφαλαίων προέρχεται από τις ίδιες τις εγκαταστάσεις και άλλα κεφάλαια προέρχονται από το αντίστοιχο Υπουργείο και τη Γενική Διεύθυνση Κληρονομιάς.

Το στοιχείο πολιτιστικής σας κληρονομιάς έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (π.χ. παραγωγή αποβλήτων, ρύπανση του αέρα ή των υδάτων, αποχετευτικό σύστημα κ.λπ.);

Όντας ένα ξενοδοχείο, είναι αναπόφευκτο ότι κάποια απόβλητα θα δημιουργούνται, αλλά αυτά τα απόβλητα είναι κατάλληλα διαχειριζόμενα σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις και τους δικούς μας εσωτερικούς κανονισμούς για να συμμορφωθούν με τα πρότυπα ποιοτικών και περιβαλλοντικών συστημάτων διαχείρισης ISO 9001 και ISO 14001.

Με ποιο τρόπο φροντίζετε το περιβάλλον;

Η Paradores είναι μια εταιρεία που είναι 100% αφοσιωμένη στο περιβάλλον. Η δέσμευση για το περιβάλλον αποτελεί μέρος των αξιών και των πολιτικών της εταιρείας. Πρόσφατα, ξεκινήσαμε μια πρωτοβουλία για την εξάλειψη όλων των πλαστικών μιας χρήσης (καλαμάκια, μπουκάλια, συσκευασία, κλπ.).

Το στοιχείο της σας κληρονομιάς προσελκύει σημαντικό αριθμό επισκεπτών; Εάν ναι, επηρεάζει την κοινωνική ζωή της κοινότητας;

Ναι, προσελκύει μεγάλο αριθμό επισκεπτών και επηρεάζει θετικά την κοινότητα, καθώς δημιουργεί εμπορική δραστηριότητα, χρήματα και θέσεις εργασίας.

Διατηρείται το στοιχείο της πολιτιστικής σας κληρονομιάς; Με ποιον τρόπο (με ποιους μηχανισμούς) διατηρείτε και προστατεύετε το περιουσιακό σας στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς;

Μία από τις υποχρεώσεις μας είναι όχι μόνο να διαφυλάξουμε την πολιτιστική κληρονομιά, αλλά και να είμαστε υπεύθυνοι για να την μοιραστούμε και να την κάνουμε γνωστή, στους επισκέπτες που διαμένουν εδώ, αλλά και στους άλλους επισκέπτες και τουρίστες.

Πώς διατηρείτε τις αισθητικές αξίες του στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς;

Αυτό είναι ένα διατηρητέο κτίριο και οποιοσδήποτε εργασίες που πρέπει να πραγματοποιηθούν σε αυτό πρέπει να εγκριθούν από τους ειδικούς τεχνικούς κληρονομιάς. Αυτό γίνεται για να

υπάρχει σεβασμός στην αισθητική αξία του στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ποιος είναι ο ρόλος του στοιχείου πολιτιστικής σας κληρονομιάς στις πολιτιστικές εκδηλώσεις;

Προσφέρουμε χώρους, προσωπικό και αίθουσες για συνεργασία με πολιτιστικές πρωτοβουλίες (εκθέσεις, συναυλίες, παραστάσεις κλπ.).

Το στοιχείο της πολιτιστικής σας κληρονομιάς έχει δυναμική πολιτιστική αξία;

Δεν είναι δυναμικό, είναι μια τρέχουσα πραγματικότητα, αλλά πρέπει να συνεχίσουμε να την αναπτύσσουμε και να την μοιραζόμαστε.

Είναι το στοιχείο πολιτιστικής σας κληρονομιάς μέρος του (σε εθνικό/διεθνές επίπεδο) εγγεγραμμένου πολιτιστικού τοπίου (εγγεγραμμένου στον κατάλογο προστατευόμενων τοπίων);

Ναι, βρίσκεται σε προστατευόμενο χώρο που αποτελεί μέρος του Δικτύου Natura και πρόσφατα χαρακτηρίστηκε ως υποψήφιο για Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από την UNESCO.

Είναι η τοπική σας κοινότητα στενά συνδεδεμένη με το στοιχείο της πολιτιστικής σας κληρονομιάς;

Η εγκατάσταση και τα πέριξ αυτής, έχουν πολύ σημαντική αξία σε αυτόν τον προορισμό και διατηρούμε στενή σχέση και συνεργασία με την τοπική κοινότητα, με στόχο να τους κάνουμε συμμετόχους, αλλά και να συνεργαστούμε με την ανταλλαγή του πολιτισμού, της ιστορίας και του τουρισμού του προορισμού.

Έχει το στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς σας κάποια οικονομική σημασία για την τοπική κοινότητα; Αν ναι, τι είδους;

Ναι. Το Parador είναι ένα τουριστικό ορόσημο, όχι μόνο στην Αυτόνομη Κοινότητα αλλά σε εθνικό επίπεδο. Αυτό, μαζί με τον προορισμό της Ribeira Sacra, κάνει την περιοχή αυτή να αναπτυχθεί και να αναπτυχθεί ως τουριστικός προορισμός, ο οποίος επηρεάζει την τοπική κοινότητα δημιουργώντας πλούτο, νέες επιχειρήσεις, θέσεις εργασίας κ.λπ.

Υπάρχουν συγκεκριμένα εργαλεία διαχείρισης που χρησιμοποιείτε για τη βελτίωση της διαχείρισης/ λειτουργίας του στοιχείου πολιτιστικής σας κληρονομιάς;

Το Paradores προορίζει ένα μέρος των κερδών του στη διάδοση της κουλτούρας των προορισμών όπου βρίσκεται. Αυτή είναι μια από τις κύριες πολιτικές της. Για να χρηματοδοτήσουμε αυτές τις πολιτικές, λαμβάνουμε την υποστήριξη της Κληρονομιάς και άλλων Υπουργικών Οργάνων.

Υπάρχουν κίνδυνοι που σχετίζονται με το στοιχείο της πολιτιστικής σας κληρονομιάς;

Μπορεί να χρειαστεί να θεσπιστούν μέτρα ελέγχου και ρύθμισης για τη διεξαγωγή της δραστηριότητας εντός των καθορισμένων παραμέτρων, με βάση την μεγάλη αύξηση επισκεπτών που επιλέγουν αυτό τον προορισμό, αλλά αυτό θα συμβεί στο μέλλον. Μέρος του πολιτιστικού πλούτου του προορισμού οφείλεται στα χαρακτηριστικά του τοπίου, που διαμορφώθηκαν με το πέρασμα εκατοντάδων ετών, πράγμα που σημαίνει ότι η μελλοντική δραστηριότητα υποδομής πρέπει να ρυθμίζεται αυστηρά.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Αναλύστε εάν το είδος της κληρονομιάς είναι κατάλληλο για υπηρεσίες διαμονής.
- ✓ Βρείτε επενδυτές / επιχειρήσεις που έχουν κερδοφορία και περιβαλλοντική και κοινωνική υπευθυνότητα
- ✓ Να αποτελέσει καταλύτη για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη μιας τοπικής κοινότητας, παρέχοντας ευκαιρίες για δραστηριότητες απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η οργάνωση διαφόρων επιτόπιων εκδηλώσεων μπορεί να αποτελέσει πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης, η οποία μπορεί να ενισχύσει ιδιαίτερα την εκτός εποχής οικονομία που σχετίζεται με την πολιτιστική κληρονομιά. Οι εκδηλώσεις πρέπει να σχεδιάζονται προσεκτικά ώστε να μην παρεμβαίνουν στις αξίες της πολιτιστικής κληρονομιάς. Συνήθως περιλαμβάνουν διάφορα συνέδρια και μαθήματα, αλλά μπορεί επίσης να αφορούν φεστιβάλ, γάμους, εκθέσεις, ακόμη και παιχνίδια (π.χ. paintball). Τα έσοδα από αυτό το είδος χρηματοδότησης αφορούν κυρίως τα τέλη συμμετοχής, αλλά και τα ενοίκια χώρου/εξοπλισμού, τα τέλη χρήσης και υπηρεσιών ή μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης βάσει ποσοστού. Ενώ αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά τα οικονομικά της κληρονομιάς, είναι απαραίτητο να τα σχεδιάσουμε με μια αίσθηση για το μέτρο (Timothy & Boyd, 2003).

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΙΛΙΠΠΩΝ – ΖΗΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Ο αρχαιολογικός χώρος των Φιλιππων, που βρίσκεται στη Βόρεια Ελλάδα, είναι ένας από τους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, γεγονός που εδραιώνει έντονα τη φήμη του ως μοναδικού τόπου εξαιρετικής αξίας για τον ανθρωπινό πολιτισμό. Οι Φίλιπποι αποτελούν μια εξαιρετική μαρτυρία για διαφορετικές ιστορικές περιόδους και πολιτισμούς, από τους προϊστορικούς χρόνους έως τις περιόδους του Βυζαντίου. Ένα από τα στοιχεία που καθιστούν τον τόπο μοναδικό, είναι η διασύνδεση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς που διατηρείται στο χώρο, αντιπροσωπεύοντας διάφορους αρχιτεκτονικούς τύπους μνημείων που εκφράζουν την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής κατά τη Ρωμαϊκή, Χριστιανική και Βυζαντινή περίοδο. Τα ερείπια της Αρχαίας Πόλης των Φιλιππων αποτελούν ένα μοναδικό παράδειγμα ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής, με τη συγκεκριμένη διαμόρφωσή της να του προσδίδει χαρακτηριστικά μιας "μικρής Ρώμης". Αναμφισβήτητα, ένα από τα πιο εντυπωσιακά έργα αυτής της περιόδου, παρά τις αλλαγές που έχει υποστεί στο πέρασμα των αιώνων, είναι το αρχαίο θέατρο των Φιλιππων.

Κάθε καλοκαίρι, ο Δήμος Καβάλας διοργανώνει το Φεστιβάλ Φιλιππων, το δεύτερο παλαιότερο φεστιβάλ της χώρας. Από το 1957 έχει προσελκύσει χιλιάδες Έλληνες και ξένους επισκέπτες. Κάθε χρόνο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, φιλοξενεί μια σειρά από παραγωγές, θεατρικές παραστάσεις (κλασικό / αρχαίο δράμα, κωμωδίες, τραγωδίες και σύγχρονες παραγωγές), συναυλίες, χορό, ποίηση, εικαστικές τέχνες και άλλες παράλληλες εκδηλώσεις που μαζί δημιουργούν ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα του φεστιβάλ, παρουσιάζοντας ένα εκτεταμένο παράδειγμα αξιοποίησης τόσο της υλικής (το ίδιο το μνημείο) όσο και της άυλης κληρονομιάς. Αν και το κύριο μέρος των δραστηριοτήτων του φεστιβάλ λαμβάνει μέρος στο αρχαίο θέατρο των Φιλιππων, με την πάροδο του χρόνου πολλά από αυτά άρχισαν να λαμβάνουν χώρα και μέσα στην πόλη της Καβάλας. Έτσι, το κοινό μπορεί να απολαύσει δραστηριότητες του φεστιβάλ στο Φρούριο της Καβάλας, στους κήπους του Μεχμέτ Αλή και σε άλλα σημεία της πόλης, αλλά και γύρω από τον αρχαιολογικό χώρο των Φιλιππων. Οι διαφοροποιημένες και πλούσιες δραστηριότητες επισκεπτών και η ετικέτα της UNESCO για τον τόπο, επηρεάζουν σημαντικά τα έσοδα που σχετίζονται άμεσα με την «κατανάλωση» της κληρονομιάς, αυξάνοντας τα γενικά έσοδα και εξασφαλίζοντας έτσι τα απαραίτητα κεφάλαια για τη διατήρηση και συντήρηση του χώρου. Ακόμα, με την είσοδο στον κατάλογο της UNESCO, ο τόπος έχει ορισμένες δεσμεύσεις όσον αφορά την προστασία των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς που εξασφαλίζει τη βιώσιμη προσέγγιση της αξιοποίησης του χώρου με σκοπό τον τουρισμό.

Οι αρχές διαχείρισης έχουν επίγνωση του δυνητικού κινδύνου για την περιοχή, η οποία προκαλείται από την αυξημένη ροή επισκεπτών και τα σχετικά προληπτικά μέτρα έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο του σχεδίου διαχείρισης κινδύνου. Αυτή η προσέγγιση της κληρονομιάς ως δυνητικής κινητήριας δύναμης για οικονομική ανάπτυξη, προκειμένου να δημιουργηθεί έσοδο (και) για την περαιτέρω συντήρηση του χώρου, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ανάγκη διατήρησης, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βιωσιμότητα του χώρου, διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο αυτής της εξαιρετικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

www.allaboutfestivals.gr/en/festivals/philippi-festival/

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Συμμετοχή διαφορετικών παικτών από διαφορετικά πολιτικά επίπεδα, καθώς και από διάφορους κλάδους στον σχεδιασμό και υλοποίηση του έργου διαχείρισης κληρονομιάς.
- ✓ Προσδιορίστε το οικονομικό δυναμικό τόσο της υλικής όσο και της άυλης κληρονομιάς μιας κοινότητας.
- ✓ Δημιουργία νέας χρήσης για τον ιστορικό χώρο (π.χ. επαναχρησιμοποίηση του σωζόμενου αρχαίου θεάτρου ή φιλοξενία παραστάσεων και παραστάσεων αρχαίου θεάτρου).
- ✓ Χρησιμοποιήστε εκδηλώσεις κληρονομιάς ως εργαλεία για πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης.
- ✓ Γεφυρώστε το χάσμα μεταξύ των αναγκών διατήρησης και της οικονομικής χρήσης της κληρονομιάς.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ/ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

Για τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς που κατέχουν το χώρο, μπορεί να είναι κατάλληλη η χρήση τους για διαφορετικά ενοικιάσεις που δεν σχετίζονται πάντα με τον πολιτισμό. Μπορεί να είναι για διαφορετικές εκδηλώσεις (βλέπε παραπάνω) ή πιο μακροπρόθεσμες ενοικιάσεις (π.χ. επισιτισμός, εκπαίδευση κ.λπ.). Εκτός από το χώρο, μπορούν να ενοικιαστούν και άλλα στοιχεία κληρονομιάς. Αυτά μπορεί να είναι, για παράδειγμα, μουσειακά εκθέματα (συνήθως αντίγραφα) για σύνολα ταινιών, φωτογραφία ή διαφημίσεις ή κοστούμια θεάτρου που θα χρησιμοποιηθούν για καρναβαλικούς σκοπούς.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΩΣ ΣΚΗΝΗ ΓΙΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΔΙΑΣΚΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΟ ΦΑΓΗΤΟ

Το Βρετανικό Μουσείο προσφέρει μια σειρά από δυνατότητες όσον αφορά την εμπορική μίσθωση, παρέχοντας τους μοναδικούς χώρους για διαφορετικές εκδηλώσεις, όπως συνέδρια, καλό φαγητό και δεξιώσεις, παρουσιάσεις προϊόντων, μαγνητοσκόπηση, συνεντεύξεις τύπου, προβολές, παρουσιάσεις. Έτσι, οι δημόσιες γκαλερί του μουσείου συμπληρώνονται με το φάσμα των συνεδριακών εγκαταστάσεων που μπορούν να φιλοξενήσουν έως και 320 άτομα. Το αμφιθέατρο διαλέξεων BP, για παράδειγμα, με την ικανότητα να φιλοξενήσει 323 άτομα σε ένα άνετο χώρο με βαθμωτή τοποθέτηση καθισμάτων, και μία υπερυψωμένη σκηνή με τον εξαιρετικά σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό, χρησιμεύει ως ένας τέλειος χώρος για συνέδρια και κινηματογραφικές πρεμιέρες, τελετές απονομής βραβείων, παρουσιάσεις νέων προϊόντων, ή άλλες εκδηλώσεις, ανάλογα με τις ανάγκες των πελατών.

Εκτός από τα αμφιθέατρα και άλλες αίθουσες συσκέψεων, υπάρχει η δυνατότητα μίσθωσης των ανατολικών ή/και δυτικών φουαγιέ, κομψούς χώρους μουσείου, που είναι ιδανικοί για μια μόνιμη υποδοχή γεύματος (standing lunch) ή ποτών, καθώς και για γεύματα ή αναψυκτικά σε τραπέζια. Τα φουαγιέ παρέχουν ένα ευπρόσδεκτο "κενό καμβά" για τους πελάτες που επιθυμούν να σημειώσουν το χώρο και να εκθέσουν την εταιρεία ή τα προϊόντα τους με κομψότητα και στυλ. Μαζί με την εμπορική ενοικίαση, το Βρετανικό Μουσείο προσφέρει μια σειρά από εξατομικευμένα εταιρικά και επώνυμα δώρα, αλλά και υψηλής ποιότητας αντίγραφα γλυπτών και μουσειακά αντικείμενα ως τέλεια αναμνηστικά για τους πελάτες και τους καλεσμένους τους.

Μία από τις ιδιαιτερότητες του Βρετανικού Μουσείου είναι η ενοικίαση του χώρου για κινηματογραφικές διαρρυθμίσεις, είτε πρόκειται για την παραγωγή ταινιών, ντοκιμαντέρ, διαφημίσεων ή ακόμα και ραδιοφωνικών προγραμμάτων. Πολλές γκαλερί και χώροι του μουσείου μπορούν έτσι να χρησιμοποιηθούν ως σύνολο για την μαγνητοσκόπηση, συμπεριλαμβανομένων της Αιγυπτιακής γκαλερί γλυπτικής, της γκαλερί Διαφωτισμού και άλλων χώρων γκαλερί, το Μεγάλο Τετράγωνο της Βασίλισσας Ελισάβετ Β' που είναι

η μεγαλύτερη καλυμμένη δημόσια πλατεία στην Ευρώπη που περιέχεται κάτω από μια θεαματική γυάλινη και χαλύβδινη οροφή, το Αναγνωστήριο και αρκετοί άλλοι χώροι του μουσείου, ιδανικοί ως τοποθεσίες για κινηματογράφηση. Έτσι, πολλές ταινίες γυρίστηκαν στο Βρετανικό Μουσείο, από τις παλαιότερες όπως το Bulldog Jack (1935) ή το Night of The Demon (1957), μέχρι τις σύγχρονες όπως το Night at The Museum: Secret of the Tomb (2014) ή Justice League (2017). Εκτός από την ενοικίαση χώρων για μαγνητοσκόπηση, το μουσείο διαθέτει επίσης ένα μεγάλο αρχείο υψηλής ποιότητας βίντεο που προσφέρουν στους ενδιαφερόμενους πελάτες

www.britishmuseum.org

Source: www.britishmuseum.org; © The Trustees of the British Museum

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε τα μοναδικά χαρακτηριστικά της κληρονομιάς σας και τις ευκαιρίες για την εμπορική μίσθωση/ενοικίαση τους ως πηγή πρόσθετης χρηματοδότησης.
- ✓ Δημιουργία συνεργασίας με διάφορους τομείς (δημιουργικές βιομηχανίες κ.λπ.), ενισχύοντας την προώθηση της κληρονομιάς / του έργου / του ιδρύματός σας.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Οι δραστηριότητες ερμηνείας που σχετίζονται με κάποια στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς μπορούν να αποτελέσουν πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης. Ωστόσο, μερικές φορές

περιλαμβάνονται στην τιμή του εισιτηρίου εισόδου (συνήθως ήσσονος σημασίας είδος ερμηνείας, π.χ. φυλλάδια). Ο πιο ουσιαστικός τύπος ερμηνείας χρεώνεται ξεχωριστά. Αυτά αφορούν, για παράδειγμα, την ερμηνεία ήχου (σετ ακουστικών), τους χάρτες και τους οδηγούς, τις ξεναγήσεις (Timothy & Boyd, 2003).

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΕΣΜΙΝΑΣ - ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΞ

Το Ρωμαϊκό Μεταλλευτικό συγκρότημα της Τρεσμίνας ήταν ένα από τα σημαντικότερα μεταλλεία χρυσού στην εποχή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας που χρονολογείται από τον 1ο-2ο αιώνα μ.Χ. Με τις συγκεκριμένες τεχνικές εξόρυξης που χρησιμοποιούσαν οι Ρωμαίοι, όχι μόνο ο χρυσός, αλλά και κάποια άλλα ορυκτά, όπως το ασήμι ή ο μόλυβδος έχουν εξαχθεί σε εκείνο το ορυχείο. Η μεταλλευτική δραστηριότητα στην περιοχή είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του μνημειακού συνόλου των χώρων εκμετάλλευσης ορυκτών, εντελώς ενσωματωμένων στο υπάρχον φυσικό τοπίο της περιοχής, αλλά και μοναδικών, καλά διατηρημένων υπόγειων συγκροτημάτων γεωτρήσεων και στοών.

Αυτή η μοναδική μεταλλευτική κληρονομιά έχει παραμείνει καλά διατηρημένη για σχεδόν δεκαοκτώ αιώνες και κατατάσσεται ως Ιδιοκτησία Δημόσιου Ενδιαφέροντος (το 1997) και πιο πρόσφατα, ορισμένα στοιχεία του συστήματος υδροδότησης της εξορυκτικής ζώνης ταξινομούνται ως Μνημείο Δημόσιου Ενδιαφέροντος (το 2012). Το 2014 δημιουργήθηκε το Ερμηνευτικό Κέντρο Τρεσμίνας (Centro Interpretativo de Tresminas) για την προώθηση της γνώσης και της ευαισθητοποίησης αυτής της σημαντικής ιστορικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς.

Εκτός από τη μόνιμη έκθεση που εκτίθεται στο Κέντρο, υπάρχει επίσης ένα υπαίθριο τμήμα του Κέντρου, όπου οργανώνονται διάφορες υποστηρικτικές διαδραστικές δραστηριότητες για τους επισκέπτες, προκειμένου να προωθηθεί και να ενισχυθεί η απόλαυση της κύριας πολιτιστικής αξίας αυτού του τόπου κληρονομιάς. Οι καθοδηγούμενες επισκέψεις των ορυχείων σε υπαίθριους χώρους, αλλά και των υπόγειων μεταλλευτικών συγκροτημάτων παρέχουν μια αυθεντική εμπειρία στους επισκέπτες και αποτελούν μια πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης για το χώρο. Στη μόνιμη έκθεση παρουσιάζονται και ερμηνεύονται οι εξαιρετικές αξίες αυτής της άυλης (μεταλλευτικής δραστηριότητας) και της αρχαιολογικής, αλλά και ιστορικής κληρονομιάς, μέσα από μια υπερσύγχρονη διαδραστική έκθεση, με ιδιαίτερη έμφαση σε μια αφηγηματική σκηνογραφία και διάφορα πολυμέσα, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα σε ένα ευρύ κοινό να κατανοήσει, να εκτιμήσει και να απολαύσει την ιστορία αυτού του τόπου κληρονομιάς ως σημαντικό κομμάτι της ιστορίας. Επίσης, οργανώνονται με χρέωση ξεχωριστά καθοδηγούμενες ξεναγήσεις συνοδευόμενες από τους ειδικούς για τουριστικές ομάδες και σχολεία.

Όλες αυτές οι ερμηνευτικές δραστηριότητες στοχεύουν στην καλύτερη κατανόηση και ικανοποίηση των επισκεπτών, ενώ ταυτόχρονα ευαισθητοποιούν τους επισκέπτες για τη σημασία της διατήρησης του μεταλλευτικού συγκροτήματος και των χώρων ως εξαιρετική πολιτιστική, ιστορική και αρχαιολογική κληρονομιά. Επιπλέον, οι περισσότερες (σμμ. από αυτές τις δραστηριότητες) χρεώνονται ξεχωριστά και έτσι παρέχουν μια πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης.

www.tresminas.com

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Δημιουργήστε διαφορετικές ερμηνευτικές δραστηριότητες με σκοπό την εκπαίδευση των επισκεπτών, αλλά και την ενίσχυση της εμπειρίας τους από την κληρονομιά.
- ✓ Ευαισθητοποιήστε τους επισκέπτες σχετικά με την αξία και τη σημασία της κληρονομιάς σας, συμβάλλοντας έμμεσα στη βιωσιμότητά της.
- ✓ Σχεδιάστε διάφορες δραστηριοτήτων ερμηνείας ("in situ" καθοδηγημένες ξεναγήσεις, ξεναγήσεις μουσείων για ποικίλο κοινό, εκπαιδευτικές δραστηριότητες κ.λπ.), η οποία μπορεί να χρεωθεί ξεχωριστά, εξασφαλίζοντας έτσι μια πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης, συμβάλλοντας στη βιωσιμότητα της κληρονομιάς.

ΤΕΛΗ ΧΡΗΣΤΗ

Εκτός από την άμεση χρηματοδότηση, η πιο συνηθισμένη χρηματοδότηση πολιτιστικής κληρονομιάς συνδέεται με τα τέλη χρήσης. Αυτά, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τύπο του στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά αφορούν κυρίως το **εισιτήριο**. Ανάλογα με τους καθορισμένους στόχους, **η βιωσιμότητα ενός πολιτιστικού στοιχείου μπορεί να επιλέξει την απαλλαγή των επισκεπτών, ιδιαίτερα των πολιτών του τόπου** από αυτά τα τέλη, αλλά με έναν άλλο στόχο: να ενσταλάξει την ιδιοκτησία, την ευαισθητοποίηση των αξιών της κληρονομιάς, την εκπαίδευση και την υπερηφάνεια.

Εάν, ωστόσο, πρέπει να διασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα, τα τέλη εισόδου μπορεί να είναι σημαντικά. Εκτός από το εισιτήριο, ενδέχεται να χρεώνονται τα **τέλη στάθμευσης** και **τέλη συμμετοχής** σε διάφορες ειδικά οργανωμένες δραστηριότητες. Τα τέλη χρήσης σχετίζονται επίσης με τα **τέλη μίσθωσης** (βλ. Ιδιωτική Μίσθωση / Ενοικιάσεις).

ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΝΤΟΥΜΠΡΟΒΝΙΚ - ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ UNESCO – ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΣΙΘΗΣΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ένα από τα πιο γνωστά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς στην Κροατία, η Παλιά Πόλη του Ντουμπρόβνικ, επίσης γνωστή ως το "Μαργαριτάρι της Αδριατικής", υπήρξε ιστορικά ένα από τα πιο σημαντικά λιμάνια της Μεσογείου από τον δέκατο τρίτο αιώνα. Με τη μοναδική ιστορική και αρχιτεκτονική κληρονομιά του, πολυάριθμες, όμορφες γοθικές, αναγεννησιακές και μπαρόκ εκκλησίες, μοναστήρια, παλάτια και συντριβάνια και τα εξαιρετικά, καλά διατηρημένα Τείχη της Πόλης που χρονολογούνται από τον δέκατο τρίτο αιώνα, η Παλιά Πόλη του Ντουμπρόβνικ έχει εγγραφεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 1979.

Το κύριο αξιοθέατο της πόλης του Ντουμπρόβνικ είναι τα ένδοξα Τείχη της Πόλης, ένα από τα καλύτερα διατηρημένα συστήματα οχύρωσης στην Ευρώπη. Θεμελιώθηκαν τον 13ο αιώνα και συστηματικά και συνεχώς τελειοποιήθηκαν μέχρι το 1660, όταν ο τελευταίος από τους πύργους, το προπύργιο St. Stephen's ολοκληρώθηκε. Τα Τείχη εκτείνονται σε περισσότερο από 1940 μ. και αποτελούνται από το κύριο Τείχος, δεκαέξι πύργους, τρία φρούρια, έξι προπύργια (παραπέτα), δύο γωνιακά φρούρια (*cantonatas*), τρία προ-τείχη με πολλούς πυργίσκους, τρεις τάφρους, δύο παρατηρητήρια, δύο γέφυρες και ένα κυματοθραύστη.

Εκτός από τα Τείχη της Πόλης, υπάρχουν πολλά άλλα πολύτιμα στοιχεία κληρονομιάς, μάρτυρες της πλούσιας ιστορίας του Ντουμπρόβνικ: φρούρια και προμαχώνες, υπέροχα κτίρια και παλάτια, καμπαναριό και εκκλησίες – που αντιπροσωπεύουν μια πολύτιμη κληρονομιά που έφερε στην Παλιά Πόλη του Ντουμπρόβνικ την αναγνώριση

της UNESCO, με τη συμπερίληψή της στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Είναι επίσης ένας λόγος για να πηγαίνουν κάθε χρόνο εκατομμύρια επισκέπτες στο Ντουμπρόβνικ.

Η πόλη του Ντουμπρόβνικ, προκειμένου να αυξήσει την ευαισθητοποίηση των δημοτών σχετικά με τη σημαντικότητα της δικής τοπικής, αλλά την ίδια στιγμή σημαντικής παγκόσμιας, πολιτιστικής κληρονομιάς, και να ενισχύσει την αίσθηση της υπερηφάνειας και της ταυτότητας, αποφάσισε να δώσει ελεύθερη πρόσβαση στα στοιχεία πολιτισμού και κληρονομιάς της πόλης, συμπεριλαμβανομένων των Τειχών της Πόλης και του Μουσείου του Ντουμπρόβνικ, ίδρυμα που συγκεντρώνει τέσσερα μουσεία της πόλης.

www.tzdubrovnik.hr

www.dumus.hr

Source: www.total-croatia-news.com; TZ Dubrovnik

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Χρησιμοποιείτε διαφορετικές μεθόδους και εργαλεία για την ευαισθητοποίηση των δημοτών σχετικά με τη σημασία της κληρονομιάς και των αξιών της, ενισχύοντας την αίσθηση του ανήκειν και της ταυτότητάς τους.
- ✓ Παρέχει στους δημότες ελεύθερη πρόσβαση στον τοπικό πολιτισμό και την κληρονομιά, εκπαιδεύοντάς τους έτσι για την αξία της κληρονομιάς τους και συμβάλλοντας στη διατήρηση και τη βιωσιμότητα της κληρονομιάς· ωστόσο, προσέξτε η ελεύθερη πρόσβαση να μη δημιουργεί την αντίληψη της χαμηλής αξίας της κληρονομιάς ώστε να βρεθεί ισορροπία!

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ;

ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Οι συνήθεις κανόνες διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς συνεπάγονται τη διατήρηση, την ανακαίνιση, την ανακατασκευή και την αναγέννηση ενός στοιχείου Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην αρχική του κατάσταση χρησιμοποιώντας πρωτότυπα υλικά, τεχνικές και δεξιότητες. Μπορεί να αποτελέσει μια σημαντική πρόκληση, δεδομένου ότι τα ίδια υλικά ή ο εξοπλισμός μπορεί να μην είναι διαθέσιμα στην εποχή που ζούμε, και μπορεί να είναι γνωρίζουμε απαραίτητα τις ακριβείς δεξιότητες και τεχνικές που χρησιμοποιούνται από τους πραγματικούς κατασκευαστές. Εκτός αυτού, σε ορισμένες περιπτώσεις η λειτουργία του ίδιου του πολιτιστικού στοιχείου μπορεί να διαφέρει σημαντικά από την αρχική του χρήση, γεγονός που παρουσιάζει μια νέα πρόκληση. Ωστόσο, είναι σημαντικό να βρεθεί η κατάλληλη χρήση του κτιρίου, καθώς αυτή θα το διατηρήσει στη ζωή (εξασφαλίζοντας τακτικές επισκευές, θέρμανση, καθώς και αυξάνοντας την αξία του μεταξύ των φορέων του που το θεωρούν πολύτιμο).

VILNIUS TECH PARK – ΜΠΑΡΟΚ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΪΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΖΩΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Το Sapiegos, Vilnius Tech Park είναι ο μεγαλύτερος κόμβος εκκίνησης ΤΠΕ (σ.μ. Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας) στη Βαλτική και τη Σκανδιναβία και ένα εξαιρετικό παράδειγμα καινοτόμου και βιώσιμης προσαρμογής της κληρονομιάς για την πιο καινοτόμο χρήση της. Το Τεχνολογικό Πάρκο στεγάζεται σε ανακαινισμένα κτίρια

του 19ου αιώνα που βρίσκονται σε μια τεράστια, μπαρόκ περιοχή της πόλης. Περιβάλλεται από 80.000 τ.μ. μέτρα του ιστορικού πάρκου Sarioha που ήταν αρχικά ένα σπίτι στο παλάτι της διάσημης Ευγενούς Λιθουανής οικογένειας με το ίδιο όνομα.

Αρχικά, το παλάτι επαναχρησιμοποιήθηκε για να φιλοξενήσει ένα στρατιωτικό νοσοκομείο και, μετά την προσθήκη περισσότερων κτιρίων στο συγκρότημα του παλατιού, συνέχισε να παρέχει ιατρικές υπηρεσίες μέχρι το 2015, όταν το Νοσοκομείο μεταφέρθηκε σε νέες εγκαταστάσεις. Τότε, ο Δήμος του Βίλνιους, σε συνεργασία με τους ιδιώτες επενδυτές, αποφάσισε να δώσει εντελώς νέα και καινοτόμο χρήση σε αυτόν τον χώρο κληρονομιάς και προσαρμοσε το πάρκο και τα κτίριά του σε ένα νέο όραμα – το Τεχνολογικό Πάρκο του Βίλνιους, το οποίο συγκεντρώνει σήμερα διάφορες διεθνείς start-ups (στμ. νεοσύστατες επιχειρήσεις) και εταιρείες τεχνολογίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων και άλλους φορείς οικοσυστήματος "με αμοιβαίο στόχο-να διαμορφώσει το οικοσύστημα start-ups της περιοχής και να αναπτυχθεί μαζί του, διεθνώς". Έτσι, περισσότερες από 50 καινοτόμες εταιρείες βρήκαν τη θέση τους στο Τεχνολογικό Πάρκο του Βίλνιους, που κυμαίνονται από ανεξάρτητους προγραμματιστές και σχεδιαστές έως ταχέως αναπτυσσόμενες start-ups και καθιερωμένες εταιρείες, όπως η Google, το Game Insight, το Bored Panda κ.λπ.

Ένας από τους στόχους του Τεχνολογικού Πάρκου είναι η υποστήριξη του οικοσυστήματος και της βιώσιμης ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, από το 2017, διορίζεται επίσης ως το EIT InnoEnergy Hub Lithuania, η μηχανή καινοτομίας για την αιφόρο ενέργεια σε όλη την Ευρώπη που υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας. Επίσης, από το 2018, έγινε το EIT Climate-

KIC Hub Lithuania, μέρος μιας κοινότητας καινοτομίας της γνώσης, που ιδρύθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας, με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέσω της καινοτομίας.

Source: www10.aeccafe.com/blogs; © Norbert Tukaj

Σήμερα, με το σημαντικό ρόλο της στην κοινότητα της Λιθουανίας και της Βαλτικής, το Vilnius Tech Park είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα για το πώς οι νέες τεχνολογίες μπορούν να δώσουν μια εντελώς νέα, βιώσιμη ζωή στην κληρονομιά.

www.vilniustechpark.com

Source: <https://vilniustechpark.com>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε καινοτόμες λύσεις για την προσαρμοστική αναδιαμόρφωση του περιουσιακού στοιχείου κληρονομιάς ώστε να ταιριάζει στις τρέχουσες ανάγκες της κοινότητας, διασφαλίζοντας τη διατήρησή του και την οικονομική βιωσιμότητά του.
- ✓ Εφαρμόστε φιλική προς το περιβάλλον προσέγγιση στις εργασίες αποκατάστασης, δηλαδή στη διαδικασία αναζωογόνησης, υποστηρίζοντας έτσι τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- ✓ Συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερομένων στο σχεδιασμό διαχείρισης κληρονομιάς και στη διαδικασία αναζωογόνησης.

Στη σύγχρονη εποχή, ωστόσο, μπορεί να απαιτούνται νέες προσεγγίσεις σε αυτό. Σε αυτή την προσέγγιση, προκύπτουν ειδικές προκλήσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας θεωρούνται για στοιχεία κληρονομιάς ή αστικά/αγροτικά περιβάλλοντα που περιλαμβάνουν τοπικές κοινότητες που ζουν σε τοποθεσίες. Η σύγχρονη ζωή τους μπορεί να απαιτεί τη χρήση κλιματιστικών ή αδιαπέραστων παραθύρων για την προστασία από τον θόρυβο, ενώ μπορεί να υπάρχουν κανόνες διατήρησης που το απαγορεύουν, ειδικά σε περίπτωση καταχωρημένων στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς. Λύσεις σε αυτά τα προβλήματα μπορεί να βρεθούν με συμβιβασμούς όπως στη χρήση φορητών κλιματιστικών και τη χρήση διπλών παραθύρων (εξωτερικά διατηρώντας την αρχική εμφάνιση του κτιρίου και εσωτερικά κατασκευασμένα από σύγχρονα αδιαπέραστα υλικά).

ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΔΙΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το Djenné είναι μια πόλη και μια αστική κοινότητα στην εσωτερική περιοχή του Δέλτα του Νίγηρα του κεντρικού Μαλί. Το αστικό τοπίο του είναι γνωστό από την πήλινη αρχιτεκτονική, που χρησιμοποιείται κυρίως για θρησκευτικά και οικιστικά κτίρια. Αυτά τα κτίρια με σημαντική αρχιτεκτονική σημασία αντιπροσωπεύουν μοναδική ιστορική και αρχιτεκτονική κληρονομιά, έτσι έπρεπε να διατηρηθούν σύμφωνα την αρχικής τους εμφάνιση. Όμως, λόγω του υψηλού κόστους συντήρησης των κατοικιών για τους κατοίκους της περιοχής, προσαρμόζοντας τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους, οι ντόπιοι τεχνίτες και μάστορες άρχισαν να χρησιμοποιούν τα άλλα υλικά σε εργασίες ανακαίνισης, προκειμένου να μειώσουν το κόστος συντήρησης κατοικιών. Έτσι, η χρήση κεραμιδιών από πηλό πάνω από τις δομές λάσπης έχει επεκταθεί, με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην οπτική ακεραιότητα όσο και στη δομική σταθερότητα, αλλά και προκαλώντας σοβαρή ζημιά σε αυτή τη μοναδική αστική, αρχιτεκτονική κληρονομιά.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι περιορισμοί των τοπικών πληθυσμών, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, δόθηκε οικονομική στήριξη για την εκ νέου χρήση πηλού (στμ. με τον παραδοσιακό τρόπο).

www.unesdoc.unesco.org

(Culture: urban future; global report on culture for sustainable urban development)

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Βρείτε μια πηγή χρηματοδότησης για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των στοιχείων της κληρονομιάς που αφορούν στους κατοίκους της περιοχής που ζουν σε τοποθεσίες.
- ✓ Ευαισθητοποιείτε την τοπική κοινωνία σχετικά με την αξία της κληρονομιάς τους, υποστηρίζοντας οικονομικά τη συντήρηση των κτιρίων τους που έχουν σημαντική πολιτιστική αξία.

Τα άυλα πολιτιστικά περιουσιακά στοιχεία είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στον εκσυγχρονισμό. Συχνά, κάθε νέα γενιά φορέων κληρονομιάς προσθέτει νέα στοιχεία στις τοπικές ιστορίες, χορούς, τραγούδια, τελετές κ.λπ., και είναι εξαιρετικά δύσκολο να διατηρηθεί η αυθεντική και αυθεντική κληρονομιά. Αυτό το πρακτικά αδύνατο έργο (στημ. η διατήρηση στο χρόνο), βρίσκει συμβιβασμό στο γεγονός ότι ο πολιτισμός δεν είναι στατικός, είναι μια διαδικασία και είναι πιθανό να αλλάξει. Όσο το δυνατόν περισσότερο, όμως, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ώστε να είναι σε θέση να συμβαδίσουν με τις προκλήσεις εκσυγχρονισμού.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Η κληρονομιά διαθέτει μια σειρά από αξίες που είναι ήδη καταγεγραμμένες. Ωστόσο, έχουν μικρή αξία αν οι κομιστές τους, επομένως οι ίδιοι οι πολίτες, δεν τις γνωρίζουν. Στην πραγματικότητα σημαίνει το θάνατο ενός στοιχείου κληρονομιάς αν και μπορεί στην πραγματικότητα να υπάρχει με τη μορφή ενός κτιρίου, ωστόσο σημαίνει λίγα για τη βιωσιμότητά του εάν η κοινότητα δεν αντιλαμβάνεται τη σημαντικότητά της. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν συνεχείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την αξία της κληρονομιάς καθώς και για την ενίσχυση της γνώσης σχετικά με αυτήν. Συνιστάται να ξεκινούν δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης από νεαρή ηλικία και καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής περιόδου, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα της κληρονομιάς, η οποία πρέπει να συνεχιστεί ως δια βίου μάθηση.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

Η περιοχή του Παγγαίου είναι μια περιοχή με σημαντική άυλη και υλική πολιτιστική κληρονομιά, η οποία απαιτεί καθορισμένες δράσεις και μέτρα που θα χρησιμοποιηθούν ως καταλύτης για την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τη διατήρηση και προστασία της, δηλαδή τη βιωσιμότητά της. Επιπλέον, η περιοχή του Παγγαίου διαθέτει πλούσια φυσική κληρονομιά και

προστατεύεται ως μέρος του Δικτύου Natura 200. Αυτός ο συνδυασμός μιας τόσο πλούσιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, καθιστά την περιοχή του Παγγαίου έναν εξαιρετικό πόρο για την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, αλλά η κύρια πρόκληση είναι να εξασφαλιστεί μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ της διατήρησης της κληρονομιάς και της τουριστικής (οικονομικής) ανάπτυξης και να ευαισθητοποιηθεί η τοπική κοινότητα και το κοινό γενικότερα, για αυτό το πολύ μεγάλο δυναμικό της περιοχής.

Δυστυχώς, η περιοχή χαρακτηρίζεται ήδη από τη μη-ισόρροπη ανάπτυξη της παράκτιας ζώνης και της ορεινής περιοχής, και τον εποχιακό τουρισμό στην περιοχή. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποφευχθούν περαιτέρω πιθανές αρνητικές επιπτώσεις της μη-ισόρροπης ανάπτυξης της περιοχής και να συζητηθούν τα πιθανά προληπτικά μέτρα για την προστασία των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, με παράλληλη αύξηση του ρόλου τους στην τουριστική και οικονομική ανάπτυξη, ο Δήμος Παγγαίου ξεκίνησε τη διοργάνωση τριήμερου συνεδρίου το οποίο αποτελεί πλατφόρμα για μια τέτοια συζήτηση, διερευνώντας τα σημαντικότερα θέματα σε όλα τα πάνελ με διάφορους επιστήμονες και ειδικούς, κυρίως από τους τομείς πολιτισμού, ιστορίας, θρησκείας και γεω-επιστημών, επιτρέποντας έτσι μια διεπιστημονική προσέγγιση στο θέμα.

Μια πολυεπίπεδη προσέγγιση, με τη συμμετοχή επιστημόνων και εμπειρογνομών από εντελώς διαφορετικούς τομείς εμπειρογνομοσύνης, αποτελεί τέλειο παράδειγμα μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στο θέμα της κληρονομιάς και καταλύτη για έναν ισχυρό σύμμαχο στη διατήρηση της κληρονομιάς, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει την αξιοποίησή της στον τουρισμό και την οικονομική ανάπτυξη με βιώσιμο τρόπο.

Η συμμετοχή των πτυχιούχων και μεταπτυχιακών φοιτητών στο συνέδριο, είναι ένας εξαιρετικός τρόπος για θετικό αντίτυπο στις μελλοντικές γενιές, αυξάνοντας την συνειδητοποίηση της σημαντικότητας της κληρονομιάς και της προστασίας της, ενώ παράλληλα τους δίνει μια εικόνα για το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί με βιώσιμο τρόπο για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής τους.

www.dimospaggaiou.gr; www.facebook.com/topiki.istoria.paggaiou

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Ο προσδιορισμός των περιουσιακών στοιχείων της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς που μπορούν να χρησιμεύσουν ως καταλύτες του τουρισμού κληρονομιάς και της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής.
- ✓ Να ενθαρρυνθεί ο διάλογος μεταξύ των εμπειρογνομώνων από διάφορους τομείς εμπειρογνομοσύνης, παρέχοντάς τους μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή εμπειριών και τη μεταφορά γνώσεων.
- ✓ Να εφαρμόσει μια διεπιστημονική προσέγγιση στο σχεδιασμό διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθορίζοντας πιθανά προληπτικά μέτρα για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αξιοποιώντας ταυτόχρονα τις δυνατότητές της για τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.
- ✓ Η ευαισθητοποίηση των νέων σχετικά με την αξία της κληρονομιάς.
- ✓ Η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για την πολιτιστική τους κληρονομιά, παρέχοντάς τους την ευκαιρία να κατανοήσουν τις αξίες της.

VISITEERING – ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Το National Trust από το Ηνωμένο Βασίλειο, η μεγαλύτερη φιλανθρωπική οργάνωση Συντήρησης της Ευρώπης, αναγνώρισε ότι ο σημερινός τρόπος ζωής, με περιορισμένη διαθεσιμότητα, επηρεάζει σημαντικά τη βούληση και τη δυνατότητα των ανθρώπων να γίνουν εθελοντές. Έτσι, ανέπτυξαν ένα μοντέλο "μικρό-εθελοντισμού", επιτρέποντας στους επισκέπτες να συνδυάσουν την μονοήμερη επίσκεψη στο χώρο της πολιτιστικής κληρονομιάς με ένα εθελοντικό έργο, που ονομάζεται «visiteering» (στυλ. από το συνδυασμό των λέξεων *visit - επίσκεψη* and *volunteering - εθελοντισμός*). Αυτή η «αλλαγή» στις επιλογές εθελοντισμού περιλαμβάνει ποικίλες δραστηριότητες που δεν απαιτούν πολύ χρόνο για να γίνουν, όπως η διακόσμηση κτιρίων κληρονομιάς για ειδικές εκδηλώσεις, η βοήθεια στη συντήρηση των χώρων πέριξ του στοιχείου πολιτισμού, ο καθαρισμός αντικειμένων από τις συλλογές, κ.λπ. Με αυτόν τον τρόπο το

National Trust, προσφέροντας στους ανθρώπους την ευκαιρία να ασχοληθούν βαθύτερα με το έργο των ιστορικών κάστρων, αρχοντικών και κτημάτων, βρήκε ένα εκτεταμένο μοντέλο για την ανάπτυξη νέου κοινού. Δίνοντάς τους την ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά στις εργασίες διατήρησης, βλέποντας το εσωτερικό μέρος της διαδικασίας διαχείρισης της κληρονομιάς (story), το National Trust, μέσω της δράσης "visiteering" χτίζει μια ζωτική δημόσια δέσμευση.

Εκτός από το γεγονός ότι η "επίσκεψη" εμπλουτίζει τους επισκέπτες με την πραγματική εμπειρία συντήρησης, συμβάλλοντας στην αίσθηση του «ανήκειν» και της κοινωνικής ευθύνης, παρέχοντάς τους αυθεντική εμπειρία κληρονομιάς, οι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς δηλαδή οι οργανισμοί (σ.μ. διαχείρισης) επωφελοούνται επίσης από την οικοδόμηση συμμετοχής και εμπλοκής του κοινού στους χώρους τους, κερδίζοντας ένα νέο πιστό κοινό με αυτόν τον τρόπο. Επιπλέον, για χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, ιστορικά κάστρα, αρχοντικά και κτήματα που δεν είναι μοναδικά ή εξαιρετικά με κανέναν τρόπο, η δράση "visiteering" μπορεί να αποτελέσει εργαλείο για την ανάπτυξη νέων ακροατηρίων και την αύξηση της ελκυστικότητας των χώρων προσφέροντας τις εξαιρετικές εμπειρίες επισκεπτών.

Το μοντέλο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου INTERREG Europe "Innocastle" στο οποίο συμμετέχει το National Trust ως εταίρος γνώσης.

<https://www.interregeurope.eu/policylearning/good-practices/item/3056/building-engagement-at-heritage-sites-through-visiteering/>

www.interregeurope.eu/innocastle

Source: <https://intoorg.org>; @National Trust Images/Antonia Gray

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε καινοτόμα μοντέλα για την οικοδόμηση δημόσιας εμπλοκής στην περιοχή κληρονομιάς σας προσφέροντας δραστηριότητες επισκεπτών "πίσω από τη σκηνή".
- ✓ Δημιουργήστε μοναδικές εμπειρίες για να αυξήσετε την ελκυστικότητα του χώρου και να προσελκύσετε νέα ακροατήρια.
- ✓ Σκεφτείτε πώς ο χώρος κληρονομιάς σας μπορεί να συμβάλει στην κοινωνική ευαισθητοποίηση του κοινού, προσφέροντάς τους τη δυνατότητα να εργαστούν για την κληρονομιά, αυξάνοντας την αίσθηση του «ανήκειν».
- ✓ Χρησιμοποιήστε τρόπους ουδέτερους από πλευράς κόστους για την εμπλοκή του κοινού σε έργα σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το γεγονός ότι η ενισχυμένη αντίληψη για την αξία της κληρονομιάς έρχεται συνήθως όταν οι φορείς της κληρονομιάς συνειδητοποιούν την οικονομική της αξία, δηλαδή τη δυνατότητα να την κεφαλαιοποιήσουν (π.χ. τουριστική ανάπτυξη, ευκαιρίες απασχόλησης, πωλήσεις κ.λπ.), πρέπει να χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της πιθανής απώλειας της αντίληψης της αξίας της κληρονομιάς.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ RAIGAME - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΤΗΣ VILANOVA DOS INFANTES

Το Vilanova dos Infantes είναι μια μικρή μεσαιωνική πόλη της Γαλικίας, με την πολύτιμη ιστορική και αρχιτεκτονική κληρονομιά, καθώς και μια πλούσια άυλη κληρονομιά που σχετίζεται με τις προγονικές τοπικές και περιφερειακές παραδόσεις της Γαλικίας. Η κύρια πρόκληση για μια κοινότητα ήταν η προσπάθεια να συνδυαστεί η διατήρηση της εξαιρετικά πολύτιμης δομημένης κληρονομιάς με την εξίσου σημαντική, πλούσια άυλη κληρονομιά, αλλά και να δοθεί μεγαλύτερη προβολή και σεβασμός στην πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής και να ενισχυθεί η συνάφειά της με την τοπική κοινωνία, αυξάνοντας την αίσθηση του «ανήκειν».

Λόγω της ανάγκης να διατηρηθούν διαφοροποιημένες πολιτισμικές εκφράσεις και απτή

κληρονομιά, και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για τη σημαντικότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Villanova dos Infantes, το Συμβούλιο της Celanova προετοίμασε διάφορα προγράμματα και εκδηλώσεις, και ένα από τα πιο ελκυστικά είναι το Προσκύνημα Raigame, το εθνογραφικό φεστιβάλ που διοργανώνεται το Μάιο κάθε έτους. Κατά τη διάρκεια της ημέρας του φεστιβάλ, η πόλη της Vilanova dos Infantes γίνεται ένα ζωντανό θέαμα κληρονομιάς, προσφέροντας πολλές δραστηριότητες για τους επισκέπτες: εκτός από την επίσκεψη σε κτίρια πολιτιστικής κληρονομιάς, το κοινό μπορεί να απολαύσει πολλές δραστηριότητες επί τόπου, όπως διάφορες παραστάσεις των παραδοσιακών χωρών, θεατρικές παραστάσεις και αναπαράσταση των παραδοσιακής χειροτεχνίας.

Το φεστιβάλ έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση και προώθηση της υλικής και άυλης κληρονομιάς, αλλά έχει συμβάλει και στις άλλες πτυχές της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής. Για να δώσουμε ένα παράδειγμα, προκειμένου να βελτιωθεί η προσβασιμότητα του χωριού για τους επισκέπτες, οι τοπικοί δρόμοι ανακαινίστηκαν, γεγονός που επηρεάζει και την ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής.

Το έργο διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των αρχαίων παραδόσεων, χειροτεχνίας και πολιτισμού, ενισχύοντας επίσης την ελκυστικότητα της κληρονομιάς της πόλης σε ένα ευρύ κοινό. Με αυτό τον τρόπο, όχι μόνο διατηρείται η άυλη κληρονομιά της πόλης, αλλά το έργο αυτό αυξάνει επίσης την ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής σχετικά με τη σημαντικότητα και το οικονομικό δυναμικό της κληρονομιάς τους, και ως εκ τούτου την ανάγκη για τη διατήρησή της. Το φεστιβάλ που προωθεί την άυλη κληρονομιά της κοινότητας, σε συνεργασία με τους κατοίκους της περιοχής, ενισχύει

σταδιακά την αίσθηση της υπερηφάνειας της κοινότητας. Ως εκ τούτου, μπορεί να εκληφθεί ως ένας τρόπος για να διασφαλιστεί η διαφύλαξη της πόλης και της απτής (κυρίως της χτισμένης και αρχιτεκτονικής) και άυλης κληρονομιάς της, καθώς και της ταυτότητας της τοπικής κοινότητας.

Εκτός από τον ισχυρό αντίκτυπο στην κοινότητα με την έννοια ότι επηρεάζει την αίσθηση της ταυτότητάς τους, το έργο επηρεάζει επίσης την οικονομική ανάπτυξη της πόλης, εμπλέκοντας τους κατοίκους της περιοχής στο έργο, παρέχοντας τους την ευκαιρία να προσφέρουν τις εγκαταστάσεις τους για τη στέγαση των επισκεπτών του φεστιβάλ (τουρίστες), καθώς και τα ακίνητα που ενοικιάζουν για τις υπαίθριες δραστηριότητες του φεστιβάλ. Το έργο χρηματοδοτείται κυρίως από δημοτικά έσοδα, ενώ οι πρόσθετες πηγές παρέχονται από το Επαρχιακό Συμβούλιο και την Περιφερειακή Κυβέρνηση της Γαλικίας.

<http://www.celanova.gal/index.php/turismo>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

- ✓ Να συμμετάσχουν ενεργά οι πολίτες του τόπου στο έργο, αυξάνοντας έτσι την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με την αξία και το οικονομικό δυναμικό της κληρονομιάς που έχουν.
- ✓ Συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων, σε τοπικό, επαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο, στη διατήρηση, αποκατάσταση και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Χρησιμοποιήστε ένα μείγμα διαφορετικών πηγών χρηματοδότησης (δημόσια κεφάλαια, βραβεία κ.λπ.).
- ✓ Δημιουργήστε εκδηλώσεις για την προώθηση της άυλης κληρονομιάς και χρησιμοποιήστε τις για να αυξήσετε την ελκυστικότητα του χώρου.
- ✓ Σκεφτείτε τους τρόπους με τους οποίους το έργο σας μπορεί να συμβάλει στην τοπική ανάπτυξη (οδική υποδομή, αναζωογόνηση του ιστορικού κέντρου, δημιουργία Πολιτιστικού Κέντρου).

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ;

Οι απαντήσεις τόσο στις φυσικές όσο και στις κοινωνικές περιβαλλοντικές πιέσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της κληρονομιάς εξαρτώνται συχνά από το πλαίσιο του περιεχομένου.

Οι φυσικές πιέσεις συνήθως αναφέρονται σε **σεισμούς** (και τις δευτερεύουσες επιπτώσεις τους, όπως τσουνάμι, κατολισθήσεις, ρήγματα στο έδαφος), **έκρηξη ηφαιστείου**, **πλημμύρες** κ.λπ. Η χρήση τεχνικών παρακολούθησης για πιθανές προβλέψεις καταστροφών, δεν μπορούν να αποτρέψουν εντελώς, αλλά μπορεί να μειώσουν τις ζημιές. Οι τεχνολογίες μπορεί να είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την ψηφιακή διατήρηση της κληρονομιάς που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών πιέσεων.

Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ 3D ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΑΡΩΣΗΣ ΜΕ ΛΕΙΖΕΡ – ΤΟ CyARK ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΤΙΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το CyArk είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 2003, με αποστολή να "καταγράψει ψηφιακά, να αρχειοθετήσει και να μοιραστεί τη σημαντικότερη πολιτιστική κληρονομιά του κόσμου και να διασφαλίσει ότι οι τόποι αυτοί συνεχίζουν να εμπνέουν θαυμασμό και περιέργεια για τις επόμενες δεκαετίες". Η διατήρηση των χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς πριν επιδεινωθούν ή καταστραφούν σε σεισμούς ή άλλες φυσικές καταστροφές γίνεται με τη χρήση τεχνολογίας 3D σάρωσης με λέιζερ που επιτρέπει στο CyArk να καταγράφει ψηφιακά και να αρχειοθετεί χώρους, κτίρια, δηλ. να αναλύει τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω χώροι, σε πιθανές ανθρωπογενείς ή/και φυσικές καταστροφές.

Ένας από τους στόχους του έργου είναι η ψηφιακή διατήρηση των σημαντικότερων χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς, ώστε να μην χάνονται εντελώς. Σήμερα, περισσότερες από 200 τοποθεσίες έχουν ήδη αρχειοθετηθεί στη βάση δεδομένων τους, όπως το όρος Rushmore, Ο Πύργος του Λονδίνου και η Πομπηία.

Εκτός από την αποστολή δημιουργίας μιας ψηφιακής βάσης δεδομένων των χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς που θα βοηθήσει τους διαχειριστές τους, τους αρχαιολόγους και τους τεχνικούς στη λειτουργία των χώρων, ένας άλλος στόχος είναι να εκπαιδεύσει το κοινό και τις κοινότητες για την κληρονομιά τους.

Με αυτόν τον τρόπο, η CyArk παρέχει στους διαχειριστές και τους τεχνικούς των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς τις λεπτομερείς αναπαραστάσεις 3D και τα ψηφιακά δεδομένα σχετικά με τους χώρους ή τα αντικείμενα που αντιπροσωπεύουν πολύτιμα στοιχεία κληρονομιάς για τη διατήρηση και την πρόληψη μιας πιθανής ζημίας που

προκαλείται από φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές προτού συμβεί.

www.cyark.org

Source: www.metro.co.uk; Photo: CyArk

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Προσδιορίστε πιθανές απειλές για την κληρονομιά που προκαλούνται από περιβαλλοντικές πιέσεις και φυσικές καταστροφές.
- ✓ Σκεφτείτε πιθανά εργαλεία για να αποτρέψετε την υποβάθμιση του χώρου από τα φυσικά φαινόμενα.
- ✓ Κάνετε χρήση νέων τεχνολογιών για τη διατήρηση της κληρονομιάς και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της και της διάρκειας της στο χρόνο.

Οι περιοχές κληρονομιάς συνήθως βασίζονται σε υπάρχοντα πρωτόκολλα τα οποία, δυστυχώς, προέρχονται από την έρευνα ζημιών που ήδη συνέβησαν. Αυτά είναι, ωστόσο, χρήσιμα για τη σύνταξη προσωρινών μέτρων ασφαλείας για την τελική παρέμβαση (Cardani & Beluco, 2018).

Μια άλλη πίεση που αποδείχθηκε μεγάλη πρόκληση και στην εταιρική σχέση του έργου KEEP ON, ειδικά σε σχέση με το ολλανδικό πλαίσιο, είναι οι **εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα**, οι οποίες κατά συνέπεια οδηγούν σε αύξηση της στάθμης της θάλασσας και έτσι επηρεάζουν τα κτίρια κληρονομιάς καθώς και τη ζωή των πολιτών. Μακροπρόθεσμα στρατηγικά σχέδια για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έχουν συνταχθεί σε αυτό το θέμα, γεγονός που αποδεικνύει και πάλι την αναγκαιότητα του σχεδιασμού διαχείρισης της κληρονομιάς.

Η ΠΡΩΤΗ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΗΔΕΝΙΚΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ" ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΥΓΙΕΣΤΕΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η εκκλησία του Αγίου Μιχαήλ και όλων των Αγγέλων στο Withington της Αγγλίας είναι ένα παλιό ιστορικό κτίριο που χρονολογείται από τον 12ο αιώνα, αλλά είναι επίσης η πρώτη εκκλησία "μηδενικού άνθρακα" του Ηνωμένου Βασιλείου, που τροφοδοτείται εξ ολοκλήρου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το έργο ήταν μέρος της ανακαίνισης του παλαιού εκκλησιαστικού κτιρίου, εξοπλίζοντάς το με όλα τα απαραίτητα εργαλεία για την παραγωγή αειφορικού ηλεκτρισμού, με τη χρήση ηλιακής ενέργειας.

Η ηλιακή ενέργεια παράγεται με 24 ηλιακές μονάδες, με ισχύ 3.12 kW, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην οροφή του ναού. Προκειμένου να διατηρηθεί η εμφάνιση του κτιρίου και να μην επηρεαστεί η δομή του ούτε να στρεβλωθεί η οπτική του εμφάνιση, η εγκατάσταση έγινε με τρόπο ώστε να πληρούνται όλοι οι κανονισμοί που αφορούν τα ιστορικά κτίρια, χρησιμοποιώντας επίσης ένα ειδικό σύστημα σκάλας που ενσωματώνεται πλήρως στην κατασκευή του κτιρίου.

Εκτός από τους ηλιακούς συλλέκτες που παρέχουν ηλεκτρική ενέργεια ουδέτερη σε CO₂, εγκαταστάθηκε ένα εντελώς φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα λέβητα που τροφοδοτείται από βιομάζα, το οποίο παρέχει θερμότητα φιλική προς το περιβάλλον, ουδέτερη σε CO₂.

Source: www.global.kyocera.com

Έτσι, τόσο από άποψη οικονομικής όσο και οικολογικής βιωσιμότητας, το έργο καταδεικνύει σαφώς τι μπορεί να γίνει προκειμένου να διαφυλαχθεί η μοναδική ιστορική, κτιριακή κληρονομιά, να διατηρηθεί ο σκοπός της, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην παγκόσμια αποστολή της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, εξοικονομώντας παράλληλα κόστος για την τοπική κοινότητα.

www.designcurial.com/news/uk-s-first-zero-carbon-church-unveiled-in-gloucestershire

www.global.kyocera.com

Source: www.global.kyocera.com

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Χρησιμοποιείτε βιώσιμες τεχνολογίες για την ανακαίνιση της κληρονομιάς, συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο ανάπτυξη.
- ✓ Χρησιμοποιείτε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για τη διατήρηση των στοιχείων κληρονομιάς, συμβάλλοντας έτσι σε μια παγκόσμια αποστολή μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
- ✓ Χρησιμοποιήστε καινοτόμες λύσεις σχεδιασμού για να διασφαλίσετε την κληρονομιά στην αυθεντικότητά της, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητά της, τόσο από οικολογική όσο και από οικονομική άποψη.

CULTCOAST - ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO στο Μπακού Αζερμπαϊτζάν, τον Ιούλιο του 2019, το ICOMOS (Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και χώρων) δημοσίευσε την έκθεση "μέλλον του παρελθόντος μας: συμμετοχή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην κλιματική δράση", προτείνοντας μια διεπιστημονική προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, υπογραμμίζοντας τη σημαντικότητα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, της ενίσχυσης της προσαρμοστικής ικανότητας και του σχεδιασμού για απώλειες και ζημιές και σημειώνοντας την ανάγκη για σημαντικές μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και την αναστροφή της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας αρκετά κάτω από 2°C.

Η πολιτιστική κληρονομιά αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως ένα σημαντικό εργαλείο για τον μετριασμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος.

Η NIKU, ένα ανεξάρτητο Νορβηγικό Ινστιτούτο που ενεργεί στο ευρύτερο πεδίο της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στη Νορβηγία και πέραν αυτής, έχει οριστεί ως μέλος της Ομάδας Εργασίας για την Κλιματική Αλλαγή και την κληρονομιά που ιδρύθηκε από την ICOMOS το 2017, προκειμένου να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της κλιματικής πρόκλησης. Εκτός από τη συμβολή στην προαναφερθείσα έκθεση που δημοσιεύθηκε το 2019, η NIKU συνέβαλε επίσης σε μεγάλο βαθμό και εξακολουθεί να συμβάλλει στη

διαφύλαξη της Νορβηγικής πολιτιστικής κληρονομιάς από τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Έτσι, τις τελευταίες δεκαετίες, η ΝΙΚΥ έχει πραγματοποιήσει μια σειρά από εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και άλλα σχέδια προστασίας, καλύπτοντας θέματα όπως οι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς και τα πολιτιστικά περιβάλλοντα στην ξηρά, οι θαλάσσιοι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ.

Επιπλέον, η ΝΙΚΥ έχει πραγματοποιήσει αρκετά έργα μεγάλης και μικρής κλίμακας που αναφέρονται στις πιθανές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής για την πολιτιστική κληρονομιάς όπως είναι το έργο "CULTCOAST", το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη (2019-2023). Ο κύριος στόχος του έργου είναι να βρεθούν οι μέθοδοι παρακολούθησης, διαχείρισης και διατήρησης αυτών των περιβαλλοντικών αγαθών που εκτίθενται σε απειλές από την κλιματική αλλαγή και την αναπτυξιακή πίεση, αντιμετωπίζοντας χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, περιβάλλοντα και τοπία σε αρκτικές παράκτιες περιοχές και θαλάσσιους πάγους. Αυτοί οι χώροι προστατεύονταν από το παγωμένο νερό και τον πάγο της θάλασσας, αλλά τώρα απειλούνται από την τήξη τους.

Οι κύριες δραστηριότητες του έργου περιλαμβάνουν τη χαρτογράφηση, την παρακολούθηση και τη συλλογή εισροών από επιλεγμένες τοποθεσίες κληρονομιάς πάνω και κάτω από το έδαφος στα νησιά Svalbard και Andøya. Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν στη συνέχεια θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη μεθόδων αξιολόγησης και για την ιεράρχηση των τοποθεσιών. Με τη χρήση των εισροών από τους χώρους ενδιαφέροντος, θα αναπτυχθούν μέτρα μετριασμού και προσαρμογής, καθώς και στρατηγικές διαχείρισης που σχετίζονται με τους εν λόγω παράκτιους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, περιβάλλοντα και τοπία. Για να επιτευχθεί αυτό, μια ομάδα έργου χρησιμοποιεί μια διεπιστημονική προσέγγιση, συνδυάζοντας την αρχαιολογία, την προστασία των κτιρίων, τη γεωγραφία, τη γεωλογία της τεταρτογενούς περιόδου (στμ. Πλειστόκαινο και Ολόκαινο, από περίπου 2,6εκ. χρόνια πριν, έως σήμερα) και την επιστήμη του κλίματος.

Τα αποτελέσματα αυτού του ερευνητικού έργου θα μεταφερθούν σε άλλα, παρόμοια πλαίσια παγκοσμίως και έτσι θα αντιπροσωπεύουν σημαντική μεταφορά αξίας για τη διαχείριση της κληρονομιάς στη Νορβηγία, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

www.niku.no/en/prosjekter/cultcoast/

Source: www.niku.no; © Elin Rose Myrvoll/NIKU

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Εξασφαλίστε διεπιστημονική προσέγγιση στις στρατηγικές σχεδιασμού και διαχείρισης της κληρονομιάς, χρησιμοποιώντας την κληρονομιά ως εργαλείο για το μετριασμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
- ✓ Εντοπίστε πιθανές απειλές για την κληρονομιά, προκειμένου για προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος.
- ✓ Κατανοείστε ότι η πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον αποτελούν μέρος μιας και της αυτής ολοκληρωμένης πολιτικής για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.
- ✓ Εμπλέξτε εμπειρογνώμονες από διάφορους κλάδους για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων για τη διατήρηση της κληρονομιάς.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ VOIVODESHIP: ΘΕΡΜΟ-ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ŚWIEŻYOKRZYSKIE

Η μελέτη αυτή επικεντρώνεται στην ανακαίνιση και τον θερμο-εκσυγχρονισμό του Πολιτιστικού Κέντρου Voivodeship, το οποίο βρίσκεται σε ένα ιστορικό, κτίριο ορόσημο με τη λειτουργία πολλαπλών χρήσεων και αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό σημείο της πολιτιστικής ζωής του Kielce. Είναι ένας χώρος για διαφορετικές πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αλλά και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις, που αντιπροσωπεύουν επίσης ένα σημείο συνάντησης καλλιτεχνών, ερμηνευτών και εργαζομένων στον τομέα του πολιτισμού και ένα μέρος για τη διαφύλαξη της άυλης κληρονομιάς.

Η κατάσταση του παλιού ιστορικού κτιρίου που φιλοξενεί το κέντρο είχε αρχίσει να επιδεινώνεται, προκαλώντας πολλές δυσκολίες και προβλήματα που απειλούσαν τη συντήρηση του κτιρίου και ταυτόχρονα, έθεταν σε κίνδυνο τη λειτουργία του Πολιτιστικού Κέντρου Voivodeship, δημιουργώντας την ανάγκη για ένα σχέδιο επείγουσας ανακαίνισής του. Επιπλέον, οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον που προκαλούσε η συντήρηση του κτιρίου λόγω του παλαιού συστήματος θέρμανσης, του συστήματος εξαερισμού και της σημαντικά κακής θερμομόνωσης, είχαν αυξήσει σημαντικά την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις που είχε στο

περιβάλλον η συντήρηση του κτιρίου.

Με την έντονη συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, οι εργασίες ανακαίνισης έγιναν με τη χρήση σύγχρονων, φιλικών προς το περιβάλλον τεχνικών και η ανακαίνιση του κτιρίου επηρέασε σημαντικά την περαιτέρω διατήρησή του και την ενεργειακή του απόδοση μειώνοντας ταυτόχρονα το κόστος συντήρησής του. Το έργο χρηματοδοτήθηκε κυρίως από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της ΕΕ του Voivodeship Świętokrzyskie 2007-2013 και η επένδυση υλοποιήθηκε σύμφωνα με την περιφερειακή πολιτική και τη στρατηγική Περιφερειακής Ανάπτυξης του Voivodeship Świętokrzyskie.

Πριν από τη διαδικασία του θερμό-εκσυγχρονισμού, σύμφωνα με την ανάλυση μιας τεχνικής τεκμηρίωσης, το κτίριο είχε σημαντικές απώλειες θερμότητας, ενώ τώρα αποτελεί παράδειγμα του ενεργειακά αποδοτικού κτιρίου, σχεδιασμένου με τρόπο που παρείχε σημαντική μείωση της ενέργειας που απαιτείται για τη θέρμανση.

Το έργο είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου, καθιστώντας το παράδειγμα μιας έξυπνης ανακαίνισης, διασφαλίζοντας την κληρονομιά και με θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

www.wdk-kielce.pl/termomodernizacja/nazwa-projektu

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Συμμετοχή των φορέων λήψης αποφάσεων από τις περιφερειακές αρχές στην υλοποίηση και τη χρηματοδότηση του έργου πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Αξιοποιήστε συνδυασμό πηγών χρηματοδότησης (ταμεία της ΕΕ που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού κόστους του έργου και δημόσιους πόρους).
- ✓ Εξασφαλίστε τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του κτιρίου κληρονομιάς εφαρμόζοντας μια καινοτόμο προσέγγιση στην ανακαίνιση, χρησιμοποιώντας φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους, υλικά και τεχνικές, επηρεάζοντας την περαιτέρω καλή συντήρηση του κτιρίου.
- ✓ Συμμετοχή των τοπικών επιχειρήσεων στις εργασίες αποκατάστασης, ενισχύοντας έτσι την τοπική οικονομία.

Οι φυσικές πιέσεις σχετίζονται επίσης με **χωροκατακτητικά φυτά** που μπορεί να προκαλέσουν βλάβη σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς ή να αποτελέσουν απειλή για το εγγενές περιβάλλον που είναι κεντρικό στην κοινοτική κουλτούρα και παράδοση. Οι στρατηγικές για την καταπολέμησή τους περιλαμβάνουν τον έλεγχο, τη διαχείριση και την καταπολέμηση των χωροκατακτητικών φυτών, οι οποίες περιλαμβάνουν την εκρίζωση και την αντικατάσταση με διαφορετικά μη επεμβατικά είδη.

GLENN CANYON-ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΦΥΤΩΝ

Η Εθνική Περιοχή Αναψυχής Glen Canyon (NRA) διατηρεί και προστατεύει 1,2 εκατομμύρια έικρ (σμμ. περίπου 4,86 εκατομμύρια στρέμματα) του Οροπεδίου του Κολοράντο, μια περιοχή που υποστηρίζει ένα πολύπλοκο και εύθραυστο οικοσύστημα και βιοποικιλότητα. Οι φυτοκοινότητες του Glen Canyon επηρεάζονται από σχηματισμούς διαφορετικών διακυμάνσεων στο έδαφος και από τους γεωλογικούς σχηματισμούς που περιορίζουν τη διαθεσιμότητα νερού για όλα τα είδη της περιοχής. Έτσι, σπάνιες πηγές νερού, οι οποίες είναι συχνά κρίσιμης σημασίας για την άγρια ζωή στο Glen Canyon, επηρέασε τη δημιουργία ενός μοναδικού, αλλά εκλεπτυσμένου, διασυνδεδεμένου οικοσυστήματος και συγκεκριμένες φυτοκοινότητες παρέχοντας ένα βίοτοπο για πολλές τοπικά, ενδημικά είδη και την άγρια ζωή του Οροπεδίου Κολοράντο.

Καλύπτοντας λιγότερο από το 0,1% της περιοχής του Glen Canyon, αλλά αντιπροσωπεύοντας την πιο ασυνήθιστη μορφή φυτοκοινότητας, ιδιαίτερης βιοποικιλότητας, που υποστηρίζεται την άνοιξη στο Οροπέδιο του Κολοράντο, είναι οι Κρεμαστοί Κήποι. Εκτός από το γεγονός ότι οι Κρεμαστοί Κήποι υποστηρίζουν περίπου 35 ενδημικά είδη, με περιορισμένες πηγές νερού στο Glen Canyon, αυτοί οι κήποι είναι επίσης επίκεντρο βιοποικιλότητας, με πολλά είδη φυτών και ζώων να εξαρτώνται από αυτούς.

Εκτός από την παγκόσμια κλιματική αλλαγή, η οποία είναι μία απειλή για το συνολικό οικολογικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των κρεμαστών κήπων και άλλα είδη φυτών και ζώων, η χλωρίδα του Glen Canyon NRA απειλείται σήμερα από τα χωροκατακτητικά είδη, ξενικά είδη, τα οποία δεν αποτελούν μέρος της φυσικής οικολογικής κοινότητας του φαραγγιού, όπως ο βρόμος (cheatgrass), ή το ακόμη πιο απειλητικό χωροκατακτητικό χόρτο Ραβέννα που είχε αναπτυχθεί με την πάροδο του χρόνου και άρχισε να αποδομεί το τοπικό οικοσύστημα όπου εισέβαλλε. Αυτό το μη-τοπικό εξωτικό είδος άρχισε να είναι πραγματικά δύσκολο να ελεγχθεί και μεγαλώνοντας αρκετά ψηλά και πλατιά, άρχισε να δημιουργεί κίνδυνο στην άγρια ζωή, απλώς με το να μεγαλώνει γύρω από τα τοπικά φυτά και να καταλαμβάνει το χώρο τους, απειλώντας έτσι τη βιοποικιλότητα του Glen Canyon NRA, ιδιαίτερα τους κρεμαστούς κήπους, αλλά και την άυλη κληρονομιά των ιθαγενών αμερικανικών φυλών που ζούσαν στην περιοχή, αφού τα τοπικά φυτά ήταν πάντα κεντρικά για την κουλτούρα και την παράδοσή τους.

Ο Δρ. Scott Abbella από το Πανεπιστήμιο της Νεβάδα-Λας Βέγκας ξεκίνησε ένα έργο αποκατάστασης στο Glen Canyon National Recreation Area, με στόχο την έρευνα και την καθιέρωση των μεθόδων ελέγχου των χωροκατακτητικών ειδών και των μεθόδων επανα-βλάστησης που βοηθούν στην αποκατάσταση του εγγενούς οικοσυστήματος της περιοχής. Με τη βοήθεια της Υπηρεσίας Εθνικού Πάρκου και του καθηγητή της, Δρ. Abella, ένας Μεταπτυχιακός φοιτητής Ka-Voka Jackson, που προέρχεται από την τοπική φυλή, κάτι που της έδωσε την ευκαιρία να εργαστεί για τη διαφύλαξη της τοπικής, προσωπικής της κληρονομιάς, έχει εργαστεί σε αυτό το έργο, αναπτύσσοντας τις μεθόδους που θα βοηθήσουν στον έλεγχο των χωροκατακτητικών ειδών, και, ταυτόχρονα, τις μεθόδους επανα-βλάστησης που μπορεί να βοηθήσουν την αποκατάσταση των τοπικών πληθυσμών σε περιοχές που αυτά τα χωροκατακτητικά είδη έχουν καταλάβει.

Κύριο μη-τοπικό είδος που αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο του έργου, είναι το χόρτο Ραβέννα. Εκτός από μια μελέτη που εξετάζει σπόρους του χόρτου Ραβέννας με κύριο στόχο να βρεθεί ένας τρόπος για την εξάλειψη αυτού του χωροκατακτητικού μη αυτοφυούς φυτού από την περιοχή, το έργο έχει επίσης ασχοληθεί με τη δημιουργία μεθόδων για τον επιτυχή και αποτελεσματικό έλεγχο του χόρτου Ραβέννα.

Source: www.arizonahighways.com/

Επιπλέον, ο κύριος στόχος του έργου ήταν η τεχνική απομάκρυνση του χόρτου Ravenna από το Glen Canyon, με τη βοήθεια των εθελοντών και των βοηθών της Υπηρεσίας Εθνικού Πάρκου, και η αποκατάσταση των τοπικών φυτοκοινοτήτων. Στη σημερινή κατάσταση της παγκόσμιας αλλαγής του κλίματος, αυτό το έργο αποκατάστασης βοήθησε την περιοχή να είναι σε λογικά φυσική κατάσταση, αποκαθιστώντας τα εγγενή οικοσυστήματα της, αλλά και διατηρώντας ζωντανό τον πολιτισμό και την άυλη κληρονομιά της τοπικής κοινότητας.

www.nps.gov/glca/index.htm

<https://www.unlv.edu/>

Source: www.nps.gov

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Παρακολουθήστε τις αλλαγές στον τόπο/ στοιχείο της κληρονομιάς σας για να εντοπίσετε πιθανές απειλές για το εγγενές περιβάλλον.
- ✓ Συμμετοχή σχετικών εμπειρογνομόνων και επιστημόνων στο έργο αποκατάστασης.
- ✓ Προσδιορίστε τα μέτρα για την καταπολέμηση των αρνητικών επιπτώσεων των φυσικών πιέσεων στην κληρονομιά σας.
- ✓ Ενθαρρύνετε την εθελοντική δέσμευση.
- ✓ Συμμετοχή τοπικών / ιθαγενών πολιτών στην υλοποίηση του έργου καθώς γνωρίζουν και σέβονται το τοπίο και τις αξίες του.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ

Οι κοινωνικές πιέσεις αφορούν κυρίως τον **έλεγχο των επισκεπτών**. Όταν τα στοιχεία της κληρονομιάς δέχονται πολυάριθμους επισκέπτες, κάτι που συμβαίνει συχνά στον τουρισμό, προκύπτουν σοβαρές προκλήσεις, από τη φυσική καταστροφή έως τις μειωμένες εμπειρίες των επισκεπτών. Τότε συνήθως μιλάμε για συνωστισμό και υπερπληθυσμό. Υπάρχουν ειδικές διαδικασίες και πλαίσια διαχείρισης επισκεπτών για τη διευκόλυνση της διαχείρισης των επισκεπτών που προέρχονται από διαφορετικούς τομείς και προσαρμόζονται σε διαφορετικούς τύπους στοιχείων κληρονομιάς, όπως το Φάσμα Ευκαιριών Αναψυχής (ROS), το Φάσμα Ευκαιριών Τουρισμού (Tos), το Φάσμα Ευκαιριών Αστικού Τουρισμού (UTOS), το ECOS, το Φάσμα Πολιτιστικών Ευκαιριών για τον Τουρισμό Αυτοχθόνων (IPCOST), το Φάσμα Ευκαιριών Ερμηνείας (IOS), τα Όρια Αποδεκτής Αλλαγής (LAC), κ.λπ. Η βάση για καθένα από αυτά είναι η έννοια της φέρουσας ικανότητας (CC) που συνεπάγεται τον μέγιστο αριθμό ατόμων που μπορούν να επισκεφθούν ταυτόχρονα ένα στοιχείο κληρονομιάς χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στα φυσικά, οικονομικά και κοινωνικο-πολιτιστικά στοιχεία του τόπου έλξης και χωρίς να υποβαθμίζουν τις εμπειρίες των επισκεπτών.

Εκτός αυτού, πρόσθετα εργαλεία για τη διαχείριση επισκεπτών περιλαμβάνουν τον έλεγχο ροής επισκεπτών και ελέγχου συμφόρησης, τον περιορισμό της επαφής των επισκεπτών με αντικείμενα, την αύξηση των τιμών, την τόνωση επισκέψεων εκτός εποχής, τη διαφοροποίηση των διαδρομών κίνησης επισκεπτών, τη διαφοροποίηση της προσφοράς, τη χρήση τεχνολογίας, την εμπλοκή των επισκεπτών και την εξοικείωση με τους επισκέπτες. Μπορεί να είναι μάλλον απλές, όπως ο καθορισμός φυσικών εμποδίων

μεταξύ επισκεπτών και αντικειμένων (ώστε να περιορίζεται η επαφή τους) ή η χρήση τεχνολογίας για τη διατήρηση και την ερμηνεία της κληρονομιάς.

ΤΟ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙ SCROVEGNI (CAPELLA DEGLI SCROVEGNI) – Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Source: www.iguzzini.com; Author: Cristian Fattinanzi

Η Cappella degli Scrovegni, που χτίστηκε στις αρχές του 14ου αιώνα από τον Enrico degli Scrovegni, αντιπροσωπεύει τον πληρέστερο κύκλο τοιχογραφιών και καλύτερα διατηρημένων τοιχογραφιών από τον Giotto, διάσημο Ιταλό ζωγράφο και αρχιτέκτονα, ο οποίος τοιχογράφησε το παρεκκλήσι μεταξύ 1303 και 1305. Το παρεκκλήσι θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα αριστουργήματα της Δυτικής Τέχνης και, μαζί με άλλα οκτώ ιστορικά μνημεία της Πάδοβας που αντιπροσωπεύουν το σύνολο των έργων του Giotto και των σημαντικών καλλιτεχνών που εμπνεύστηκαν από αυτόν για ολόκληρο τον 14ο αιώνα, περιλαμβάνεται στην πρόταση υποψηφιότητας του "Padova Urbs Picta" - Giotto, το παρεκκλήσι Scrovegni και οι κύκλοι ζωγραφικής του 14ου αιώνα, για τον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Η Capella degli Scrovegni, αντιπροσωπεύει ένα ιστορικό μνημείο και εξαιρετική καλλιτεχνική κληρονομιά παγκόσμιας αξίας και είναι επίσης ένα εξαιρετικό παράδειγμα του πώς η σύγχρονη τεχνολογία μπορεί να είναι ένας κύριος παράγοντας για τη διατήρηση και τη διατήρηση ενός σημαντικού και εύθραυστου στοιχείου κληρονομιάς.

Μετά την απόκτηση του παρεκκλησίου από την πόλη της Πάδοβας το 1880, οι τοιχογραφίες τύγχαναν συνεχώς ιδιαίτερης προσοχής και κατά τη διάρκεια του 19ου και του 20ού αιώνα, πραγματοποιήθηκαν αρκετές ειδικές εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης. Επιπλέον, ένα από τα πρωταρχικά καθήκοντα διαχείρισης αυτής της εύθραυστης κληρονομιάς ήταν η συγκέντρωση των πληροφοριών που απαιτούνταν για τη διατήρηση και τη διατήρηση των τοιχογραφιών. Έτσι, διάφορα στοιχεία για το μικρόκλιμα στο εσωτερικό του κτιρίου, όπως η ποιότητα του εσωτερικού αέρα, οι ρυπογόνοι παράγοντες κ.λπ., έχουν μετρηθεί για να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τις επιδράσεις των εσωτερικών παραμέτρων στη διατήρηση των

τοιχογραφιών και στη συνέχεια να εφαρμόζουν τις κατάλληλες τεχνικές για τη διατήρηση και συντήρηση αυτής της πολύτιμης κληρονομιάς. Εκτός από το μικρόκλιμα, η μεγάλη ροή επισκεπτών αξιολογήθηκε επίσης ως ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει σημαντικά τη διατήρηση των τοιχογραφιών.

Για να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις του μικροκλίματος στις τοιχογραφίες, πραγματοποιήθηκαν εργασίες ανακαίνισης. Η κατασκευή νέας πρόσβασης πρόσβασης, μαζί με την ειδική κλιματιζόμενη αίθουσα αναμονής, η δημιουργία ειδικών συνθηκών φωτισμού, που επιτρέπει τώρα τη ροή επισκεπτών χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στις τοιχογραφίες, και εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της ζωγραφικής. Κατ' ανώτατο όριο γίνονται δεκτά για να εισέλθουν στο παρεκκλήσι, 25 άτομα ανά επίσκεψη. Πριν από την είσοδό τους, πρέπει να περιμένουν 15 λεπτά σε ειδικά διαμορφωμένο κλιματιζόμενο χώρο αναμονής (δηλαδή το χρόνο που απαιτείται για τη σταθεροποίηση του εσωτερικού μικροκλίματος). Ο συνολικός χρόνος για μια επίσκεψη, που επιτρέπεται να δαπανηθεί στο παρεκκλήσι, είναι 15 λεπτά για να μην επηρεαστεί το μικρόκλιμα του κτιρίου και η σημαντική κληρονομιά που φιλοξενεί. Επιπλέον, οι αυτόματες πόρτες πρόσβασης ανοίγουν μόνο μία φορά κατά την είσοδο και την έξοδο, για να επιτρέπουν τη σταθεροποίηση του εσωτερικού μικροκλίματος.

Η Capella degli Scrovegni αντιπροσωπεύει επίσης το πρώτο παγκόσμιο παράδειγμα χρήσης του καινοτόμου σύνθετου συστήματος φωτισμού στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς. Το νέο σύστημα φωτισμού IoT (Internet of Things), που αναπτύχθηκε από την ιταλική εταιρεία iGuzzini Illuminazione, βασίζεται στις νέες τεχνολογίες που έχουν επίσης χρησιμοποιηθεί σε ορισμένα άλλα αντικείμενα πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως το "Ο Μυστικός Δείπνος" του Leonardo da Vinci στο Μιλάνο και αντιπροσωπεύει ένα είδος αντιληπτικής αποκατάστασης της καλλιτεχνικής κληρονομιάς. Με τη χρήση ειδικά σχεδιασμένων αισθητήρων, αυτό το ιδιαίτερα ευφυές σύστημα φωτισμού ρυθμίζει το τεχνητό φως στο συνεχώς μεταβαλλόμενο φυσικό φως, επιτρέποντας την καλύτερη οπτική αντίληψη των έργων τέχνης οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας. Εκτός από την εξασφάλιση στους επισκέπτες της καλύτερης δυνατής οπτικής εμπειρίας, αυτό το σύστημα φωτισμού παρακολουθεί και ελέγχει ποικίλες περιβαλλοντικές παραμέτρους, με στόχο τη διατήρηση και διατήρηση των πολιτιστικών αγαθών. Έτσι, η εγκατάσταση αυτού του καινοτόμου συστήματος φωτισμού είναι ένα πρόσθετο μέτρο, το οποίο εντάσσεται πλήρως στη διαδικασία διατήρησης και συντήρησης αυτής της σημαντικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Δεδομένου ότι ο συνολικός χρόνος που μπορεί να περάσει ένας επισκέπτης στο παρεκκλήσι είναι μόνο 15 λεπτά, δημιουργήθηκε επίσης μια ειδική αίθουσα πολυμέσων για να παρέχει στους επισκέπτες περισσότερες πληροφορίες για τις τοιχογραφίες, αλλά και για την εποχή που έζησε και εργάστηκε ο Giotto. Σημαντική προσοχή έχει δοθεί επίσης στην ερμηνεία της κληρονομιάς και χρησιμοποιούνται διάφορα εργαλεία πολυμέσων, επιτρέποντας στους επισκέπτες να συμμετέχουν ενεργά κατά την επίσκεψη και να βιώσουν εικονικά την ανακατασκευασμένη κληρονομιά.

<http://www.cappelladegliscrovegni.it>

Source: www.expoveneto.it

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Αναγνωρίστε την ευθραυστότητα της κληρονομιάς και εντοπίστε περιοχές και στοιχεία ευάλωτα στις επιπτώσεις υπερπληθών επισκέψεων.
- ✓ Εκτελέστε λεπτομερή ανάλυση της κληρονομιάς (τοποθεσία / αντικείμενο / κ.λπ.) και αναπτύξτε κατάλληλα μέτρα που θα αποτρέπουν τη φυσική υποβάθμιση της κληρονομιάς.
- ✓ Συμμετοχή όλων των σχετικών εμπειρογνομόνων, από διάφορους τομείς, στις εργασίες αποκατάστασης.
- ✓ Χρησιμοποιείστε ΤΠΕ για να επαυξήσετε τις εμπειρίες των επισκεπτών, αλλά και να τους βοηθήσετε να απεικονίσουν και να κατανοήσουν τις σχετικές πτυχές και στοιχεία της κληρονομιάς.

“DETOURISM”: ΤΑΞΙΔΕΨΤΕ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ ΣΑΝ ΝΤΟΠΙΟΣ”

Source: www.veneziaunica.it

Τα πιο επισκέψιμα αξιοθέατα και πόλεις του κόσμου γίνονται θύματα του υπερβολικού τουρισμού που τα μετατρέπει σε τουριστικά θεματικά πάρκα, καταστρέφοντας το τοπικό τους περιβάλλον. Συχνά, οι τουρίστες ξεπερνούν σε αριθμό ακόμη και τους κατοίκους της περιοχής.

Για να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις του *υπερβολικού τουρισμού*, όλο και περισσότεροι προορισμοί επιλέγουν διάφορες λύσεις για την προώθηση μιας ισορροπημένης, βιώσιμης προσέγγισης στον τουρισμό. Μερικά από τα αξιοθέατα της πολιτιστικής κληρονομιάς περιλαμβάνουν ζημιές που προκλήθηκαν από τον *υπερτουρισμό* στα μοντέλα τιμολόγησής τους. Πολλές τοπικές και εθνικές αρχές εφαρμόζουν νομικές διαδικασίες και νομοθεσίες προκειμένου να περιορίσουν τον αριθμό των επισκεπτών στα κύρια αξιοθέατα ή τις πόλεις. Σήμερα, η συνειδητοποίηση της πίεσης που ασκεί ο *υπερτουρισμός* στα πιο επισκέψιμα αξιοθέατα αυξάνεται και ένας βιώσιμος, υγιής και με συνείδηση τουρισμός, αποκτά σταδιακά μεγαλύτερη σημασία στον τουρισμό και τους προορισμούς κληρονομιάς παγκοσμίως.

Η Βενετία, μια από τις πιο επισκέψιμες πόλεις στον κόσμο, υπήρξε θύμα του *υπερτουρισμού* εδώ και χρόνια. Ο πληθυσμός ολόκληρης της περιοχής της Βενετίας έχει μειωθεί σημαντικά. Μεταξύ 2002 και 2007, ο πληθυσμός της Βενετίας μειώθηκε κατά 0,2% και, επιπλέον, ο πληθυσμός της ιστορικής πόλης μειώνεται με σημαντικά ταχύτερο ρυθμό: ενώ αριθμούσε 120 000 κατοίκους το 1980, τώρα ο αριθμός μειώθηκε σε μόλις 60 000. Επιπλέον, σύμφωνα με ορισμένες έρευνες, κατά τη διάρκεια των μηνών αιχμής για τον τουρισμό, υπάρχουν πολύ περισσότεροι τουρίστες από ότι ντόπιοι, στην πόλη της Βενετίας. Ωστόσο, πολλές από τις περιοχές της Βενετίας παρέμειναν σχετικά άθικτες και για τον επισκέπτη υπάρχουν πολλά περισσότερα για να δει στη Βενετία, και όχι μόνο την πλατεία του Αγίου Μάρκου, τη γέφυρα του Ριάλτο ή το Μεγάλο Κανάλι. Ακριβώς αυτό είναι το μήνυμα που προωθεί η Βενετία με την εκστρατεία "Detourism: Ταξιδέψτε τη Βενετία σαν ντόπιος".

Η εκστρατεία Detourism, η οποία υλοποιείται από την πόλη της Βενετίας από το 2014, προτείνει στους ταξιδιώτες να πάνε παραπέρα από τα συνηθισμένα τουριστικά αξιοθέατα, να επισκεφθούν τις γειτονιές μακριά από τα κύρια αξιοθέατα, να βιώσουν την πόλη με νέο τρόπο απομακρυνόμενοι από τα γνωστά τουριστικά μονοπάτια και να ανακαλύψουν τη λιγότερο γνωστή Βενετία. Το μήνυμά διαδίδεται μέσα από διάφορα μέσα ενημέρωσης, προσφέροντας ταξιδιωτικές συμβουλές και συμβουλές για το που να πάνε και τι να δουν στη Βενετία, βιώνοντας το από τοπική και όχι τουριστική άποψη. Η Detourism προτείνει διάφορες αυθεντικές, αληθινές Βενετσιάνικες εμπειρίες και βιώσιμες διαδρομές που οδηγούν στα πολιτιστικά, ιστορικά και φυσικά αξιοθέατα που είναι άγνωστα στους περισσότερους τουρίστες. Ξεκίνησε ως μια σειρά χαρτών, αλλά σήμερα χρησιμοποιεί διάφορα μέσα για να φτάσει στους επισκέπτες της, όπως ένα μηνιαίο online περιοδικό Detourism που μπορεί να μεταφορτωθεί ή να περιηγηθεί στο διαδίκτυο, προτείνοντας ταξιδιωτικές ιδέες και συμβουλές για την ανακάλυψη της μυστικής Βενετίας, ένα εβδομαδιαίο ενημερωτικό δελτίο Detourism που συλλέγει συμβουλές και προτάσεις για την επίσκεψη ασυνήθιστων εκθέσεων τέχνης ή εκδηλώσεων. Λειτουργεί επίσης λογαριασμούς σε κοινωνικά δίκτυα όπως Facebook Instagram, Twitter, Pinterest και Instagram, ενθαρρύνοντας τους ταξιδιώτες να ανακαλύψουν κρυμμένους θησαυρούς της Βενετίας, προωθώντας τον αργό και βιώσιμο τουρισμό.

Η εκστρατεία Detourism είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα για το πώς να νικηθεί ο *υπερτουρισμός* και να εμπνευστούν οι ταξιδιώτες να παραμείνουν εκτός των πολυσύχναστων τουριστικών διαδρομών και να αποτρέψουν την ατέρμονη αύξηση του υψηλού αριθμού επισκεπτών στα "mainstream" τουριστικά αξιοθέατα.

<http://www.veneziaunica.it/en/content/detourism-venezia>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε καινοτόμα εργαλεία για τη διαχείριση των επισκεπτών, προκειμένου να αποφευχθεί η καταστροφή της κληρονομιάς, αλλά και η μειωμένη εμπειρία επισκεπτών
- ✓ Αξιοποιείτε πλήρως τις δυνατότητες της λιγότερο γνωστής κληρονομιάς για να επεκταθούν και σε άλλους χώρους οι ροές επισκεπτών και να τους διευκολύνετε, καταπολεμώντας έτσι τον υπερτουρισμό.
- ✓ Προωθείστε μια ισορροπημένη, βιώσιμη προσέγγιση στον τουρισμό.
- ✓ Δημιουργείστε μία ελκυστική εκστρατεία μάρκετινγκ που θα συμβάλει στην ανάπτυξη μιας νέας επωνυμίας, βασισμένης στη βιώσιμη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Σκεφτείτε καινοτόμα εργαλεία για τον έλεγχο της ροής διαχείρισης ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ.

Μια άλλη κοινή κοινωνική πίεση για χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς αφορά στη **ληλασία**. Ενώ συνήθως τα εθνικά όσο και τα διεθνή νομικά πλαίσια υπάρχουν (π.χ. Σύμβαση της Χάγης για την Προστασία των Πολιτιστικών αγαθών κατά τη διάρκεια Ένοπλων Συγκρούσεων, Σύμβαση της UNESCO για τα Μέσα Απαγόρευσης και παρεμπόδισης της Παράνομης Εισαγωγής, Εξαγωγής και Μεταφοράς Ιδιοκτησίας Πολιτιστικής Περιουσίας, μια σειρά από Ψηφίσματα που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών που καλούν όλα τα Κράτη-Μέλη να απαγορεύσουν την εισαγωγή και το εμπόριο σε μη καταγεγραμμένα αρχαιολογικά και άλλα πολιτιστικά αντικείμενα), δεν έχουν απαραίτητα εμποδίσει πράξεις λεηλασίας. Η χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones) για την καταπολέμηση της λεηλασίας κληρονομιάς και η σάρωση δορυφορικών φωτογραφιών των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς είναι μερικές από τις καινοτόμες μεθόδους που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό.

ΤΟ ΕΡΓΟ GLOBALXPLORER – ΕΝΑ ΝΕΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΗΛΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Το έργο GlobalXplorer^o είναι μια ηλεκτρονική πλατφόρμα η οποία, χρησιμοποιώντας την ισχύ του πλήθους, βοηθά τους αρχαιολόγους στην ανακάλυψη και διατήρηση των ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων, αλλά και για να σταματήσει η λεηλασία κληρονομιάς. Η ιδέα σχεδιάστηκε το 2006, από την Dr. Sarah Parcak, βραβευμένη με το

βραβείο TED, μέλος της National Geographic και πρόεδρο του έργου GlobalXplorer°.

Με τη βοήθεια πολιτών από όλο τον κόσμο, με τη χρήση του Διαδικτύου και υψηλής ανάλυσης δορυφορικές εικόνες, το έργο GlobalXplorer° βοηθά στην καταπολέμηση της λεηλασίας κληρονομιάς και στις νέες αρχαιολογικές ανακαλύψεις. Η αποστολή του έργου είναι να εντοπίσει και να μειώσει τη λεηλασία και την παραβίαση των αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων, επιτρέποντας τη χαρτογράφηση των λεηλασιών και ακόμη και να προβλέψει τις συμπεριφορές των λεηλατών. Εκτός αυτού, ο κύριος στόχος του έργου είναι επίσης να ανακαλύψει και να εντοπίσει νέους αρχαιολογικούς χώρους σε όλο τον κόσμο.

Source: <https://www.csmonitor.com>, © DigitalGlobe

Τώρα, αντί για μερικούς αρχαιολόγους που προσπαθούν να καταπολεμήσουν τη λεηλασία και να προστατεύσουν τους χώρους, χάρη στο έργο GlobalXplorer°, μια παγκόσμια κοινότητα, οποιοσδήποτε πολίτης με σύνδεση στο Διαδίκτυο, ερασιτέχνης ή αρχαιολόγος, μπορεί να συμβάλει σε αυτόν τον αγώνα και τη διατήρηση της πολύτιμης αρχαιολογικής κληρονομιάς του κόσμου. Με αυτή την ηλεκτρονική πλατφόρμα, προσβάσιμη σε όλους, και δορυφορικές εικόνες υψηλής ανάλυσης, το παγκόσμιο κίνημα πολιτών μπορεί να σταματήσει και να μειώσει τη λεηλασία, καθώς επίσης να εμπνεύσει τους ανθρώπους να γίνουν λογικοί για την κληρονομιά τους και να ενδιαφέρονται για την αρχαιολογία.

Στην ιστοσελίδα GlobalXplorer, υπάρχει ένα σύντομο εκπαιδευτικό υλικό που δημοσιεύθηκε, εξηγώντας τη χρήση της πλατφόρμας και εμφανίζονται μια δορυφορική εικόνα υψηλής ανάλυσης, όπου μπορούν να εντοπίσουν τα σημάδια της λεηλασίας, αν έχουν οποιαδήποτε, αλλά και τους αρχαιολογικούς αν υπάρχουν. Η συνεργασία των TED, National Geographic και Digital Globe, η οποία οδήγησε στο έργο GlobalXplorer^o, παρέχει τη δορυφορική εικόνα καταμετρημένη σε τετράγωνα, επιτρέποντας τον εντοπισμό αποδεικτικών στοιχείων λεηλασίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ομάδας GlobalXplorer, το έργο τους βοήθησε μέχρι στιγμής να εντοπιστούν 17 πιθανές πυραμίδες, εκτός από 3.100 πιθανούς ξεχασμένους οικισμούς και 1.000 πιθανούς χαμένους τάφους στην Αίγυπτο. Επιπλέον, με αυτές τις τεχνικές, έκαναν επίσης μερικές σημαντικές ανακαλύψεις στον κόσμο των Βίκινγκ και στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

www.globalxplorer.org

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε καινοτόμες λύσεις για την παρακολούθηση χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Χρησιμοποιείτε νέες τεχνολογίες για την καταπολέμηση της λεηλασίας κληρονομιάς, καθώς και για την επιστημονική έρευνα και τη διατήρηση της κληρονομιάς.
- ✓ Ευαισθητοποιήστε τους νέους στην αρχαιολογία με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής, διαδίδοντάς τους έτσι πληροφορίες με ελκυστικό τρόπο.
- ✓ Χρησιμοποιήστε τη δύναμη του πλήθους για να διατηρήσετε την κληρονομιά.

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ;

Η πολιτιστική κληρονομιά συχνά ενσταλάζει υπερηφάνεια στην τοπική κοινότητα, καθώς αποτελεί έκφραση της ταυτότητάς τους. Σε όλη την ιστορία, ωστόσο, υπάρχουν πολλά παραδείγματα κατάχρησης αυτού του ευγενούς γεγονότος. Έτσι, η πολιτιστική κληρονομιά χρησιμοποιήθηκε ως πηγή πολιτικής χειραγώγησης ή χαρακτηρίστηκε ως **ανεπιθύμητη** λόγω του αποικιακού της παρελθόντος, διασύνδεσης με δικτάτορες κάτι που συχνά οδηγεί

σε βλάβη ή παραμέληση αυτών των στοιχείων κληρονομιάς. Η ανταπόκριση σε αυτού του είδους τις πιέσεις συνήθως περιλαμβάνει εκστρατεία ευαισθητοποίησης και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, αλλά μπορεί να απαιτήσει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για να έχει αποτελέσματα. Επίσης, μια αποτελεσματική λύση θα μπορούσε να είναι η εμπλοκή ενός εξωτερικού και αμερόληπτου εμπειρογνώμονα για να διατηρηθεί ζωντανή η κληρονομιά.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ - ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Το σημερινό μουσείο της Γιουγκοσλαβίας είναι «ένας ανοιχτός θεσμός που ενθαρρύνει διαφορετικούς παράγοντες να αντιλαμβάνονται ενεργά το παρόν με σύγχρονη ερμηνεία του παρελθόντος». Με την αποστολή να αποτελεί τόπο ανοιχτού διαλόγου, είναι ο μόνος θεσμός που διατηρεί μια μνήμη του Γιουγκοσλαβικού παρελθόντος και διαφυλάσσει την κοινή κληρονομιά της Γιουγκοσλαβίας, ανταποκρινόμενος στις προκλήσεις των βαθιά ριζωμένων απόψεων και προκαταλήψεων γι' αυτό, μέσω των διαφόρων προγραμμάτων, έργων και δραστηριοτήτων του.

Το Μουσείο της Γιουγκοσλαβίας πήρε το σημερινό του όνομα στα τέλη του 2016, είκοσι χρόνια μετά την ίδρυση του προηγούμενου Μουσείου Γιουγκοσλαβικής ιστορίας (το 1996) με συγχώνευση του μνημειακού Κέντρου "Γιόσιπ Μπροζ Τίτο" και του Μουσείου της επανάστασης των Γιουγκοσλαβικών Εθνών και των εθνοτικών μειονοτήτων, τα οποία έπαψαν να υπάρχουν. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, λόγω του πολέμου μεταξύ των πρώην Γιουγκοσλαβικών δημοκρατιών, αυτά τα δύο μουσεία έγιναν ανεπιθύμητη κληρονομιά, ένα βάρος για το παρελθόν που έπρεπε να τεθεί στο ράφι και να ξεχαστεί. Επιπλέον, ο πόλεμος δημιούργησε σε όλες τις πρώην γιουγκοσλαβικές δημοκρατίες, την ατμόσφαιρα όπου η κληρονομιά και η ιστορία της Γιουγκοσλαβίας επιδεινώνονται συνεχώς, είτε καταστρέφοντας και αγνοώντας την υλική κληρονομιά της, είτε διαγράφοντας τα ίχνη μιας κοινής άυλης κληρονομιάς. Έτσι, το Μουσείο Γιουγκοσλαβικής ιστορίας υποτίθεται ότι είναι ένα άλλο μέρος για την αποθήκευση των ανεπιθύμητων, παλαιών πραγμάτων.

Με το διορισμό του νέου διευθυντή του μουσείου, προερχόμενου από τον τομέα των ΜΚΟ, έγιναν πολλές σημαντικές αλλαγές στην αποστολή του μουσείου, με στόχο το μουσείο να γίνει μια κοινή πλατφόρμα ανταλλαγής ιδεών και γνώσεων σε περιφερειακό επίπεδο, που να αντιπροσωπεύει τη μη ιδεολογική παρουσίαση της Γιουγκοσλαβικής ιστορίας, αλλά περισσότερο ένα χώρο συζήτησης για τη Γιουγκοσλαβική κληρονομιά, μέσω περιοδικών εκθέσεων, συζητήσεων, εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κ.λπ. Οι εργασίες για τη μόνιμη έκθεση ξεκίνησαν το 2009, με το έργο «*Το Νέο Παλιό Μουσείο*», ξεκινώντας μια διαδικασία επαναπροσδιορισμού του Μουσείου. Συνεχίστηκε με τη δημιουργία της έκθεσης «*Γιουγκοσλαβία από την Αρχή μέχρι το Τέλος*» το 2012, αντιπροσωπεύοντας την άποψη για την εξέλιξη της Γιουγκοσλαβίας από την άποψη των

ιστορικών από τις πρώην Γιουγκοσλαβικές χώρες. Το έργο «100 χρόνια από τη Δημιουργία της Γιουγκοσλαβίας» το 2015, επικεντρώθηκε στην έρευνα μουσειακών συλλογών και την ίδρυση του Εργαστηρίου του Μουσείου της Γιουγκοσλαβίας το 2017.

Η νέα, μόνιμη έκθεση αναμένεται να παρουσιαστεί το 2020, αντιπροσωπεύοντας 10 φαινόμενα ως πλαίσιο για την κατανόηση όλων των φάσεων της ύπαρξης της Γιουγκοσλαβικής κληρονομιάς, με στόχο να επιστήσει την προσοχή στην πολυπλοκότητά της, αλλά και στους κινδύνους πιθανού εκτοπισμού και χειραγώγησης αυτής της κληρονομιάς. Παρόλο που το πρώην Μουσείο Γιουγκοσλαβικής Ιστορίας υποτίθεται ότι θα παρέμενε απλώς ένα ξεχασμένο μέρος, με την ανεπιθύμητη ιστορία να είναι επιθυμητό να διαγραφεί από άγνοια, το έργο του Μουσείου της Γιουγκοσλαβίας αποτελεί παράδειγμα επιθυμίας για συμφιλίωση, με την αφήγηση μίας ιστορία κληρονομιάς με τρόπο που υιοθετεί μια προσέγγιση μικρής ευθύνης που δε θα έπρεπε σε καμία περίπτωση να δίνει αφορμές για την κριτική του.

www.muzej-jugoslavije.org

Source: www.muzej-jugoslavije.org

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Ενθαρρύνετε το διάλογο μεταξύ όλων των μερών που σχετίζονται με την κληρονομιά που παρουσιάζετε.
- ✓ Συμμετοχή εμπειρογνομόνων από διάφορους τομείς (π.χ. ΜΚΟ) στη διαχείριση κληρονομιάς/μουσείου, παρέχοντας μια διαφορετική προοπτική για τη στρατηγική ανάπτυξη και μια αποστολή του ιδρύματος, εστιάζοντας στην κοινωνική του ευθύνη.
- ✓ Σκεφτείτε έναν τρόπο με τον οποίο το ίδρυμά σας μπορεί να συμβάλει σε έναν ειρηνικό διάλογο, χρησιμοποιώντας τη δικτύωση και τη συμμετοχική προσέγγιση.
- ✓ Διοργανώστε εκδηλώσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την ιστορική κληρονομιά, την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις υπάρχουσες και βαθιά ριζωμένες προκαταλήψεις σε μια κοινωνία.
- ✓ Χρησιμοποιήστε μια μη-ιδεολογική παρουσίαση της ιστορίας, παρέχοντας μια πλατφόρμα για συζήτηση.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ - ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΖΩΝΤΑΝΗΣ

Το κομμουνιστικό καθεστώς ήταν παρόν στην πρώην Τσεχοσλοβακία για σαράντα χρόνια, σηματοδοτώντας έντονα την καθημερινή ζωή των πολιτών και κυριαρχώντας σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας. Από το Κομμουνιστικό πραξικόπημα το Φεβρουάριο του 1948 μέχρι την Βελούδινη Επανάσταση το 1989, η Τσεχοσλοβακία κυβερνήθηκε από το Κομμουνιστικό Κόμμα της Τσεχοσλοβακίας. Κατά την κομμουνιστική εποχή, χιλιάδες Τσεχοσλοβάκοι στάλθηκαν σε φυλακές, στρατόπεδα εργασίας ή ορυχεία, για διάφορα αδικήματα «κατά του καθεστώτος».

Ενώ αντιπροσωπεύει ένα είδος ανεπιθύμητης κληρονομιάς για το μεγαλύτερο μέρος του τσεχικού πληθυσμού, ένας Αμερικανός επιχειρηματίας και πρώην φοιτητής πολιτικών επιστημών, ο Γκλεν Σπάικερ, είδε στον κομμουνισμό τη δυνατότητα να ανοίξει το μουσείο που θα διαφυλάξει την ιστορική κληρονομιά της χώρας, επισημαίνοντας μια σημαντική περίοδο στην ιστορία της Τσεχοσλοβακίας και έτσι να κρατήσει ζωντανή την κληρονομιά τους, αν και το κομμουνιστικό καθεστώς αντιπροσωπεύει τη σκοτεινή εποχή της χώρας.

Σύμφωνα με τον κ. Spicker, το μουσείο δεν αντιπροσωπεύει τον εορτασμό του κομμουνισμού, αλλά παρέχει μια υποδηλωτική άποψη για διάφορες πτυχές της ζωής στην κομμουνιστική εποχή της Τσεχοσλοβακίας, με κύρια έμφαση στο ολοκληρωτικό καθεστώς που κυβέρνησε τη χώρα από το 1948 μέχρι το 1989. Η μόνιμη έκθεση περιλαμβάνει πρωτότυπα αντικείμενα, γνήσια χειροποίητα αντικείμενα, αρχαιακή φωτογραφία, έργα τέχνης, ιστορικά έγγραφα και διάφορες εγκαταστάσεις που εκτίθενται στις ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες του μουσείου.

www.muzeumkomunismu.cz

Source: www.muzeumkomunismu.cz

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σκεφτείτε πρώτα την κληρονομιά. Κατανοήστε την κληρονομιά ως μέρος της ιστορίας ενός έθνους, σημαντικό να διαφυλαχθεί ως ίχνος του ανθρώπινου πολιτισμού.
- ✓ Να συμμετάσχουν εξωτερικοί, αμερόληπτοι εμπειρογνώμονες για να ερμηνεύσουν την κληρονομιά από μη-ιδεολογική άποψη.
- ✓ Χρησιμοποιείστε καινοτόμες προσεγγίσεις στην ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΙΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ;

ΚΑΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

Η κακή συντήρηση ενός στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς, επηρεάζει πρώτα την αισθητική του αξία, αλλά έχει επίσης αντίκτυπο στις επιστημονικές, εκπαιδευτικές, οικονομικές και πρακτικά όλες τις άλλες αξίες του. Η απάντηση σε αυτή την πρόκληση αφορά στην απασχόληση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, τη χρήση κατάλληλων υλικών και τεχνικών, αλλά και επαρκείς πόρους για τη διατήρηση και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

MARIËNBURG: ΠΩΣ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

Λόγω της αυξανόμενης εκκοσμίκευσης που έχει γίνει σήμερα όλο και εντονότερο φαινόμενο σε όλο τον κόσμο, η συντήρηση των κτιρίων θρησκευτικής κληρονομιάς έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Κάτω Χωρών. Έτσι, μεγάλο μέρος των (πρώην) θρησκευτικών κτιρίων στην Ολλανδία έγινε βάρος για μια πόλη και αναζητήθηκαν διάφορες λύσεις για την προσαρμοστική επαναχρησιμοποίησή τους. Μία από αυτές τις περιπτώσεις ήταν το πρώην μοναστηριακό συγκρότημα Mariënburg στο Δήμο 's-Hertogenbosch. Δεδομένου ότι δε χρησιμοποιείται πλέον ως μοναστήρι, ο Δήμος αναζητούσε μια κατάλληλη λύση για τη διαφύλαξη αυτής της πολύτιμης αρχιτεκτονικής παραδοσιακής κληρονομιάς, αντί να την κατεδαφίσει.

Το κτίριο αντιπροσωπεύει ένα τέλειο παράδειγμα ολλανδικής γοθτικής αρχιτεκτονικής αναγέννησης και είναι το πρώτο κτίριο του αρχιτέκτονα Hubert van Groenendaal που στη συνέχεια εξειδικεύτηκε στην Καθολική θρησκευτική αρχιτεκτονική.

Ο Δήμος "s-Hertogenbosch εξέτασε τη δυνατότητα συντήρησης του κτιρίου, με

παράλληλο επαναπροσδιορισμό του στις τρέχουσες ανάγκες. Από τον επαναπροσδιορισμό αυτού του πολύτιμου πολιτιστικού αγαθού, που φιλοξενεί μια σχολή μεταπτυχιακών σπουδών, σε συνδυασμό με την στέγαση των φοιτητών στο κτίριο, το έργο όχι μόνο επέτρεψε τη διατήρηση της πολύτιμης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και την αποκατάσταση και τη μακροπρόθεσμη συντήρηση του κτιρίου, αλλά επίσης βοήθησε να αναζωογονηθεί ένα μέρος της πόλης, φέρνοντας φοιτητές, προσφέροντας δυνατότητες για την αναζωογόνηση της γειτονιάς και επίσης επηρέασε το γύρω αστικό τοπίο (για παράδειγμα, με την προσθήκη φοιτητικής κουλτούρας στην πόλη). Με αυτόν τον τρόπο, εστιάζοντας στην αστική αναζωογόνηση μέσω του επαναπροσδιορισμού ενός πρώην θρησκευτικού οχυρού, το έργο ανταποκρίθηκε στις τρέχουσες ανάγκες της πόλης και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ταυτόχρονα διασφάλισε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και βιωσιμότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς του, διατηρώντας ένα εμβληματικό κτίριο της πόλης για τις μελλοντικές γενιές. Επιπλέον, με την επανένταξη μιας πρώην κλειστής περιοχής στον αστικό ιστό, αυτό το στοιχείο κληρονομιάς γίνεται πιο απτό για τις τοπικές κοινότητες.

Η ανάπλαση του μοναστηριακού συγκροτήματος είχε ισχυρό αντίκτυπο στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, την προστασία του ίδιου του κτιρίου, τη διατήρηση μιας σημαντικής δομημένης κληρονομιάς, καθώς και την ανάδειξη (κρυφών) ιστορικών στοιχείων και πιθανών αποκαταστάσεων ως μέσου διαμόρφωσης τοπίου (place-making). Η αισθητική του κτιρίου, ένα τέλειο παράδειγμα ολλανδικής γοθικής αρχιτεκτονικής αναβίωσης, διατηρείται πλέον καλά μέσα στο νέο σχέδιο. Επιπλέον, με την αποτελεσματικότερη χρήση του χώρου και την προσθήκη νέων συστημάτων θέρμανσης, καθώς και την καλύτερη μόνωση, μειώνονται περαιτέρω οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του κτιρίου.

Η ανάπλαση του ίδιου του Mariënborg, ενσωματώθηκε σε έγγραφα πολιτικής, όπως σχέδια πόλης και το όραμα κληρονομιάς της πόλης. Με μία ευρύτερη προσέγγιση, η ανάπλαση είναι σε αρμονία με το πλαίσιο (και τις πολιτικές) των δυνατοτήτων και προκλήσεων που φέρνει στο τραπέζι η εκκοσμίκευση της Ολλανδικής κοινωνίας, το οποίο οδηγεί σε ερωτήματα σχετικά με την προσαρμοστική επανάχρηση της θρησκευτικής κληρονομιάς.

www.bouwenaandenbosch.nl/projecten/marienburg

www.bezoekdenbosch.nl/nl/wat-te-doen/uitagenda-verzicht/2272138344/rondleidingen-op-marienburg-campus

www.monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/522423

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Χρησιμοποιείτε καινοτόμες προσεγγίσεις για την ανάπλαση της κληρονομιάς με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διατήρηση και την αποκατάσταση των αξιών της κληρονομιάς, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη μακροπρόθεσμη αξιοποίησή της.
- ✓ Σκεφτείτε τη δυνατότητα να επαναπροσδιορίσετε τη θρησκευτική κληρονομιά ώστε να ταιριάζει στις τρέχουσες ανάγκες της πόλης και της κοινότητας.
- ✓ Σκεφτείτε πώς ο επαναπροσδιορισμός των θρησκευτικών κτιρίων μπορεί να συμβάλει στην κοινωνική συνιστώσα της περιοχής.

ΠΕΤΡΟΜΥΛΟΙ ΚΡΑΣΙΟΥ ΣΤΟ VALRAÇOS-ΔΙΑΤΗΡΗΜΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η περιοχή Trás-os-Montes είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα της κουλτούρας του αμπελώνα που χρονολογείται από την εποχή του ρωμαϊκού πολιτισμού. Οι μεγάλοι μύλοι οίνου, στα οποία η οινοποίηση γινόταν με συγκεκριμένες τεχνικές, χτίστηκαν στους γρανιτένιους βράχους και σχημάτισαν ένα μοναδικό τοπίο πολύτιμης ιστορικής αξίας. Η περιοχή αυτή περιλαμβάνει περίπου 130 πετρώδεις μύλους οίνου, όπου γινόταν η οινοποίηση και τα οποία εξακολουθούν να διατηρούνται καλά, σύμφωνα με τα στοιχεία του Συμβουλίου του Valraços. Καταβλήθηκαν πολλές προσπάθειες, προκειμένου να διατηρηθεί ένα τόσο ιδιόμορφο τοπίο με μία τόσο εξαιρετική κληρονομιά, και παράλληλα να αυξηθεί η συνειδητοποίηση των σημαντικών ιστορικών και αρχαιολογικών αξιών της.

Το πρώτο βήμα για την υλοποίηση αυτού του έργου ήταν ο εντοπισμός και η καταγραφή όλων των μύλων οίνου της περιοχής και ακολούθως ενέργειες για τη συντήρηση και διατήρηση των γύρω τοπίων, επιτρέποντας παράλληλα τη χρήση τους από άποψη τουριστικής αξιοποίησης. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η διάρκεια στο χρόνο τους, προσδιορίστηκαν τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας των μύλων οίνων όσον αφορά στις αρχικές δομές τους. Επιπλέον, η διατήρηση μιας τέτοιας ιδιαίτερης κληρονομιάς και η αναζωογόνηση του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των πέτρινων μύλων οίνου, απαιτούσαν μια ολοκληρωμένη διαχείριση, με τη συμμετοχή διαφόρων φορέων και φορέων από διαφορετικούς τομείς εμπειρογνωμοσύνης.

Η διαδικασία αποκατάστασης συντονίστηκε τοπικά από το Δήμο Valraços και από το τέλος του 2018, η Ένωση LARUP (Πορτογαλική Ένωση Πέτρινων Μύλων Οίνου), που ιδρύθηκε με συγκεκριμένο σκοπό τη διαφύλαξη, διατήρηση και διαχείριση αυτού του είδους κληρονομιάς που βρίσκεται στην Πορτογαλία. Έτσι, η διαχείριση του χώρου και η διατήρηση και αξιοποίηση των πόρων γίνεται πλέον σε συντονισμό με την LARUP και με ένα σχετικό ερευνητικό & ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα που συμμετέχει επίσης στη διαδικασία αναζωογόνησης, παρέχοντας επιστημονική εμπειρογνωμοσύνη.

Ένας μεγάλος αριθμός από τα μύλους οίνου βρίσκονται σε ιδιωτική ιδιοκτησία, κάτι που κάνει τους ιδιοκτήτες τους αναπόσπαστο μέρος αυτής της ζωντανής κληρονομιάς. Έτσι, η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των ιδιοκτητών των μύλων οίνου για τη σημαντικότητα και τις οικονομικές δυνατότητες αυτής της κληρονομιάς τους εμπλέκει στις διαδικασίες αξιοποίησης και τους μετατρέπει σε πρεσβευτές της πολιτιστικής τους κληρονομιάς, κάτι που είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία και τη βιωσιμότητα του έργου.

Ένας από τους στόχους του Δήμου, εκτός από τη διατήρηση αυτής της μοναδικής υλικής κληρονομιάς, είναι επίσης η διαφύλαξη μιας πολύτιμης άυλης κληρονομιάς της

οινοποίησης στους μύλους οίνου και η αύξηση της προβολής και συνειδητοποίησης αυτού του ιδιόμορφου αμπελουργικού τοπίου. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, οι οινοπαραγωγοί κάνουν και πάλι τη διαδικασία της οινοποίησης σε αυτούς τους παλιούς μύλους οίνου, διατηρώντας παράλληλα τις παραδοσιακές τεχνικές. Επιπλέον, υπάρχει μια συνεχής διαδικασία ετικετοποίησης των οίνων που παράγονται με αυτόν τον τρόπο, στους πέτρινους μύλους, χρησιμοποιώντας τις προγονικές τεχνικές. Με αυτόν τον τρόπο, οι τοπικοί οινοπαραγωγοί γίνονται πρεσβευτές αυτής της άυλης κληρονομιάς και διασφαλίζεται η αειφορικότητα και η οικονομική βιωσιμότητα.

Προκειμένου να αυξηθεί η προβολή αυτού του τόπου πολιτιστικής κληρονομιάς, πραγματοποιήθηκαν και άλλες δραστηριότητες, όπως η οργάνωση του Εθνικού Συνεδρίου, η δημιουργία μιας τουριστικής διαδρομής, συμπεριλαμβανομένης της επίσκεψης του τόπου, η αναδημιουργία των παλαιών τεχνικών οινοποίησης,. Οι δράσεις αυτές μπορούν να ενισχύσουν τις οικονομικές συναλλαγές που συνδέονται με την παραγωγή οίνου και να αυξήσουν την ελκυστικότητα της περιοχής, υπάρχει ωστόσο η ανάγκη για ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο διαχείρισης που θα προβλέπει όλες τις δράσεις προκειμένου να αξιοποιηθεί αυτή η κληρονομιά ως καταλύτης για την τουριστική ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα θα καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα για τη διαφύλαξη της και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.

<https://valpacos.pt/pages/556>

<https://www.facebook.com/lagaresrupestres>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Προσδιορίστε όλα τα στοιχεία της κληρονομιάς και συγκεκριμενοποιήστε μέτρα για τη διατήρησή τους.
- ✓ Εφαρμόστε ολοκληρωμένη προσέγγιση διαχείρισης, με τη συμμετοχή διαφορετικών φορέων από όλους τους σχετικούς τομείς εμπειρογνωμοσύνης.
- ✓ Ξεκινήστε τη δημιουργία της περιφερειακής ή Εθνικής Ένωσης με στόχο τη διατήρηση του συγκεκριμένου τύπου κληρονομιάς που ασχολείστε ή συνδεθείτε με αυτό εάν ήδη υπάρχει.
- ✓ Ευαισθητοποιήστε την τοπική κοινωνία για την αξία της κληρονομιάς τους.
- ✓ Αναδημιουργήστε τις αρχαίες τεχνικές ή παραδόσεις.
- ✓ Δημιουργήστε ένα μοναδικό εμπορικό σήμα και πιστοποιήστε την προέλευση και την ποιότητα των προϊόντων.

ΥΠΕΡΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Αυτή η πρόκληση έχει άμεση επίπτωση στη φυσική βιωσιμότητα του περιουσιακού στοιχείου και στην αξία του για την τοπική κοινότητα, ωστόσο υπάρχουν σχετικά εύκολες λύσεις, με τα κατάλληλα εργαλεία διαχείρισης μεγάλου αριθμού επισκεπτών (βλ. - Κοινωνικές πιέσεις).

ΧΡΗΣΗ ΨΕΥΔΩΝ Ή ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι ανεπαρκώς εκτελούμενες ερευνητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με ένα στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να οδηγήσουν στην ανάδειξη και προβολή εσφαλμένων ιστορικών δεδομένων που σχετίζονται με μια τοποθεσία πολιτιστικής κληρονομιάς, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει την επιστημονική και εκπαιδευτική της αξία. Ταυτόχρονα, μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομική της αξία, καθώς υποτιμά τις γνώσεις των επισκεπτών, επηρεάζοντας έτσι την εμπειρία που βιώνεται σε αυτήν. Απαιτείται διεξοδική έρευνα για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης.

Μερικές φορές, τα λανθασμένα δεδομένα χρησιμοποιούνται εσκεμμένα για σκοπούς πολιτικής χειραγώγησης. Συνήθως, η ίδια η αγορά ρυθμίζει αυτή την κατάχρηση δεδομένων.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Ή ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Μερικές φορές τα στοιχεία κληρονομιάς χρησιμοποιούνται για οικονομικά οφέλη, οργανώνοντάς τα (συνήθως) για τους τουρίστες, με τρόπο που συχνά θέτει σε κίνδυνο την πολιτιστική/ιστορική τους αξία καθώς και την αυθεντικότητά τους. Η αυθεντικότητα μπορεί να είναι μια εξαιρετικά δύσκολη έννοια που πρέπει να διαχειριστούμε, δεδομένου ότι ποτέ δεν μπορεί να είμαστε απόλυτα σίγουροι για την πρωτοτυπία καθώς μέσα στο πέρασμα του χρόνου, είναι πολύ πιθανό ότι νέα στοιχεία έχουν προστεθεί σε ένα αρχικό στοιχείο κληρονομιάς. Έτσι, η αυθεντικότητα δε συνεπάγεται μια στατική, αντικειμενική κατάσταση, αλλά γίνεται μια διαδικασία διαπραγμάτευσης (Simonicca, 1997). Ο αυθεντικός πολιτισμός δεν είναι αυτός που είναι εντελώς αμετάβλητος, κάτι που πρακτικά είναι αδύνατο, αλλά εκείνος που έχει την ικανότητα να προσαρμόζεται κατάλληλα σε μια συγκεκριμένη περίοδο και κοινότητα (Duggan, 1997).

Ο ρόλος των ερευνητών, η ευαισθητοποίηση και οι εκπαιδευτικές εκστρατείες, καθώς και η αξιοποίηση κατάλληλων μηχανισμών χρηματοδότησης που θα δώσουν μια επιπλέον ευκαιρία για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα ένα αυθεντικό και ποιοτικό προϊόν που σχετίζεται με την κληρονομιά, κρίνονται ως απαραίτητα.

ΤΟ ΟΙΚΟ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΑΤΑΝΑ - ΖΩΝΤΑΝΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ROVINJ

Το Οικο-μουσείο Batana, μοναδικό στην Αδριατική και τη Μεσόγειο, είναι αφιερωμένο στην υλλική και άυλη θαλάσσια κληρονομιά και πολιτιστική ταυτότητα του Rovinj, μιας πόλης στη δυτική ακτή της Ίστρια της Κροατίας. Με τη μοναδική προσέγγισή της στη διατήρηση της συνολικής υλικής και μη υλικής κληρονομιάς του Rovinj, που ξεκίνησε από την τοπική κοινότητα και βασίστηκε σε αναπτυξιακά έργα που έχουν υλοποιηθεί με την πάροδο των ετών σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες από την οικο-μουσειολογία, το 2016 συμπεριλήφθηκε στο *Μητρώο Καλών Πρακτικών Διασφάλισης για τη διατήρηση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς του κόσμου*, της UNESCO.

Αυτό το μοναδικό οικο-μουσείο είναι αφιερωμένο στην προστασία, τη διαφύλαξη, την ερμηνεία, την παρουσίαση, την αναδημιουργία και την επικοινωνία της υλικής και άυλης κληρονομιάς της πόλης, συμπεριλαμβανομένης της χειροτεχνίας της *batana*, ενός παραδοσιακού ξύλινου σκάφους, παραδοσιακών τραγουδιών που ονομάζονται *bitinadas*, τοπικού λόγου, κατασκευής διαφόρων παραδοσιακών χρηστικών αντικειμένων και άλλων παραδοσιακών αξιών. Ένας από τους κύριους στόχους του μουσείου είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με το σημαντικό ρόλο που έχει η *batana* στον

διαπολιτισμικό διάλογο με άλλες κοινότητες σκαφών στην Αδριατική και τη Μεσόγειο και τη συμβολή της στη διατήρηση της παγκόσμιας ναυτικής κληρονομιάς και στη διατήρηση και αναζωογόνηση αυτής της πολύτιμης ναυπηγικής παράδοσης.

Προκειμένου να διατηρηθεί η παράδοση της ντόπιας παραδοσιακής ζωής του τοπικού πληθυσμού με τη *batana*, το οικο-μουσείο, με την υποστήριξη της πόλης Rovinj, υποστηρίζει την κατασκευή νέων σκαφών *batana*, χρησιμοποιώντας τις ίδιες δεξιότητες και μεθόδους που έχουν χρησιμοποιηθεί εδώ και αιώνες, εκείνες που είναι εγγεγραμμένες στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Δημοκρατίας της Κροατίας. Κατά τη διάρκεια της ναυπηγικής διαδικασίας, οι παραδοσιακές δεξιότητες και το καλαφάτισμα δημιουργούνται εκ νέου, χωρίς τη βοήθεια οποιωνδήποτε σύγχρονων εργαλείων. Με αυτόν τον τρόπο, ένα πολύτιμο ναυπηγημένο σκάφος, το οποίο έχει περάσει από γενιά σε γενιά εδώ και αιώνες, διατηρείται καλά και η *batana* γίνεται σύμβολο του Rovinj, αντιπροσωπεύοντας έναν μοναδικό δεσμό που συνδέει την τοπική κοινότητα, τους πολίτες του Rovinj με τη ζωντανή θαλάσσια κληρονομιά τους.

www.batana.org

Source: www.batana.org

Source: © Roberta F., CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4813791>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Κατανοήστε τη σημασία της άυλης κληρονομιάς και τη διασύνδεσή της με τον φυσικό τόπο (στην περίπτωση αυτή μια πόλη του Ρονίνι) και την πολιτιστική της ταυτότητα.
- ✓ Εμπλέξτε τις τοπικές αρχές στη διαδικασία αποκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ευαισθητοποιώντας τους για τις δυνατότητες οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της πόλης, κερδίζοντας έτσι τη συνεχή υποστήριξή τους.
- ✓ Η αποκατάσταση της άυλης κληρονομιάς μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την ανάπτυξη ενός μεγαλύτερου πολιτιστικού προϊόντος (π.χ. άνοιγμα οικολο-μουσείου).
- ✓ Αναγνωρίστε πώς οι παραδόσεις συνδέονται με την τοπική κοινότητα, ενισχύοντας την αίσθηση της υπερηφάνειας και της ταυτότητας.
- ✓ Χρησιμοποιήστε τις δυνατότητες της κληρονομιάς για να αναγνωριστεί ως σημαντική κληρονομιά του κόσμου.
- ✓ Εμπλέξτε την τοπική κοινότητα στις δραστηριότητες του μουσείου, επιτρέποντας έτσι τη μετάδοση γνώσεων και δεξιοτήτων σε άλλες γενιές, επηρεάζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της κληρονομιάς.
- ✓ Χρησιμοποιήστε ένα στοιχείο κληρονομιάς για να δημιουργήσετε μία ταυτότητα τόπου (place branding), προσελκύοντας νέους επισκέπτες, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη.
- ✓ Χρησιμοποιήστε την άυλη κληρονομιά για να αυξήσετε την ελκυστικότητα ενός προορισμού.
- ✓ Εμπλέξτε τους πολίτες, τεχνίτες και φορείς διαφορετικών τοπικών παραδόσεων για την εξασφάλιση της αυθεντικής παρουσίασης και αποκατάστασης της κληρονομιάς.

ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΝΑΔΙΚΟΤΗΤΑ

Αυτή η πρόκληση συνδέεται συχνά με καταχωρημένα πολιτιστικά αγαθά. Το γεγονός ότι ένα πολιτιστικό αγαθό έχει καταχωρηθεί σε επίσημο κατάλογο, πρέπει να ενσταλάξει μια αίσθηση υπερηφάνειας και να ενισχύσει τις εκπαιδευτικές, οικονομικές και κοινοτικές αξίες του. Ωστόσο, μερικές φορές έχει αρνητικές επιπτώσεις σε τοπικές κοινότητες δημιουργώντας αντιπαλότητες και ζήλιες μεταξύ τους. Και πάλι, οι εκστρατείες

ευαισθητοποίησης και οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες μπορεί να αποδειχθούν αρχές που ανταποκρίνονται σε αυτή την πρόκληση παρουσιάζοντας ευκαιρίες που αναπτύσσονται για όλους, μέσω προγραμμάτων συνεργασίας, ευκαιριών απασχόλησης και περιφερειακής ανάπτυξης γενικότερα.

ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Συχνά συμβαίνει ότι οι πολίτες δεν γνωρίζουν το γεγονός ότι η κληρονομιά τους ανήκει και δεν έχουν σαφή σχέση με αυτήν. Αυτό επηρεάζει κυρίως την αξία της κληρονομιάς για την τοπική κοινότητα, αλλά ενδεχομένως στερεί επίσης την οικονομική και εκπαιδευτική της αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις προτείνονται επίσης δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης (περισσότερα στην ενότητα *Πώς να ανταποκριθείτε στις κοινωνικο-πολιτιστικές προκλήσεις - Δημόσια αντίληψη*).

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ;

Οι δεξιότητες σωστής διαχείρισης των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς έχει αποδειχτεί ότι είναι μια εξαιρετικά σημαντική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς, της διάρκειας στο χρόνο και η λειτουργία ενός στοιχείου κληρονομιάς μπορεί να εξαρτάται εξ ολοκλήρου από αυτές. Η αναγέννηση ενός στοιχείου πολιτιστικής κληρονομιάς, επομένως η ανακαίνισή του, είναι σημαντική, αλλά το πώς θα λειτουργήσει και θα αντισταθεί στις δύσκολες στιγμές του σήμερα, μπορεί να εξαρτάται πλήρως από τις τεχνικές διαχείρισης και τις δεξιότητές του. Αυτά μεταφέρονται σε μελέτες κληρονομιάς από τον κόσμο των επιχειρήσεων, κάτι που μπορεί να είναι ένα δύσκολο έργο, καθώς οι περισσότεροι εμπειρογνώμονες της κληρονομιάς αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην προσέγγιση να βρεθούν συνδέσεις μεταξύ της κληρονομιάς (ως έκφραση της τέχνης/παράδοσης που έχει ανθρωπιστικές αξίες) και των επιχειρήσεων (όπως συνδέονται σχεδόν αποκλειστικά με οικονομικά οφέλη). Για ορισμένους, η ιδέα μπορεί να ακούγεται ακόμη και ως βλασφημία. Ωστόσο, η εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ των αξιών που σχετίζονται με τις ανθρωπιστικές επιστήμες της κληρονομιάς (διατήρηση / τέχνη / εκπαίδευση / επιστήμη) και των αξιών που σχετίζονται με την οικονομία, αποδείχθηκε επωφελής για τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της κληρονομιάς. Δεν πρόκειται για τεχνική επιλογή *άσπρου ή μαύρου*, αλλά απαιτείται προσεκτικός σχεδιασμός και συνεχής προσαρμογή, ώστε να μπορεί να διατηρείται ένα στοιχείο κληρονομιάς από μόνο του και παράλληλα να παρέχει επαρκή υποστήριξη σε αυτό, ειδικά από οικονομική άποψη.

Αυτός ο τύπος προκλήσεων περιλαμβάνει ολόκληρη τη διαδικασία από τον προγραμματισμό διαχείρισης κληρονομιάς και την ανάπτυξη προϊόντων που σχετίζονται με την κληρονομιά, έως την παρουσίασή της προς τους επισκέπτες καθώς και την

αξιολόγηση ολόκληρης της διαδικασίας. Τα σχετικά στάδια αναφέρονται παρακάτω. Η χρηματοδότηση της κληρονομιάς αποτελεί επίσης συστατικό μέρος της διαδικασίας διαχείρισης (βλ. ενότητα η ανταπόκριση στις οικονομικές προκλήσεις).

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ο σχεδιασμός διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει τον καθορισμό σαφών στόχων για τη διαχείριση ενός χώρου κληρονομιάς και τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο των επενδύσεων στην αποκατάσταση και διατήρηση στο μέλλον. Ο σκοπός της ανάπτυξης ενός σχεδίου διαχείρισης είναι τελικά να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη και συνεκτική βιώσιμη οικονομική, κοινωνική, χωρική και περιβαλλοντική διαχείριση του τόπου κληρονομιάς σύμφωνα με τις ανάγκες και τα συμφέροντα των πολιτών και της τοπικής κοινότητας στην οποία βρίσκεται. Με βάση την ανάλυση της κατάστασης και των αναγκών, το σχέδιο διαχείρισης κληρονομιάς, μαζί με τη διαδικασία σχεδιασμού και «προσαρμογής» των απόψεων και επιθυμιών των διαφόρων φορέων και τη συζήτηση διαφορετικών σεναρίων, επιτρέπει επίσης, την ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των ενδιαφερομένων μερών, στο σχεδιασμό και τη διαχείριση.

Οι βασικές αρχές κατά την ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης κληρονομιάς είναι:

- Βιώσιμη ανάπτυξη - το σχέδιο θα πρέπει να προσανατολίζεται προς την επίτευξη αιφορικής οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας και να διασφαλίζει την προστασία της κληρονομιάς και την προστασία του περιβάλλοντος στην τοπική κοινότητα;
- Ολοκληρωμένη προσέγγιση - το σχέδιο διαχείρισης της κληρονομιάς πρέπει να συντονίζεται και να συμβάλλει στην υλοποίηση στρατηγικών τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης και επίσης να συμβάλλει στην επίτευξη εθνικών και τομειακών αναπτυξιακών στόχων;
- Ολιστική προσέγγιση - για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την εφαρμογή του σχεδίου διαχείρισης κληρονομιάς, η διαφανής συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στην ανάπτυξή του είναι καίριας σημασίας - από τον διαχειριστή ή τον ιδιοκτήτη του χώρου κληρονομιάς ως τους εκπροσώπους του πολιτιστικού τομέα, της οικονομίας, της τοπικής κοινότητας, του δημόσιου τομέα και της κοινωνίας των πολιτών.
- Τυποποίηση - η εφαρμογή μιας τυποποιημένης μεθοδολογίας στη διαδικασία ανάπτυξης ενός σχεδίου διαχείρισης κληρονομιάς επιτρέπει την οριζόντια και κάθετη ευθυγράμμιση με άλλες αναπτυξιακές φιλοδοξίες στις τοπικές κοινότητες και εξασφαλίζει τη συνέχεια στη μακροπρόθεσμη διαχείριση του ίδιου του πολιτιστικού αγαθού. Επιπλέον, τα σχέδια διαχείρισης κληρονομιάς εγγυώνται σε πιθανούς χρηματοδότες και επενδυτές στον πολιτισμό, την ύπαρξη συνέχειας και ενισχύουν τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης από διάφορες δημόσιες και ιδιωτικές πηγές.

Εάν για την αποκατάσταση ενός χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτούνται κονδύλια της ΕΕ, είναι εξαιρετικά σημαντική η ύπαρξη ενός στρατηγικού και διαχειριστικού σχεδίου των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς ώστε να αποδεικνύεται ένα υγιές σχέδιο που θα ανταποκρίνεται στις προτεραιότητες της ΕΕ, όπως αυτές καθορίζονται από διάφορα προγράμματα και διαγωνισμούς.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΠΥΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ: ΑΠΟ ΤΟ ΟΧΥΡΟ ΣΤΟ ΦΙΛΟΞΕΝΟ ΟΠΛΩΝ – ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (ΕΠΑΝ)ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η ιστορική πόλη της "s-Hertogenbosch είχε διατηρήσει, μέχρι το δέκατο ένατο αιώνα, τη φήμη ενός σχεδόν αδιαπέραστου οχυρού λόγω του συνδυασμού των σημαντικών ολλανδικών αμυντικών έργων της και της προσαρμοστικής χρήσης του νερού ως αμυντικού μηχανισμού (πλημμύρα) και η ίδια συγκέντρωσε το παρατσούκλι "Βαλτόδρακος"/"Swampdragon" (Moerasdraak). Λόγω της ανάπτυξης του πολέμου κατά τον δέκατο ένατο αιώνα, σε συνδυασμό με την αστική εξάπλωση, τα αμυντικά έργα της πόλης κατεδαφίστηκαν και έγιναν οικοδομικά υλικά και συνακόλουθα αναδιαμορφώθηκαν για να ταιριάζουν στις νέες ανάγκες. Τα απομεινάρια της οχύρωσης στο Zuiderpark-Stadswalzone στη συνέχεια πλακοστρώθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν ως χώρος στάθμευσης κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα.

Μετά την πλημμύρα της περιοχής s-Hertogenbosch το 1995, το έργο σχεδιάστηκε εκ νέου, για τη διασφάλιση της εσωτερικής πόλης s-Hertogenbosch από πλημμύρες, με την αποκατάσταση του πρώην προπύργιου, που είχε καταρρεύσει κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα. Συνδυάζοντας τα έργα αποκατάστασης με ένα κέντρο επισκεπτών σε μία από τις κύριες εισόδους προς το κέντρο της πόλης, και αυξάνοντας τις αξίες της κληρονομιάς της τοποθεσίας με τη βελτίωση της αξίας θέασης και της εμπειρίας, το έργο έχει οικονομική βιωσιμότητα, συμβάλλοντας παράλληλα στην επανένταξη αξιών κληρονομιάς και οικολογίας, στον αστικό ιστό.

Η κύρια αφορμή για αποκατάσταση συνδέθηκε με την άνοδο των υδάτων, που αποτελούσε απειλή για το κέντρο της πόλης s-Hertogenbosch, λόγω της καταστροφής των (υδάτινων) αμυντικών έργων, δηλαδή ένα πρώην προπύργιο. Με το κατεπείγον της αποκατάστασης, αλλά το έλλειμμα χρηματοδότησης, ο Δήμος στράφηκε σε ένα συνολικό σχέδιο ανάπλασης για τα πρώην προπύργια, αντί της επιλογής της απλής αποκατάστασης. Τα βασικά εμπλεκόμενα μέρη στο έργο είναι ο Δήμος "s-Hertogenbosch που είναι ο κάτοχος του προπύργιου συμπεριλαμβανομένου του κέντρου επισκεπτών, και η Ένωση Κληρονομιάς "Φίλοι του Den Bosch" που της παραχωρήθηκε η λειτουργία και η διαχείριση του Κέντρου Επισκεπτών. Η Ένωση Κληρονομιάς με τη σειρά της υπενοικιάζει ένα τμήμα για επισιτιστικές υπηρεσίες (catering) και πληρώνει στον Δήμο ένα ενοίκιο που βασίζεται στην αγορά (market-based). Επίσης, λειτουργεί ένα γραφείο εισιτηρίων για ξεναγήσεις με βάρκα και ιστορικούς περιπάτους στην πόλη. Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο ο Δήμος ισοσκελίζει

τις δαπάνες, αλλά έχει τη δυνατότητα να παράγει πραγματικά έσοδα από την κληρονομιά του, τα οποία με τη σειρά τους μπορούν να επενδυθούν περαιτέρω σε νέα έργα.

Μια επείγουσα ανάγκη για αποκατάσταση, διαφύλαξη και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και άυλης ιστορικής κληρονομιάς της πόλης "s-Hertogenbosch οδήγησε σε μια βιώσιμη και προσαρμοστική (εκ νέου)ανάπτυξη ενός πρώην προπύργιου, με μια μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα, καθώς και την επανένταξη της κληρονομιάς τόσο στον αστικό ιστό και την ίδια την κοινωνία (λειτουργία κοινωνικού κόμβου). Επιπλέον, έχει επιτευχθεί ο στόχος της λειτουργίας ως τειχίου αντιστήριξης, συμβάλλοντας σε ένα καλύτερο (προσαρμόσιμο στο κλίμα) υδάτινο περιβάλλον.

Το άνοιγμα του Κέντρου Επισκεπτών στο αποκατεστημένο προπύργιο, σε συνδυασμό με τη λειτουργία αντιμετώπισης των υδάτων (σμμ. των πλημμυρικών καταστάσεων), είναι από την άποψη της κληρονομιάς και της φιλοξενίας μοναδικό: αυτό που κάποτε χρησίμευσε ως αποτρεπτικό έργο για τους εισβολείς, τώρα αποτελεί τα φιλόξενα χέρια της πόλης. Το κέντρο επισκεπτών λειτουργεί ως κοινωνικός κόμβος, από όπου μπορούν να πραγματοποιηθούν πολιτιστικές εκδρομές, να ληφθούν πληροφορίες για την πόλη και οι ντόπιοι και οι επισκέπτες μπορούν να συναντηθούν για ένα ποτό. Επιπλέον, τόσο το κέντρο επισκεπτών όσο και το πάρκο στον τελευταίο όροφο έχουν γίνει προσβάσιμα για άτομα με αναπηρία, και ενσωματώθηκαν πραγματικά τόσο στον αστικό ιστό όσο και στις καρδιές και τα μυαλά των πολιτών. Δεδομένου ότι η Ένωση Κληρονομιάς πληρώνει ένα ενοίκιο που βασίζεται στην αγορά και έχει μακροπρόθεσμη δέσμευση για την επιτυχή αξιοποίηση του προπύργιου (που συνδέεται με τις εκδρομές με σκάφος), το μοντέλο είναι, προς το παρόν, οικονομικά βιώσιμο.

Η μοναδικότητα του έργου αναδεικνύεται επίσης από τον τρόπο εκτέλεσης των εργασιών αποκατάστασης, συνδυάζοντας το σύγχρονο σχεδιασμό και τη χρήση νέων υλικών με την αρχιτεκτονική κληρονομιά, αντλώντας σαφώς έμπνευση από τα τυπικά ολλανδικά γεωμετρικά σχέδια φρουρίων (κληρονομιά αναφοράς). Επιπλέον, ο σχεδιασμός έχει καταστεί προσβάσιμος για άτομα με αναπηρία με την προσθήκη ανελκυστήρα που παρέχει πρόσβαση στα κατώτερα και ανώτερα επίπεδα (συμπεριλαμβανομένου του πάρκου στον τελευταίο όροφο).

www.bouwenaandenbosch.nl/projecten/bolwerk-sint-jan

www.bezoekdenbosch.nl/nl/wat-te-doen/top-10-must-sees/bolwerk-sint-jan

www.bolwerkdenbosch.nl/

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Εξασφαλίστε ολοκληρωμένο σχέδιο πολιτικής για την αποκατάσταση.
- ✓ Αποκαταστήστε και ανοίξτε τα αρχαιολογικά ευρήματα με σύγχρονο τρόπο.
- ✓ Δημιουργήστε έναν κοινωνικό κόμβο και μια πύλη προς την πόλη για τους κατοίκους και τους επισκέπτες.
- ✓ Εξασφαλίστε οικονομική σταθερότητα με την καθιέρωση συνεργασίας με τον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα που ενδιαφέρεται για την κληρονομιά (το Κέντρο Επισκεπτών του προπύργιου ενοικιάζεται στον σύνδεσμο κληρονομιάς "Φίλοι του Den Bosch", για περίοδο 10 ετών).
- ✓ Έχετε μια ισχυρή εστίαση στην ανάπτυξη νέων έργων και ιδεών αντί να κάνετε μόνο τις απαραίτητες διαδικασίες αποκατάστασης.
- ✓ Ενσωματώστε την τοπική κληρονομιά σε ένα νέο πολιτιστικό προϊόν.

ΙΣΧΥΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΣΤΙ

Το Asti είναι μια πόλη με πλούσια ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά, διασφαλίζοντας και παρουσιάζοντας τα πολιτιστικά στοιχεία από τη Ρωμαϊκή εποχή μέχρι σήμερα, στα διάφορα μουσεία. Η κύρια πρόκληση για το Δήμο Asti ήταν η εξεύρεση ενός λειτουργικού τρόπου διαχείρισης ενός δικτύου πέντε μουσείων, αφού, λόγω των οικονομικών δυσκολιών και της ανεπαρκούς διαχείρισης των μουσείων, οδήγησε στο αδιέξοδο, δίχως την ανάπτυξης νέων μουσειακών δραστηριοτήτων. Προκειμένου να βελτιωθεί η διαχείριση των μουσείων, να ενθαρρυνθεί η ελκυστικότητα των μουσείων, να αυξηθεί ο αριθμός των επισκεπτών και να διαφυλαχθεί και να προωθηθεί αυτή η πολύτιμη ιστορική και καλλιτεχνική κληρονομιά της πόλης, ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2018 το Ίδρυμα Μουσείων Asti. Έκτοτε, η διαχείριση του μουσειακού δικτύου πραγματοποιείται από το Ίδρυμα Μουσείων Asti για την επόμενη πενταετία, αλλά όπως συμφωνήθηκε, σε συντονισμό με το Δήμο Asti και το Αποταμιευτική Τράπεζα Asti που χορηγεί 800.000€ κάθε χρόνο στο Ίδρυμα Μουσείων Asti. Το υπόλοιπο έσοδο προέρχεται από τα εισιτήρια εισόδου των μουσείων. Μεταξύ των τριών εμπλεκόμενων μερών συμφωνείται ότι όλα τα έσοδα που προέρχονται από τα μουσεία πρέπει να επανεπενδύονται σε άλλα πολιτιστικά έργα στο Asti, συμβάλλοντας στην περαιτέρω πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης.

Source: www.fondazioneastimusei.it

Η τρέχουσα διαχείριση του μουσειακού δικτύου Asti αποτελεί ένα αποτελεσματικό μοντέλο πολιτιστικής διαχείρισης: η δημόσια κληρονομιά διαχειρίζεται ένα δημόσιο / ιδιωτικό ίδρυμα, προκειμένου να αξιοποιηθεί με μη κερδοσκοπικό τρόπο. Όλα τα έσοδα που αντλούνται από το έργο των μουσείων πρέπει να επανεπενδύονται στο άλλα

πολιτιστικά έργα της πόλης συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης. Ο Δήμος Asti, με την υποστήριξη του Τραπεζικού Ιδρύματος, ίδρυσε το ιδιωτικό Ίδρυμα Μουσείων Asti, λόγω της επιθυμίας τους να διαφυλάξουν την πολύτιμη υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά της πόλης, τις σημαντικές ιστορικές, κοινωνικές και αισθητικές αξίες της. Ένας από τους κύριους στόχους για τα μουσεία του Asti ήταν να τα μετατρέψουν σε “ζωντανά” στοιχεία, να επιδείξουν χώρους, να ανακτήσουν τις λειτουργίες τους ως τόπους μάθησης, εμπλέκοντας την κληρονομιά και τις τέχνες ως κινητήριες δυνάμεις για την κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης. Αυτό οδήγησε στη σταδιακή ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης του παλατιού Alfieri, ενός αρχαίου μεσαιωνικού οχυρωμένου σπιτιού από τον 17ο αιώνα, όπου μάλιστα γεννήθηκε ο διάσημος ποιητής (στμ. Vittorio Amedeo Alfieri). Αυτό που είναι μοναδικό σε αυτή τη μελέτη περίπτωσης, είναι ο τρόπος επαναχρησιμοποίησης του παλατιού, όσον αφορά τη φιλοξενία του μουσείου Alfieri και του Δημοτικού μουσείου, τη διοργάνωση διαφόρων εκθέσεων και εκδηλώσεων, με παράλληλη επένδυση όλων των παραγόμενων κερδών σε άλλα πολιτιστικά έργα της πόλης. Η απόφαση δημιουργίας του Ιδρύματος εξασφάλισε την αναβίωση των Μουσείων και την αιεφόρο διαχείριση της κληρονομιάς, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα και την αντοχή της με ένα μοναδικό μοντέλο διακυβέρνησης αυτού του, σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο σημαντικού χώρου κληρονομιάς.

<https://www.fondazioneastimusei.it>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Ενεργός εμπλοκή της Δημοτικής Αρχής στο σχεδιασμό διαχείρισης κληρονομιάς.
- ✓ Ανάπτυξη ενός μοντέλου ηθικής πολιτιστικής διαχείρισης: η δημόσια κληρονομιά διοικείται από ένα δημόσιο-ιδιωτικό ίδρυμα προκειμένου να αξιοποιηθεί με μη-κερδοσκοπικό τρόπο.
- ✓ Επανεπένδυση των εσόδων σε άλλα πολιτιστικά έργα της πόλης, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη μακροπρόθεσμη πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Αν και κατά τη διαχείριση των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς συνήθως δεν μιλάμε για *προϊόντα* πολιτιστικής κληρονομιάς, ουσιαστικά, μπορούν να θεωρηθούν ως πολιτιστικά προϊόντα δεδομένου ότι προορίζονται για το κοινό (αγορές) και εκφράζουν

ιδέες, σύμβολα, αξίες και πληροφορίες που επηρεάζουν τη ζωή μας. Έτσι, όταν μιλάμε για διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς, δεν εννοούμε μόνο το ίδιο το στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και τις άλλες διαστάσεις του: τα παράγωγα προϊόντα της (ή εκείνα που συνδέονται στενά με το ίδιο το στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς, π.χ. αναμνηστικά, εργαστήρια κ.λπ.), σχετικές υπηρεσίες (οι οποίες μπορεί να ενισχύσουν σημαντικά τα οικονομικά οφέλη, π.χ. υπηρεσίες επισιτισμού στο χώρο της πολιτιστικής κληρονομιάς) και την εμπειρία πολιτιστικής κληρονομιάς (η οποία είναι κυρίως άυλης φύσης, αλλά μπορεί να είναι ο κύριος κινητήριος παράγοντας για την προσέλκυση κοινού που θα επιλέξει να επισκεφθεί ένα συγκεκριμένο χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς έναντι κάποιου άλλου). Οι συνήθεις αποτυχίες στην ανάπτυξη προϊόντων κληρονομιάς συνήθως σχετίζονται με τη θεώρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως ένα στατικό φαινόμενο που πρέπει να διατηρηθεί, δίχως ευρύτερη ελκυστικότητα με την εισαγωγή των άλλων τριών διαστάσεων προϊόντων κληρονομιάς (σ.μ. παράγωγα προϊόντα, υπηρεσίες, εμπειρία). Αυτές οι πρόσθετες διαστάσεις μπορούν να προσθέσουν σημαντικά στη βιωσιμότητα της κληρονομιάς στην ενίσχυση των οικονομικών αλλά και εκπαιδευτικών αξιών και των αξιών της κοινότητας.

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ GROS MORNE - ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Το Εθνικό Πάρκο Gros Morne είναι το δεύτερο μεγαλύτερο Εθνικό Πάρκο στον Ατλαντικό Καναδά και, από το 1987, προστατευόμενο Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Εκτός από τη φυσική ομορφιά και την αξιοσημείωτη γεωλογική κληρονομιά, το πάρκο επίσης αναβιώνει τον πολιτισμό της υπαίθρου του Newfoundland. Προκειμένου να εντοπιστούν και να αναπτυχθούν ποικίλες εμπειρίες βασισμένες σε στοιχεία και την αυθεντικότητα φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, οι οποίες θα ανταποκρίνονταν στις ανάγκες των επισκεπτών, το Εθνικό Πάρκο Gros Morne χρησιμοποίησε ένα καινοτόμο εργαλείο κατάτμησης της αγοράς για να κατανοηθούν καλύτερα οι ανάγκες και τα κίνητρα των επισκεπτών και να αναπτύξει νέες εμπειρίες και παράγωγα προϊόντα που ταιριάζουν στις ανάγκες αυτές. Από αυτή τη διαδικασία, προέκυψε μια ποικιλία εμπειριών, που θα προσφερόντουσαν σε διαφορετικές κατηγορίες επισκεπτών, συγκεκριμένων ενδιαφερόντων.

Το Εθνικό Πάρκο Gros Morne προσφέρει δυνατότητες επιλογής από δραστηριότητες και δράσεις στο πάρκο, που σχετίζονται με συγκεκριμένα ενδιαφέροντα όπως η άυλη κληρονομιά, η φύση, η γεωλογία, η ιστορία, η περιπέτεια, ο πολιτισμός ή το κάμπινγκ στην περιοχή του πάρκου. Έτσι, οι ενδιαφερόμενοι για την άυλη κληρονομιά και την ιστορία των ιθαγενών, μπορούν να συμμετάσχουν στα προγράμματα "the Mi'kmaq", παρουσιάζοντας και τιμώντας τις παραδόσεις των ανθρώπων του Mi'kmaq του νησιού Newfoundland, σε αναρρίχηση στην κορυφή του βουνού Gros Morne, να απολαύσουν τη μόνιμη έκθεση ή να εξερευνήσουν την πλούσια άυλη κληρονομιά της περιοχής με την επίσκεψη στα ειδικά βραδινά προγράμματα όπου οι κάτοικοι μοιράζονται τραγούδια και

ιστορίες που επηρέασαν τις ζωντανές παραδόσεις λαϊκής μουσικής της περιοχής. Για τους λάτρεις της περιπέτειας, δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής σε περιηγήσεις με ξεναγό, ποδηλασία ή βάρκα, για την εξερεύνηση της φύσης και της άγριας ζωής του πάρκου.

Για τους λάτρεις του πολιτισμού, δίνεται η δυνατότητα επίσκεψης σε ένα από τα πολλά φεστιβάλ και εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα μέσα στο πάρκο, όπως συγγραφείς στο Woody Point festival, όπου μπορούν να συναντήσουν και να ακούσουν συγγραφείς και μουσικούς από όλο τον κόσμο. Η πόλη του Woody Point είναι μια μικρή όμορφη πόλη και ένα καλλιτεχνικό σημείο μέσα στο πάρκο, και εκτός από ένα αναφερόμενο φεστιβάλ, φιλοξενεί επίσης ένα θέατρο ιστορικής κληρονομιάς που προσφέρει ζωντανές παραστάσεις, θεατρικά έργα, αναγνώσεις από συγγραφείς και άλλες πολιτιστικές δράσεις. Αυτή η πλούσια ποικιλία εμπειριών και χώρων στο πάρκο αύξησε σημαντικά τη μεγαλύτερης διάρκειας παραμονή των επισκεπτών στο πάρκο, γεγονός που επηρεάζει τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα και βιωσιμότητα του πάρκου. Επιπλέον, με ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών δραστηριοτήτων και προϊόντων, ο χώρος του πάρκου απευθύνθηκε σε μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών, αντλώντας νέα ακροατήρια και επίσης επηρέασε έντονα τις εμπειρίες των επισκεπτών και το επίπεδο ικανοποίησης.

Αναπτύσσοντας όλα αυτά τα πρόσθετα προϊόντα και προσφέροντας μια νέα διάσταση εμπειριών στους επισκέπτες του, το Εθνικό Πάρκο Gros Morne επηρέασε έντονα όχι μόνο την οικονομική ανάπτυξη και βιωσιμότητα του χώρου, αλλά συνέβαλε επίσης στην ευαισθητοποίηση των επισκεπτών και του τοπικού πληθυσμού σχετικά με την αξία της πλούσιας φυσικής, πολιτιστικής, ιστορικής κληρονομιάς της περιοχής.

www.pc.gc.ca/en/pn-np/nl/grosmorne

Source: <https://i.ytimg.com/>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Χρησιμοποιήστε καινοτόμα εργαλεία για να στοχεύσετε στο κοινό σας και να κατανοήσετε τις ανάγκες του.
- ✓ Αναπτύξτε προϊόντα και υπηρεσίες που βελτιώνουν την εμπειρία των επισκεπτών, με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται σχετικά με τις ανάγκες και τα κίνητρά τους.
- ✓ Χρησιμοποιείτε διαφορετικούς τύπους κληρονομιάς για να ενισχυθεί η ελκυστικότητα του τόπου κληρονομιάς και να αναπτυχθεί κοινό.
- ✓ Αναδημιουργήστε την ιστορική και παραδοσιακή, άυλη κληρονομιά μέσα από πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- ✓ Χρησιμοποιήστε την τέχνη για να αναπτύξετε νέα προϊόντα που απευθύνονται σε ειδικό κοινό-στόχο.

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

Η κληρονομιά χωρίς το ακροατήριό της δεν έχει ζωή. Ζει όσο παρέχει νόημα στην κοινότητά της η οποία γνωρίζει τις διάφορες αξίες της. Το κοινό του μπορεί να διαφέρει σε μεγάλο βαθμό, από τις πολύ ειδικές (π.χ. επιστημονική κοινότητα) έως τις μαζικές αγορές (τουρίστες), ενώ το μάρκετινγκ προς αυτές τις αγορές δεν χρειάζεται να γίνει για οικονομικούς σκοπούς. Μερικές φορές εξυπηρετεί στην ευαισθητοποίηση ή την εκπαίδευση, αλλά μπορεί επίσης να έχει κερδοφόρα αποτελέσματα. Η μεγαλύτερη πρόκληση που πρέπει να ξεπεραστεί είναι η πραγματική εφαρμογή των μεθόδων μάρκετινγκ, δεδομένου ότι συχνά θεωρούνται ασυμβίβαστες με τις τοποθεσίες κληρονομιάς. Οι δεξιότητες όπως η κατάτμηση της αγοράς και των προϊόντων, η στόχευση, η τοποθέτηση (branding), η τιμολόγηση, η διανομή και η προώθηση αποτελούν τεράστια προστιθέμενη αξία για τους διαχειριστές κληρονομιάς για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των στοιχείων πολιτισμού που διαχειρίζονται. Για να ξεπεραστεί η πρόκληση αυτή, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, η μάθηση από ομότιμους και τα παραδείγματα καλών πρακτικών μπορεί εμπνεύσουν. Επίσης, η έλλειψη γνώσης μάρκετινγκ από τους διαχειριστές κληρονομιάς μπορεί να αντικατασταθεί από τη χρήση συμφωνιών συνεργασίας με πανεπιστήμια που ειδικεύονται σε μελέτες μάρκετινγκ και οι φοιτητές να λαμβάνουν συγκεκριμένα παραδείγματα μάθησης, παρέχοντας παράλληλα ένα αναπτυγμένο σχέδιο μάρκετινγκ για ένα χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς (στμ. π.χ. μέσω διπλωματικών εργασιών).

FONDAZIONE AQUILEIA: ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΟΥ

Source: www.fondazioneaquileia.it

Η μικρή πόλη Aquileia, που βρίσκεται στην περιοχή Friuli Venezia Giulia, με περίπου 3.500 κατοίκους, είναι μια αγροτική πόλη της οποίας η ανάπτυξη, όχι πολύ καιρό πριν, βασιζόταν κυρίως στη γεωργία. Αν και είναι μια μικρή πόλη, είναι τόπος που φιλοξενεί μια σειρά από πολιτιστικούς οργανισμούς και διάφορες ενώσεις που ασχολούνται με τη μελέτη και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Εξάλλου, η Aquileia ήταν μία από τις μεγαλύτερες και πιο πλούσιες πόλεις της πρώιμης ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και το μεγαλύτερο μέρος της αρχαίας πόλης έμεινε ανέπαφο και έτσι αντιπροσωπεύει ένα από τα πιο πλήρη και καλά διατηρημένα παραδείγματα μιας πρώιμης ρωμαϊκής πόλης στον κόσμο της Μεσογείου, με μερικά από τα απομεινάρια να χρονολογούνται στον πρώτο αιώνα π.Χ. Λόγω της πολύτιμης και μοναδικής κληρονομιάς του, ο αρχαιολογικός χώρος της Aquileia, ο οποίος καλύπτει την έκταση μιας ολόκληρης πόλης, έχει εγγραφεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 1998.

Παρά το γεγονός ότι έχει μια τέτοια μοναδική κληρονομιά στο έδαφός της, η Aquileia χρειαζόταν μια στρατηγική που θα έκανε αυτή την κληρονομιά ζωντανή, φέρνοντας νέο κοινό στον αρχαιολογικό χώρο της. Η περιφέρεια Friuli Venezia Giulia είχε δει τις δυνατότητες του πολιτισμού, της δημιουργικότητας και του τουρισμού ως πιθανές κινητήριες δυνάμεις για την ανάπτυξή της, ορίζοντας έτσι τους τρεις αυτούς ως συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας στην "έξυπνη στρατηγική εξειδίκευσης" που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΤΠΑ για την περίοδο 2014-2020. Το έργο πολλών πολιτιστικών και οργανώσεων δημιουργικών βιομηχανιών υποστηρίχθηκε από αυτή την πολιτική. Ένας από αυτούς τους

οργανισμούς είναι επίσης το Fondazione Aquileia, το όργανο που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση και την αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου της Aquileia.

Προκειμένου να προσελκύσει το νέο κοινό στο χώρο και να ενισχύσει τη θέση της πόλης ως κομβικό σημείο για τον πολιτισμό, το Fondazione Aquileia ανέπτυξε και να υλοποίησε διάφορες δραστηριότητες, πολιτιστικές εκδηλώσεις και καινοτομίες, που απευθύνονται σε ένα ευρύ κοινό, όπως:

- Φεστιβάλ Αρχαιολογικού Κινηματογράφου Aquileia,
- "Tempora in Aquileia", ετήσιο τριήμερο φεστιβάλ, που απεικονίζει τη ζωή της πόλης από τους ρωμαϊκούς χρόνους, με διάφορες εκδηλώσεις, αναπαράσταση ιστορικών σκηνών κλπ.,
- Το "Aquileia Lab", ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο για νεανικό κοινό, εμπνευσμένο από τη ζωή των Ρωμαίων.

Δεδομένου ότι η αποστολή του Fondazione Aquileia ήταν να διαφοροποιήσει και να φέρει νέο κοινό, έχουν επίσης αναπτύχθει διάφορα καινοτόμα εργαλεία ερμηνείας, παρέχοντας στους επισκέπτες τις εξαιρετικές εμπειρίες και αυξάνοντας την ελκυστικότητα του χώρου. Έτσι, ανέπτυξαν περισσότερες από 60 3D ανακατασκευές των πιο σχετικών τμημάτων του αρχαιολογικού χώρου, διαδραστικούς πίνακες πληροφοριών, την εφαρμογή "Antica Aquileia 3D" που επιτρέπει στους επισκέπτες να "περπατήσουν" την πόλη της Aquileia «όπως στην αρχαιότητα». Ως αποτέλεσμα μιας προσεκτικά σχεδιασμένης στρατηγικής διαχείρισης και μάρκετινγκ του Fondazione Aquileia, ο αριθμός των επισκεπτών έχει αυξηθεί σημαντικά. Ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις και δραστηριότητες, καινοτόμα εργαλεία ερμηνείας, όλες αυτές οι μέθοδοι που αναπτύχθηκαν για να προσελκύσουν το νέο κοινό, οδήγησαν σε ένα μεγάλο ακροατήριο, φέρνοντας ζωντάνια και δυναμική σε αυτό το χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς.

Έτσι, το Φεστιβάλ Αρχαιολογικού Κινηματογράφου Aquileia προσελκύει περισσότερους από 3.000 επισκέπτες κάθε χρόνο, ενώ το φεστιβάλ "Tempora in Aquileia" προσέλκυσε πολλές χιλιάδες επισκέπτες μέσα σε τρία χρόνια και αναμένεται ότι ο αριθμός θα συνεχίσει να αυξάνεται. Τα καινοτόμα εργαλεία ερμηνείας και η χρήση των ΤΠΕ στην παρουσίαση της κληρονομιάς συνέβαλαν σημαντικά στην ελκυστικότητα του χώρου και έφεραν νέα ακροατήρια.

Όλες αυτές οι δραστηριότητες του Fondazione Aquileia οδήγησαν σε ένα μεγάλο αριθμό των επισκεπτών στην περιοχή συμβάλλοντας έτσι, όχι μόνο στην πολιτιστική, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη της πόλης. Επίσης, επηρεαστεί σημαντικά η τοπική κοινότητα με την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημαντικότητα της κληρονομιάς τους, ως παράγοντα για την οικονομία της πόλης, και όχι ως ένα εμπόδιο για την τοπική γεωργία, που κάποτε θεωρούνταν ως το μόνο θεμέλιο για την ανάπτυξη της Aquileia.

www.fondazioneaquileia.it

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Προσδιορίστε την ευκαιρία να προσφέρετε μοναδικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις που απευθύνονται σε διαφορετικά ακροατήρια, διαφοροποιώντας έτσι το κοινό (Φεστιβάλ Κινηματογράφου, ιστορικό φεστιβάλ, "εργαστήριο" για παιδιά κ.λπ.).
- ✓ Χρησιμοποιήστε τη σύγχρονη τεχνολογία και τα εργαλεία τεχνολογιών πληροφορικής, για να ενισχύσετε την ανάπτυξη κοινού.
- ✓ Διατηρείστε την κληρονομιά ζωντανή με την υποστήριξη πολιτιστικών φορέων και άλλων φορέων που συμμετέχουν στη διατήρηση και αναζωογόνηση της κληρονομιάς.
- ✓ Να προσελκύσει τους επισκέπτες όλο το χρόνο προσφέροντάς τους διάφορα πακέτα, με προσεκτικά στοχευμένο ελκυστικό περιεχόμενο καθ ' όλη τη διάρκεια του έτους.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Οι δραστηριότητες ερμηνείας είναι εγγενείς στα στοιχεία κληρονομιάς και πρακτικά είναι κοινές σχεδόν σε κάθε χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς. Μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά την κατανόηση του χώρου εξασφαλίζοντας έτσι τη βιωσιμότητα των εκπαιδευτικών αξιών του. Ο ρόλος της στη διατήρηση των οικονομικών αξιών της κληρονομιάς έχει ήδη συζητηθεί (βλ. – *Η ανταπόκριση στις οικονομικές προκλήσεις: Ερμηνεία*). Οι μεγαλύτερες προκλήσεις σε αυτό το θέμα είναι συνήθως αφορούν στην **έλλειψη ειδικών γνώσεων σχετικά με την τέχνη της ερμηνείας** που συνήθως οδηγεί σε ελλιπή κατανόηση από τους επισκέπτες και την πλήξη προς την παρουσιαζόμενη περιοχή κληρονομιάς. Αυτό συχνά σχετίζεται με την ακατάλληλη χρήση του κειμένου σε πίνακες ερμηνείας (πολύ μεγάλο κείμενο, γεμάτο ιστορικά γεγονότα και πολύ επιστημονικό) ή παραλείποντας να παρουσιάσει μια ολιστική ιστορία που σχετίζεται με μια τοποθεσία κληρονομιάς. Περαιτέρω, οι προκλήσεις σχετίζονται με τη μη κατάλληλη επιλογή επιλογή των μέσων ερμηνείας (προσωπικό / μη-προσωπικό) ή την εσφαλμένη αντιστοίχισή του με το κοινό-στόχο του (στμ. περιεχόμενο που θα αφορούσε σε διαφορετική κατηγορία κοινού). Οι περισσότερες περιοχές πολιτιστικής κληρονομιάς αντιμετωπίζουν επίσης την πρόκληση της παροχής ερμηνείας για τα άτομα με αναπηρίες. Όσον αφορά στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, προκρίνονται και πάλι

εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή η εμπλοκή εμπειρογνομόνων στον τομέα. Οι δραστηριότητες ερμηνείας θεωρούνται ότι συνδέονται στενά με το ίδιο το προϊόν κληρονομιάς (ειδικά την τέταρτη διάστασή του) και μπορεί να ενισχύσουν σημαντικά την εμπειρία των επισκεπτών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα σύγχρονα παραδείγματα καλής πρακτικής συχνά χρησιμοποιούν πολυαισθητηριακή ερμηνεία.

„ ONEIRA TOY DALI " – Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΕΝΑΝ ΝΕΟ ΚΟΣΜΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟΥ ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΜΟΥ

Το 2016, Το Μουσείο Salvador Dalí στην Αγία Πετρούπολη της Φλόριντα ξεκίνησε μια νέα εμπειρία εικονικής πραγματικότητας (VR) που επιτρέπει στους επισκέπτες να βυθιστούν βαθιά στον κόσμο του Dalí, παίρνοντας τους "μέσα" στο διάσημο πίνακα «Αρχαιολογική ανάμνηση του Αγγέλου του Μιγιέ» (*Archeological Reminiscence of Millet's Angelus*). Αυτή η μοναδική, βραβευμένη εμπειρία VR δημιουργείται από την Goodby Silverstein & Partners είναι μέρος της έκθεσης πολυμέσων "Disney and Dalí: Architects of the Imagination" και δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να μπουκ στο μυαλό του Νταλί, να μπουκ πλήρως στη ζωγραφική του και να βυθιστούν εντελώς στον κόσμο του καλλιτέχνη, βλέποντας συγκεκριμένες πτυχές της ζωγραφικής από εντελώς νέες προοπτικές που δεν ήταν ποτέ πριν δυνατόν.

Το 'Dreams of Dalí' χρησιμοποιεί την τεχνολογία Oculus Rift για να περιηγηθεί σε ένα ψηφιακό τοπίο που δημιουργήθηκε από το έργο του καλλιτέχνη, επιτρέποντας έτσι στους επισκέπτες να βουτήξουν στο φανταστικό τοπίο ενός διάσημου πίνακα του Dalí. Με ειδικά σχεδιασμένα ακουστικά και κάσκα, εκτός από το περπάτημα στο τοπίο, μπορείτε να περπατήσετε στους πύργους και τον κόσμο "μέσα", τον κόσμο που ο Νταλί δημιούργησε στο μυαλό του ενώ ζωγράφιζε αυτό το μοναδικό έργο τέχνης.

<https://thedali.org>

Source: <https://thedali.org>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Αξιοποιήστε αποτελεσματικά μια σύγχρονη τεχνολογία ΤΠΕ για να βελτιώσετε την εμπειρία των επισκεπτών.
- ✓ Συνεργαστείτε με τη δημιουργική βιομηχανία για να δημιουργήσετε μοναδικά έργα όπως έκανε το Μουσείο Salvador Dali με τη Disney, που οδήγησε σε ένα αξιοσημείωτο, καινοτόμο έργο σε έναν τομέα ερμηνείας κληρονομιάς/τέχνης.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΤΗΣ ΙΒΑΝΑ - ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥΛΙΝ, ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΥΝ

Η κύρια πρωτοβουλία για την υλοποίηση του έργου, το άνοιγμα του Σπιτιού των Παραμυθιών της Ιβάνα – Κέντρο Επισκεπτών, προήλθε από το Συμβούλιο Τουρισμού της πόλης Ογκουλίν, το 2006. Διευθυντής του Συμβουλίου Τουρισμού παρήγγειλε μια μελέτη για την πολιτιστική τουριστική ανάπτυξη της πόλης ως "πατρίδα των παραμυθιών", από μια εταιρεία για τη διαβούλευση και τη διαχείριση των έργων στον πολιτισμό και τον τουρισμό, Muse Ltd.

Η ιδέα για ένα έργο προήλθε από το γεγονός ότι ο Ogulin είναι γενέτειρα της Ivana Brlić Mažuranić, της διάσημης και πιο διακεκριμένης Κροάτισσας συγγραφέως παραμυθιών. Επιπλέον, η πιο επιτυχημένη συλλογή παραμυθιών της, *Ιστορίες από Πολύ Καιρό Πριν*, συνδέονται με τις φυσικές ομορφιές του Ogulin, αλλά και με τους θρύλους και τις παραδόσεις της, την άυλη πολιτιστική της κληρονομιά. Έτσι, η πρώτη ιδέα ήταν να εορταστεί το έργο της Ivana Brlić Mažuranić, αλλά και να προωθηθεί η γνώση των παραμυθιών, ενισχύοντας την τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης Ogulin.

Η επιτυχής συνεργασία του Συμβουλίου Τουρισμού της πόλης Ogulin, του Συμβουλίου της πόλης και του Τμήματος Διατήρησης του Υπουργείου Πολιτισμού της Δημοκρατίας της Κροατίας, της εταιρείας Muse Ltd., και άλλα πολυάριθμα ιδρύματα και ενώσεις από τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, οδήγησαν στην επιτυχή υλοποίηση του έργου και το 2013, το Σπίτι των Παραμυθιών της Ιβάνα –Κέντρο Επισκεπτών άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό. Το έργο χρηματοδοτήθηκε κυρίως από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Βρίσκεται μέσα σε ένα παλιό ιστορικό κτίριο, το Μεσαιωνικό

Κάστρο Frankopan και αποτελείται από τη μόνιμη έκθεση, μια βιβλιοθήκη, το "Δωμάτιο Δημιουργίας" για εργαστήρια και άλλες εκπαιδευτικές και διασκεδαστικές δραστηριότητες, καθώς και ένα κατάστημα με σουβενίρ και προσελκύει πολλούς επισκέπτες από όλη την Ευρώπη.

Με την αποστολή του "να χρησιμοποιήσει τα παραμύθια για να εμπνεύσει αγάπη για την ανάγνωση, τη γνώση και τη δημιουργική έκφραση", έγινε ήδη ένα από τα πιο δημοφιλή πολιτιστικά και τουριστικά αξιοθέατα για παιδιά και οικογένειες από την Κροατία αλλά και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Με στόχο να προσελκύσουν παιδιά και νέους, που θέλουν ιδιαίτερα να εμπνεύσουν και να παρακινήσουν, προκαλώντας τη δημιουργικότητα και την καινοτομία τους, οι μουσειογραφικές ερμηνείες της κληρονομιάς παραμυθιών, μέσα σε μια μόνιμη έκθεση βασίζονται στις νέες τεχνολογίες, παρέχοντας στους επισκέπτες μία εντελώς διαδραστική και πολυμεσική εμπειρία.

Ως εκ τούτου, η μόνιμη έκθεση χρησιμοποιεί μια πλούσια πολυαισθητική ερμηνεία που παρουσιάζει έναν κόσμο κληρονομιάς με ελκυστικό τρόπο. Έτσι, ο επισκέπτης μπορεί να εισέλθει στο "μαγικό δάσος", όπου τα δέντρα αφηγούνται επεισόδια από τη ζωή της Ιβάννα και ιστορίες από τα παραμύθια της, να "μιλήσει" στο "μαγικό καθρέφτη" που αποκαλύπτει το "εσωτερικό παραμυθένιο ον" σε αυτόν που τον κοιτάζει, να παρακολουθήσει τις εκπαιδευτικές ταινίες κινουμένων σχεδίων ή να παίξει ένα διαδραστικό παιχνίδι στο "θάλαμο του μυστηρίου".

Λόγω της μοναδικής πολυμεσικής και διαδραστικής έκθεσής του, το 2016 προτάθηκε για το διάσημο βραβείο "Ευρωπαϊκό Μουσείο της χρονιάς" (EMYA) και έχει κερδίσει πολλά βραβεία, συμπεριλαμβανομένου του Βραβείου της καλύτερης έκθεσης μουσείων στην Κροατία από την Ένωση Κροατικών Μουσείων. Η απόδειξη της επιτυχίας της είναι η συνεχής, σημαντική αύξηση του αριθμού των επισκεπτών από ένα έτος στο επόμενο.

www.ivaninakucabajke.hr

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Προσδιορίστε την ελκυστική άυλη κληρονομιά της περιοχής / πόλης / τοποθεσίας σας και χρησιμοποιήστε την για να αναπτύξετε ένα ελκυστικό προϊόν πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Εμπλέξτε διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, από διαφορετικά επίπεδα εξουσίας, καθώς και σχετικές τοπικές και περιφερειακές ενώσεις.
- ✓ Χρησιμοποιήστε τις ΤΠΕ και τη σύγχρονη τεχνολογία για την παροχή εμπλουτισμένων εμπειριών για τους επισκέπτες και την προσαρμογή της ερμηνείας της κληρονομιάς στο κοινό-στόχο.
- ✓ Σκεφτείτε τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης που παρέχονται μέσω προγραμμάτων της ΕΕ.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας ενός πόρου κληρονομιάς περιλαμβάνει επίσης τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων. Αυτό αφορά τους εργαζόμενους, την τοπική κοινότητα καθώς και τη διαχείριση των επισκεπτών. Το τελευταίο έχει ήδη συζητηθεί προηγουμένως (βλ. - *Πώς να ανταποκριθείτε στις περιβαλλοντικές πιέσεις: Κοινωνικές πιέσεις*). Οι προκλήσεις που παρουσιάζονται στη διαχείριση των εργαζομένων διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό σε ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους (κατοχής/διαχείρισης) πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι προκλήσεις στη διαχείριση των εργαζομένων σε ιδιωτικούς χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς συχνά σχετίζονται με έναν απαιτητικό τύπο εργασίας και πολλές ώρες εργασίας, ενώ σε δημόσιους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, παρατηρείται ελλιπής ευελιξία των εργαζομένων και στις ώρες εργασίας τους, αλλά και στους σταθερούς μισθούς τους (και συνεπώς στην αδυναμία οικονομικής τόνωσης) και ελλείψεις ευκαιρίες για νέες θέσεις εργασίας. Όσον αφορά στην οικονομική τόνωση, οι προκλήσεις αυτές συχνά ξεπερνούνται με την παροχή οικονομικών ενισχύσεων μέσω της εργασίας σε διαφορετικά (συχνά χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ) έργα, ενώ πρόσθετο εργατικό δυναμικό μπορεί να υπάρχει μέσω εθελοντικής εργασίας. Ευτυχώς εργαζόμενοι αποτελούν τη μεγαλύτερη ευκαιρία για τη βιωσιμότητά (στη: του σχετικού πόρου πολιτιστικής κληρονομιάς).

Η διαχείριση της **Τοπικής Κοινότητας** αποδεικνύεται η ίδια μια πρόκληση, δεδομένου ότι συχνά παραμελείται. Ο κανόνας είναι: η Τοπική Κοινότητα αποτελεί συστατικό μέρος ενός έργου που σχετίζεται με την κληρονομιά. Εάν τα μέλη της τοπικής κοινότητας δεν είναι ενημερωμένα και δε τους δοθεί η ευκαιρία να συμπεριληφθούν στην ανάπτυξη/διαχείριση του έργου, μπορούν ακόμη και να γίνουν εχθρικά προς το ίδιο το έργο ή το ίδιο το στοιχείο κληρονομιάς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ενθαρρύνονται οι δημόσιες συζητήσεις με την τοπική κοινότητα, προσφέροντάς τους διαφορετικές ευκαιρίες για τη συμμετοχή τους, ανάλογα με τις δεξιότητές τους.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΙΝΑΡΙΟΥ, ΤΟ ΟΙΚΟ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ RIBEIRA DE PENA – Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΖΩΝΤΑΝΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το Συμβούλιο της Ribeira de Pena διακρίνεται από την ύφανση λιναριού, ιδιαίτερα αναγνωρισμένη για την ποιότητα των αξιόλογων προϊόντων που παράγονται από τους εξαιρετικούς υφαντές από τα χωριά Cerna και Limões. Προκειμένου να προωθηθεί αυτή η πολύτιμη άυλη κληρονομιά στην τοπική κοινωνία και το ευρύ κοινό και να μεταδοθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες που συνδέονται με την τέχνη του λιναριού και την υφαντική λιναριού στις επόμενες γενιές, να υποστηριχθούν οι ιστορικές και εθνογραφικές έρευνες αυτού του θέματος, καθώς και να αυξηθεί η σημασία και η προβολή αυτής της παραδοσιακής τέχνης από την άποψη της τουριστικής έλξης, δημιουργήθηκε το Μουσείο λιναριού. Αποτελεί μέρος του Ecomuseum της Ribeira de Pena, το οποίο αποσκοπεί στη διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς

της τοπικής κοινότητας, καθώς και στην προώθηση και ενθάρρυνση πολιτιστικών δράσεων.

Ο δρόμος για την επιτυχή διαχείριση του μουσείου ήταν η ένταξη των, για το θέμα, σχετικών φορέων και των φορέων της περιοχής. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω του πρωτοκόλλου μεταξύ του Δήμου Ribeira de Pena και του CACER – Συνεταιρισμού των τεχνιτών της Cerva, το οποίο διασφαλίζει ότι όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση, με στόχο τη διατήρηση και την ερμηνεία της παράδοσης, παρουσιάζοντας τη ζωή και το έργο των τεχνιτών όπως ήταν πραγματικά στο παρελθόν.

Η ίδρυση του Μουσείου λιναριού αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα για το πώς να επιτυγχάνεται η διατήρηση και ερμηνεία της παράδοσης και της ζωής της κοινότητας. Η τοπική κοινωνία, με την εμπλοκή στις δραστηριότητες του μουσείου, για την παρουσίαση και την ερμηνεία αυτής της αρχαίας παράδοσης, αλλά και μέσα από το έργο της Ένωσης CACER – Συνεταιρισμού τεχνιτών της Cerva, αποκτά μεγαλύτερη επίγνωση της σημασίας της κληρονομιάς που υπάρχει στην περιοχή και της ανάγκης διατήρησης και βιωσιμότητάς της. Επίσης, με αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζεται η αυθεντικότητα αυτής της πολύτιμης άυλης κληρονομιάς.

www.ecomuseu-rpena.pt/museu-do-linho/

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Η ισχυρή συνεργασία με την τοπική κοινότητα και η ενεργός συμμετοχή των τοπικών ήταν καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία του έργου.
- ✓ Φέρνοντας στην τεχνογνωσία των τοπικών τεχνιτών, οι γνώσεις και οι δεξιότητές τους είχαν ισχυρή προστιθέμενη αξία στο έργο.
- ✓ Η ευαισθητοποίηση των κατοίκων για τις πολιτιστικές τους αξίες και η αύξηση τη συμμετοχή τους σε θέματα που σχετίζονται με την αναζωογόνηση της δικής τους πολιτιστικής κληρονομιάς, συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της ίδιας της κληρονομιάς.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση των σχεδίων διαχείρισης κληρονομιάς αποτελεί καινοτομία στην πρακτική των χωρών της ΕΕ και καθιστά δυνατή την περιοδική αξιολόγηση της συνάφειας, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητάς τους στο πλαίσιο της επίτευξης προκαθορισμένων στόχων διαχείρισης. Η αξιολόγηση διεξάγεται ως ανεξάρτητη ανάλυση των διαθέσιμων πόρων, του περιβάλλοντος, των στόχων, των αναμενόμενων εκροών, των δραστηριοτήτων και των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την επίτευξη των σχεδίων, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα και συστάσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως οδικός χάρτης για την αλλαγή και να αποτελέσουν τη βάση για μελλοντικές αποφάσεις στρατηγικού σχεδιασμού. Όσον αφορά στα σχέδια διαχείρισης κληρονομιάς, η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να επισημάνει τα κενά και τις προκλήσεις στη βιώσιμη διαχείριση τους και να στηρίξει τους υπεύθυνους λήψης

αποφάσεων ή τους διαχειριστές να αναπτύξουν τις απαραίτητες αλλαγές που θα διατηρήσουν το ενδιαφέρον και τα οφέλη της κληρονομιάς στην κοινότητα στην οποία βρίσκονται.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ – ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ BUZET

Το *Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αναζωογόνησης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (IBHRP)* για το ιστορικό κέντρο της πόλης Buzet (Κροατία) εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου RESTAURA, μαζί με το IBHRP για την Παλιά Πόλη της Μπρατισλάβα (Σλοβακία), το Nowy Dwór Mazowiecki (Πολωνία) και την περιοχή του Δήμου Nova Gorica (Σλοβενία). Το έργο RESTAURA (Πρόγραμμα INTERREG Κεντρικής Ευρώπης), ήταν αφιερωμένο στην προώθηση και ανάπτυξη επενδύσεων για την αναζωογόνηση ιστορικών κτιρίων μέσω συστημάτων σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).

Το IBHRP για την πόλη Buzet ορίζει το όραμα ενός αναζωογονημένου ιστορικού κέντρου της πόλης ως έναν οικολογικά, κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμο οικισμό, συμπεριλαμβανομένων στόχων και προτεραιοτήτων για την αναζωογόνηση αυτής της ιστορικής περιοχής. Οι κύριοι στόχοι του ήταν να μετασχηματίσει το ιστορικό κέντρο της πόλης σε έναν ελκυστικό χώρο για κάποιον για να ζήσει, να εργαστεί και να επισκεφθεί· να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για την αναζωογόνηση τόσο από κοινωνική όσο και από οικονομική άποψη, καθώς και για τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αποκατάσταση του κτιριακού αποθέματος κατοικιών στο κέντρο της παλιάς πόλης. Ο στόχος του IBHRP στο Buzet ήταν να δημιουργήσει μια "τοπική κουλτούρα διαβίωσης και εργασίας" στην πόλη και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της πόλης Buzet στο σύνολό της.

Έχει διεξαχθεί η εκ των προτέρων αξιολόγηση του IBHRP για το ιστορικό κέντρο της πόλης Buzet, προκειμένου να εκτιμηθεί η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα και η βιωσιμότητα αυτού του στρατηγικού εγγράφου (σμ: *Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αναζωογόνησης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (IBHRP) για το ιστορικό κέντρο της πόλης Buzet*).

Ένα σημαντικό μέρος της αξιολόγησης επικεντρώθηκε στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των μελλοντικών επενδύσεων. Έτσι, κατά την αξιολόγηση των σημερινών ελλείψεων στα έργα, δόθηκε έμφαση στο ενδιαφέρον των δυνητικών ιδιωτικών εταιρών για το έργο. Προκειμένου να συγκεντρωθούν τα δεδομένα σχετικά με την πιθανή επίτευξη βιωσιμότητας και να εκτιμηθεί κατά πόσον το Σχέδιο Αναζωογόνησης έχει προβλέψει τα απαραίτητα μέτρα για τη βιωσιμότητα των επενδύσεων και, συνεπώς, για τη διασφάλιση της οικονομικής, μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του έργου, διατυπώθηκαν συγκεκριμένα ερωτήματα, προσδιορίζοντας εάν έχουν πραγματοποιηθεί οι κατάλληλες αναλύσεις της αγοράς και της χρηματοδοτικής υποστήριξης:

- Έχει διενεργηθεί ανάλυση χρηματοοικονομικής ικανότητας από την οποία προκύπτει ότι το συμβαλλόμενο μέρος ή/και οι τελικοί χρήστες έχουν την ικανότητα να παρέχουν στον εταίρο του ιδιωτικού τομέα επαρκή αμοιβή;
- Εκτιμήθηκαν όλα τα έξοδα του έργου (για ολόκληρο τον κύκλο ζωής του έργου);
- Έχει εκπονηθεί ένα οικονομικό μοντέλο για να εκτιμηθεί κατά πόσον οι προσδιορισμένες πηγές χρηματοδότησης επαρκούν για την κάλυψη του κόστους του έργου καθ ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του έργου;
- Έχει πραγματοποιηθεί έρευνα αγοράς και ανάλυση χρηματοδοτικής υποστήριξης;
- Έχει αξιολογηθεί το ενδιαφέρον και η ικανότητα των φορέων της αγοράς (π.χ. κατασκευαστικές εταιρείες, φορείς χρηματοδότησης) όσον αφορά στη συμμετοχή τους στο έργο;
- Έχει διεξαχθεί η έρευνα αγοράς κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τον προσδιορισμό των βασικών χαρακτηριστικών του έργου (δηλ. προφίλ κινδύνου, διάρκεια της σύμβασης); έχει περιγραφεί το ερευνητικό σχέδιο/οι ομάδες-στόχοι;
- Έχει επιβεβαιωθεί από την έρευνα αγοράς και ανάλυση χρηματοδοτικής υποστήριξης το δυνητικά ισχυρό ενδιαφέρον της αγοράς;
- Έχει προσδιοριστεί και οριστικοποιηθεί η ομάδα για την υλοποίηση του IBHRP;
- Έχει η πόλη Buzet την επιχειρησιακή ικανότητα να διαχειριστεί την υλοποίηση του IBHRP, δηλαδή έχει αξιολογηθεί η ικανότητα της ομάδας έργου (λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους πόρους) να διαχειριστεί αποτελεσματικά το έργο;
- Επηρεάζει το IBHRP στη μελλοντική εφαρμογή του την ποιότητα ζωής, δηλαδή τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των κατοίκων της περιοχής, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό κοινωνικό περιβάλλον;

Η αξιολόγηση του IBHRP για την ιστορική πόλη Buzet έδειξε την ανάγκη συμπλήρωσης και επικαιροποίησης των νομικών και οικονομικών αναλύσεων, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων περαιτέρω (και ακριβέστερων) δοκιμών (σ.μ.: αναλύσεων) αγοράς και αξιολογήσεων της δυνατότητας χρηματοδοτικής υποστήριξης του έργου, δείχνοντας έτσι σαφώς ότι παρόλο που έχουν ήδη εκπονηθεί πολλές αναλύσεις και αναπτύχθηκαν επίσημα έγγραφα, πρέπει να γίνουν πολλές περαιτέρω προπαρασκευαστικές εργασίες που θα οδηγήσουν σε επιτυχή σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (σ.μ.: ΣΔΙΤ). Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των εγγράφων σχεδιασμού κληρονομιάς, η οποία περιλαμβάνει την αξιολόγηση της βιωσιμότητας, μπορεί έτσι να θεωρηθεί ως ένα σημαντικό εργαλείο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των έργων κληρονομιάς, επισημαίνοντας τα κενά και τις προκλήσεις στη

βιώσιμη διαχείρισή τους και καθοδηγώντας τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων ή τους διαχειριστές να αναπτύξουν τις απαραίτητες αλλαγές ήδη κατά τη φάση σχεδιασμού.

www.interreg-central.eu/Content.Node/RESTAURA.html

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:

- ✓ Σχεδιάστε και διεξάγετε την εκ των προτέρων αξιολόγηση των εγγράφων σχεδιασμού διαχείρισης κληρονομιάς, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των έργων.
- ✓ Πραγματοποιήστε όλες τις απαραίτητες αναλύσεις στο πλαίσιο της εκ των προτέρων αξιολόγησης, για να παρασχεθεί η ακριβής αξιολόγηση της ποιότητας και της χρηστικότητας της τεκμηρίωσης, όσον αφορά στη μελλοντική υλοποίηση των έργων που περιγράφονται.

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ;

Τέλος, υπάρχουν προκλήσεις για την τυποποίηση των προσεγγίσεων για τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της κληρονομιάς. Αυτές σχετίζονται κυρίως με τη δυνατότητα

μεταφερσιμότητάς τους. Ως εκ τούτου, όσο και αν η δυνατότητα μεταφερσιμότητας των αποκτημένων δυναμικά εμπνευσμένων προσεγγίσεων, για τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της κληρονομιάς που παρουσιάζονται εδώ είναι επιθυμητή, δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση τους μοναδικούς τρόπους επίτευξής της. Ως εκ τούτου, προτείνονται δημιουργικές και καινοτόμες προσεγγίσεις, συχνά στοχευμένες στο ειδικό πλαίσιο κάθε περίπτωσης. Αυτά μπορούν να συμβάλουν περαιτέρω στη μοναδικότητα της προσέγγισης, προωθώντας έτσι τη βιωσιμότητα της κληρονομιάς.

V. ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ;

Με βάση τα παραδείγματα καλών πρακτικών που παρουσιάζονται στον παρόντα οδηγό, είναι δυνατόν να προσδιοριστούν ορισμένες καινοτόμες ιδέες και στοιχεία που μπορούν να εφαρμοστούν σε άλλα πλαίσια σε όλο τον κόσμο, αλλά προκειμένου να επιτευχθούν συγκεκριμένα αποτελέσματα σε άλλα πλαίσια αναφοράς, οι πρακτικές πρέπει να προσεγγίζονται με συγκεκριμένο τρόπο και να προσαρμόζονται στις συγκεκριμένες προϋποθέσεις που διαφέρουν από τη μια περιοχή στην άλλη.

Ο προσδιορισμός καλών πρακτικών και η δυνατότητα μεταφοράς τους σε άλλα πλαίσια, αποτελούν το επίκεντρο του έργου. Ωστόσο, κάθε ορθή πρακτική εφαρμόζεται σε διαφορετική περιοχή ή πλαίσιο και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή αυτών των πρακτικών σε άλλα περιβάλλοντα από τα αρχικά τους. Επομένως, η πολυπλοκότητα της πρόκλησης μπορεί να διαπιστωθεί σε εκείνες τις περιφερειακές και τοπικές διαφορές που καθορίζουν τις προϋποθέσεις για την προσαρμογή των πρακτικών με σκοπό να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες. Για παράδειγμα, η δυνατότητα μεταφοράς της πρακτικής της αναζωογόνησης της θρησκευτικής κληρονομιάς για την εξυπηρέτηση των υπηρεσιών φιλοξενίας θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους η θρησκεία και η θρησκευτική κληρονομιά αντιμετωπίζονται σε διάφορες χώρες, γεγονός που πιθανόν θα οδηγήσει σε διαφορετικές μορφές επαναπροσδιορισμού.

Ως εκ τούτου, εκτός από την αντιμετώπιση του κοινού ζητήματος της επίτευξης της βιωσιμότητας και της διάρκειας στο χρόνο της πολιτιστικής κληρονομιάς, κάθε καλή πρακτική είχε το συγκεκριμένο σημείο εκκίνησης και μια κατάσταση στην οποία έχει αναπτυχθεί, κάτι που πρέπει να θεωρηθεί ως σημαντικό στοιχείο για να καθοριστεί εάν αυτή η μελέτη περίπτωσης μπορεί να εφαρμοστεί με τον ίδιο τρόπο σε ένα άλλο πλαίσιο, ή μπορεί ίσως να χρησιμεύσει μόνο ως έμπνευση για ένα διαφορετικό έργο.

Η μεταφορά μιας ορισμένης καλής πρακτικής σε άλλη περιφέρεια ή χώρα, χωρίς την περαιτέρω σχετική έρευνα ως προς το ειδικό περιεχόμενο και την ανάλογη προσαρμογή της πρακτικής, δεν μπορεί να είναι επιτυχής. Μόνο με αυτόν τον τρόπο, με την ανάλυση των ειδικών παραγόντων που καθορίζουν τη συγκεκριμένη περιοχή στην οποία λαμβάνει χώρα το έργο, και προσαρμόζεται στην αντιμετώπιση των ειδικών περιφερειακών προβλημάτων, καλές πρακτικές μπορούν να μεταφερθούν με επιτυχία και να φέρουν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, με την προσαρμογή και την αλλαγή, που αντιστοιχίζεται σε συγκεκριμένα πλαίσια αναφοράς, μπορούν να εντοπιστούν διάφορες καινοτόμες λύσεις και προσεγγίσεις και να αναπτυχθούν ορισμένα νέα παραδείγματα καλών πρακτικών, ενθαρρύνοντας περαιτέρω έρευνες και συμβάλλοντας στην επίτευξη της βιωσιμότητας και της διάρκειας στο χρόνο της πολιτιστικής κληρονομιάς στις ευρωπαϊκές χώρες και παγκοσμίως.

10 ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

1. Σχεδιάστε και εξασφαλίστε χρηματοδότηση δημιουργώντας ένα μείγμα χρήσεων και χρηματοδότησης από διαφορετικές ιδιωτικές ή/και δημόσιες πηγές.
2. Διασφαλίστε τη διατήρηση της κληρονομιάς με τη συμμετοχή επιστημόνων και συναφών εμπειρογνομόνων στον σχεδιασμό διαχείρισης της κληρονομιάς και σε έργα αποκατάστασης.
3. Εφαρμόστε ολοκληρωμένη προσέγγιση διαχείρισης: συμμετοχή διαφορετικών ενδιαφερομένων από διαφορετικά επίπεδα και διαφορετικούς κλάδους. Η συμμετοχή τοπικών πολιτικών και φορέων λήψης αποφάσεων, ή περιφερειακών αρχών, μπορεί μερικές φορές να είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του έργου.
4. Διεξάγετε συνεχώς εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση των αξιών της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενίσχυση της γνώσης σχετικά με αυτήν.
5. Χρησιμοποιήστε τις νέες τεχνολογίες ως εργαλείο για τη διατήρηση και την ερμηνεία της κληρονομιάς.
6. Αγκαλιάστε την αλλαγή και σχεδιάστε καινοτόμες λύσεις για βιώσιμη και προσαρμοστική (επαν)ανάπτυξη ενός στοιχείου κληρονομιάς, διασφαλίζοντας επίσης τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητά του.
7. Εμπλέξτε την τοπική κοινότητα στο έργο σας, ευαισθητοποιήστε για την κληρονομιά τους και το πολιτιστικό και οικονομικό δυναμικό της. Ενθαρρύνετε την ανταλλαγή εμπειριών και τη μεταφορά γνώσης μεταξύ εμπειρογνομόνων, αρχών και πολιτών.
8. Εξετάστε νέες λειτουργίες της κτιριακής κληρονομιάς για σκοπούς που αντιστοιχούν στις ανάγκες της κοινότητας, διασφαλίζοντας έτσι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.
9. Αναπτύξτε ένα μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχέδιο, θέτοντας σαφείς στόχους για τη διαχείριση κληρονομιάς παράλληλα με τη βιωσιμότητα και τη διάρκειά της. Η ισορροπία μεταξύ εγγενών αξιών της κληρονομιάς (διατήρηση / τέχνη / εκπαίδευση / επιστήμη) και αξιών της οικονομίας αποδεικνύεται ευεργετική για τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια στο χρόνο της κληρονομιάς.
10. Σχεδιάστε και διεξάγετε την εκ των προτέρων αξιολόγηση των εγγράφων σχεδιασμού διαχείρισης κληρονομιάς, αξιολογώντας έτσι τη βιωσιμότητα ενός έργου κληρονομιάς που βρίσκεται ήδη στη διαδικασία σχεδιασμού, διασφαλίζοντας έτσι, την επίτευξη του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Arnold D., Benson A. M., Kaminski J. (2014). *Contemporary Issues in Cultural Heritage Tourism*, New York: Routledge

Bakshi, H. & Throsby, D. (2010). *Culture of innovation: an economic analysis of innovation in arts and cultural organisations*. London: NESTA. Research report.

Cardani, G. & Beluco, P. (2018). Reducing the Loss of Built Heritage in Seismic Areas. *Buildings* 8(19), 1-12.

Cultural Heritage, Landscape & Rural Development, Good Practice, Methodology, Policy Recommendations & Guidelines for Rural Communities; HITSCAPE: Historic Assets and Related Landscapes, INTERREG IVC (2014).

Culture for Cities and Regions, Successful investments in culture in European Cities and Regions: a Catalogue of Case Studies

www.cultureforcitiesandregions.eu/culture/Library

Duggan, B. J. (1997). *Tourism, Cultural Authenticity, and the Native Crafts Cooperative: The Eastern Cherokee Experience*. In: *Tourism and Culture: An Applied Perspective*. New York: State University of New York Press, pp. 31-57.

European Commission, *Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe*, COM(2014). 477 final

Industry Canada (2015). *A Tourism-based comparative analysis of UNESCO World Heritage Sites in Canada, the United States and Australia; Best Practices at World Heritage Sites: Final Report*

Kisić, V. (2016). *Governing Heritage Dissonance: Promises and Realities of Selected Cultural Policies*. Amsterdam: European Cultural Foundation

Pierleoni P., Belli A., Palma L., Valenti S., Raggiunto S., Incipini L. & Ceregioli P. (2018). The Scrovegni Chapel Moves Into the Future: An Innovative Internet of Things Solution Brings New Light to Giotto's Masterpiece, IEEE SENSORS JOURNAL, VOL. 18, NO. 18, SEPTEMBER 15, 2018

Rivero Moreno, L.D. & Rivas, M. (2019). ROCK placebranding toolkit. Cultural Heritage as a driver for branding the contemporary city. ROCK project report, European Commission

Simonicca, A. (1997). Il turismo fra esperienza e cultura. In: Turismatica: Turismo, cultura, nuove imprenditorialità e globalizzazione dei mercati. Milano: Franco Agnelli s.r.l., pp. 130-140.

Timothy, D. J. & Boyd, S. W. (2003). Heritage Tourism. Harlow: Pearson Education Limited.

UNESCO (2016). Culture: Urban Future; Global Report on Culture for Sustainable Development.

Vandesande, A., Van Balen, K., Thys, C., Van der Auwera, S., Verpoest, L., Jagodzińska, K., Sanetra-Szeliga, J., Purchla, J., Giraud-Labelle, C., Pugh, K., Quaedvlieg-Mihailović, S., Sanetra-Szeliga, J., Smith, B., Vandesande, A. (Eds.) (2015). Cultural Heritage Counts for Europe.